ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՋԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

«ԿԱՄՈՒՐՋ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն[1]

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն

Կազմակերպաիրավական ձևը

ՀՀ, ք.Երևան 0033, Կալենցի 11

Հեռ՝ (+374 11) 27 00 00

էլ. Փոստ՝ info@kamurj.am

Ինտերնետային կայք՝ www.kamurj.am

«Դայմենշն» ՓԲԸ

Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն[2]

Կազմակերպաիրավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան, 0019, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք

Հեռ՝ +374 10 545670

Էլ.-փոստ՝ info@dimension.am

Ինտերնետային կայք՝ www.dimension.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՋԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Երևան 2026

---

[1] Այսուհետ «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ տերմինը կօգտագործվի նաև որպես Թողարկող կամ Կազմակերպություն:

[2] Այսուհետ «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ընկերություն տերմինը կօգտագործվի նաև որպես Տեղաբաշխող:

Արժեթղթի դասը, տեսակը	Անվանական արժեկտրոնային չփոխարկվող պարտատոմս
Արժեթղթի ձևը	Ոչ փաստաթղթային
Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի քանակը	Մինչև 40,000 (քառասուն հազար) հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)	50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը	Մինչև 2,000,000,000 (երկու միլիարդ) ՀՀ դրամ
Տեղաբաշխման ձևը	Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով
Արժեկտրոնային եկամտաբերություն	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից
Շրջանառության ժամկետը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ 5

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ 7

1.1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ 8
1.1.1. Կազմակերպության համառոտ նկարագիրը 8
1.1.2. Բիզնեսի համառոտ նկարագիրը 9
1.1.3. Ակտիվների համարժեքությունը և պիտանելիությունը 10
1.1.4. Կազմակերպության կազմակերպչական կառուցվածքը 11
1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը 12
1.2.1. Թողարկողին առնչվող ռիսկեր 12
1.2.2. Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր 18
1.3. Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները 20
1.4. Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձ 22
1.5. Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերերը 22
1.6. Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ 24
1.7. Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները 24
1.8. Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը 25
1.9. Այլ էական տեղեկություններ 25
1.10. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները 26

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 28

3.1. Անկախ աուդիտորները 28
3.2. Ռիսկային գործոններ 28
3.3. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին 36
3.3.1. Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը 36
3.3.2. Ներդրումները 38
3.4. Բիզնեսի նկարագիրը 38
3.4.1. Հիմնական գործունեությունը 38
3.4.2. Հիմնական շուկաները 40
3.4.3. Մրցակցային դիրք 41
3.5. Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը 43
3.6. Հիմնական միջոցները 44
3.7. Զարգացման վերջին միտումները 44
3.8. Շահույթի կանխատեսումը 46
3.10. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը 48
3.13. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին 50
3.13.1. Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն 50
3.13.2. Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները 50
3.14. Լրացուցիչ տեղեկատվություն 50
3.14.1. Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը 50

ԲԱԺԻՆ 4. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ 52

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը 52
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկման Վերջնական Պայմաններ 53
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական հաշվետվություններ 60

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ծրագրային ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Աշոտ Չաղարյան	**«ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ**		22.09.2026
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Վիկտորյա Տեր-Սարգիսովա	**« ԿԱՄՈՒՐՋ » ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ**		22.09.2026
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Լուիզա Իգրարյան	**« ԿԱՄՈՒՐՋ » ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ**		22.09.2026
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Ալեքսանդր Տերյան	**« ԿԱՄՈՒՐՋ » ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրեն**		22.09.2026
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Ալեքսանդր Սահակյան	**« ԿԱՄՈՒՐՋ » ՈՒՎԿ ՓԲԸ Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ**		22.09.2026թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Արփինե Արշակյան	**« ԿԱՄՈՒՐՋ » ՈՒՎԿ ՓԲԸ *Տնօրենի տեղակալ***		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Էդգար Դավթյան	« ԿԱՄՈՒՐՋ » ՈՒՎԿ ՓԲԸ *Տնօրենի տեղակալ*		22/09/2026թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Կարեն Համբարձումյան	« ԿԱՄՈՒՐՋ » ՈՒՎԿ ՓԲԸ *Տնօրենի տեղակալ*		22/09/2026թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Գրիգոր Հարությունյան	«Դայմենշն» ՓԲԸ Գլխավոր Տնօրեն		22.09.2026
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Ստորագրությունների իսկությունը հաստատում եմ՝

Ալեքսանդր Տերյան	« ԿԱՄՈՒՐՋ » ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրեն		22.09.2026
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Կ.Տ.

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ (ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝ ԹՈՂԱՐԿՈՂ ԿԱՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ) ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ (ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝ ԱԶԴԱԳԻՐ) ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը էլեկտրոնային տարբերակով Թողարկողի և/կամ «Դայմենշն» ՓԲԸ ինտերնետային կայքերում՝ www.kamurj.am, www.dimension.am:

2023 – 2025 թվականների ներկայացված բոլոր ֆինանսական տվյալների աղբյուրն են հանդիսանում Կազմակերպության աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները:

2026թ.-ի կիսամյակային տվյալները հիմնված են աուդիտ չանցած հաշվետվությունների վրա:

Տեղաբաշխողն առաջնորդվում է բացառապես Թողարկողի կողմից ներկայացված տեղեկատվությամբ, այդ թվում՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա:

Տեղաբաշխողի կողմից չի իրականացվել Թողարկողի վերաբերյալ Ազդագրում ներկայացված տեղեկությունների իսկության և/կամ ճշմարտացիության ստուգմանն ուղղված լրացուցիչ գործողություն: Ազդագրի բոլոր բաժինները, մասնավորապես՝ Բիզնեսի համառոտ նկարագրությունը, Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները, Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները, Շահույթի կանխատեսումները և այլն, շարադրել է Թողարկողը, Տեղաբաշխողը տրամադրել է, ըստ անհրաժեշտության, զուտ տեխնիկական աջակցություն:

Սույն ազդագրում ներկայացված տեղեկատվությունը, բացառությամբ անկախ աուդիտորի կողմից աուդիտի ենթարկված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, չի ենթարկվել աուդիտորական ստուգման: Ինչպես նաև, ներկայացված տվյալների համար աղբյուր չեն հանդիսացել երրորդ կողմերից ստացված խորհրդատվությունը և/կամ տեղեկատվությունը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ուղղակիորեն առկա է նշում, որ տեղեկատվությունը ստացված է երրորդ կողմից:

2023թ. Կազմակերպությունում անցկացվել է համալիր հարկային ստուգում, որի արդյունքում խախտումներ չեն հայտնաբերվել:

1.1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ "КАМУРДЖ" УНИВЕРСАЛЬНАЯ КРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ Закрытое Акционерное Общество.

անգլերեն՝ "KAMURJ" UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATON Closed Joint-Stock Company.

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

ռուսերեն՝ "КАМУРДЖ" УКО ЗАО

անգլերեն՝ "KAMURJ" UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք.Երևան 0033, Կալենցի 11, գրանցման համարը՝ 31:

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք.Երևան 0033, Կալենցի 11:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 11) 27 00 00

էլ. փոստ՝ info@kamurj.am,

ինտերնետային կայք՝ www.kamurj.am:

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել Կազմակերպության Ֆինանսական տնօրեն – գլխավոր հաշվապահ Ա.Սահակյանի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+374 11) 270000 (ներքին՝ 320, 203), էլ. փոստ՝ accounting@kamurj.am:

1.1.1. Կազմակերպության համառոտ նկարագիրը

«ԿԱՄՈՒՐՋ»-ի պատմությունը սկսվում է 1998թ.-ից, երբ «Փրկեք Երեխաներին» կազմակերպությունը Հայաստանում նախաձեռնեց միկրոֆինանսական ծառայությունների մատուցման ծրագիր: 2000թ.-ին «Փրկեք Երեխաներին» (Save the Children Federation Inc.) կազմակերպության կողմից հիմնադրվեց Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամը, որին նույն թվականին փոխանցվեց նաև CRS ամերիկյան կազմակերպության կողմից երկու տարի առաջ սկսված միկրոֆինանսական մեկ այլ ծրագրի շարունակման իրավունքը: Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամը 2010թ. ապրիլի 27-ին ստեղծեց «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ն (ՀՀ ԿԲ լիցենզիա N 31), որը և շարունակեց հիմնադրամի միկրոֆինանսական ծառայությունների մատուցումը: 2012թ. փետրվարի 21-ին «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ի վերակազմավորման արդյունքում ստեղծվեց «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն:

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը 30.06.2026թ.-ի դրությամբ կազմել է 5,000,000,000 ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 20,000 հատ սովորական բաժնետոմսերի (տեղաբաշխված բաժնետոմսեր), յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 250,000 ՀՀ դրամ: «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի միակ բաժնետեր է հանդիսանում «ԱԺՈՆՍ ՖԻՆՈՆՍ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ նաև՝ Բաժնետեր):

Կազմակերպության առաքելությունն է տրամադրել մատչելի ֆինանսական և գործարարության աջակցմանն ուղղված այլ ծառայություններ ցածր եկամուտ ունեցող ընտանիքներին, նաև գերփոքր և փոքր ձեռներեցությամբ զբաղված անձանց՝ նրանց սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավման նպատակով:

Կազմակերպության տեսլականն է դառնալ Հայաստանի առաջատար միկրոֆինանսական կազմակերպություն՝ աջակցելով կարիքավոր ընտանիքներին, գերփոքր և փոքր ձեռներեցությանը՝ ապահովելով կայուն և երկարաժամկետ հնարավորություններ գյուղական և քաղաքային վայրերում մատչելի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ծառայություններ ստանալու համար:

Կազմակերպության արժեքներն ու առաջնահերթություններն են՝

- Նվիրվածություն առաքելությանը
- Հաճախորդների կարիքների բավարարում
- Արժանավայել հարաբերություններ
- Բարձրորակ ծառայություններ
- Մշտական կատարելագործում
- Կատարելիություն
- Թիմային աշխատանք
- Արհեստավարժություն
- Պատասխանատվություն
- Թափանցիկություն

1.1.2. Բիզնեսի համառոտ նկարագիրը

1998 թվականի մայիսին սկիզբ դրվեց «ԿԱՄՈՒՐՋ»-ի պատմությանը, երբ Սիսիանում բացվեց առաջին գրասենյակը՝ Micro-F ծրագրի շրջանակում, որը իրականացվում էր Save the Children Federation Inc.-ի կողմից: Նույն տարվա օգոստոսին ծրագիրը ընդլայնվեց, և գրասենյակ բացվեց նաև Երևանում:

1999 թվականի սեպտեմբերին Վանաձորում մեկնարկեց «ԿԱՄՈՒՐՋ» ծրագիրը: Նույն թվականի դեկտեմբերին ծրագրի տարածումը շարունակվեց՝ բացելով գրասենյակ Գյումրիում:

2000 թվականի ապրիլին հիմնադրամը պետական գրանցում ստացավ, իսկ սեպտեմբերին իրականացվեց երկու խոշոր ծրագրերի՝ Save the Children Federation Inc.-ի և CRS-ի միավորումը, որն էլ հիմք դարձավ հետագա կայուն զարգացման համար:

2002 թվականի հոկտեմբերին գրասենյակ բացվեց Իջևանում, և այդ ժամանակից սկսած հիմնադրամը սկսեց ընդլայնել իր առաքելությունն ու գործունեության շրջանակը: 2004 թվականի օգոստոսին արդեն գործարկվեցին նոր գրասենյակներ Բերդում և Նոյեմբերյանում, իսկ 2005 թվականի հուլիսին՝ Մարտունիում:

2010 թվականի ապրիլին հիմնադրվեց «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ն, որը մեկ տարի անց՝ 2011 թվականի հունիսին, ընդգրկվեց «Հաբիթաթ ֆոր Հյումենիթի Արմենիա» հիմնադրամի ծրագրին: 2012 թվականի փետրվարին ընկերությունը դարձավ փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ վերանվանվելով «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ:

Նույն թվականի մայիսին միաժամանակ բացվեցին գրասենյակներ Վարդենիսում, Եղեգնաձորում և Կապանում: 2012 թվականի սեպտեմբերին կազմակերպությունը ընդգրկվեց նաև «Գյուղական ֆինանսավորման Կառույց-ԾԻԳ»-ի ծրագրում:

2013 թվականին շարունակվեց տարածքային աճը. ապրիլին բացվեց Գորիսի, մայիսին՝ Գավառի, իսկ հունիսին՝ Տաշիրի գրասենյակը: 2014 թվականի դեկտեմբերին գործարկվեցին գրասենյակներ Հրազդանում և Ապարանում, ինչպես նաև բացվեց ընկերության նոր գլխամասային գրասենյակը:

2017 թվականի մարտին «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի տնօրեն նշանակվեց Ալեքսանդր Տերյանը՝ նոր ղեկավարությամբ շարունակելով ընկերության կայուն աճը:

2021 թվականի հոկտեմբերին ընկերության գլխավոր գրասենյակը տեղափոխվեց նոր հասցե՝ Երևան, Կալենցի փողոց 11: Նույն ժամանակաշրջանում ՀՀ Կենտրոնական բանկում գրանցվեց նաև ընկերության «Մալաթիա» մասնաճյուղը՝ Սեբաստիա 123 հասցեում:

2024թ. դեկտեմբերի 4-ին Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմ–նադրամի և «Աժոնս Ֆինոնս» փակ բաժնետիրական ընկերության միջև կնքվեց Ընկերության բաժնետոմսերի առքուվաճառքի պայմանագիր, որը գրանցվեց 2025թ. հունվարի 22-ին:

«Աժոնս Ֆինոնս» ՓԲԸ-ի նշանակալից բաժնետերն է Ընկերության տնօրեն Ալեքսանդր Տերյանը, որին պատկանում է տվյալ ընկերության ձայների իրավունք տվող բաժնետոմսերի 96%-ը:

«ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն ընդգրկված է «Հազարամյակի Մարտահրավեր Հիմնադրամ-Հայաստան»-ի «Ջրից դեպի շուկա» ծրագրի վարկային բաղադրիչի, «Գյուղական ֆինանսավորման Կառույց-ՇԻԳ»-ի, «Հաբիթաթ ֆոր Հյումենիթի Արմենիա» հիմնադրամի ծրագրերում: Կազմակերպության գործունեությունը ֆինանսավորվում է նաև միջազգային մի շարք այլ կազմակերպությունների կողմից:

«ԿԱՄՈՒՐՋ»-ն իր բազմամյա գործունեության ընթացքում մշտապես աջակցել է գերփոքր և փոքր ձեռներեցությամբ զբաղվող անձանց, մանր ֆերմերային տնտեսություններին, նպաստել Հայաստանում առավել խոցելի ընտանիքների ֆինանսական անվտանգությանը և բարեկեցությանը:

«ԿԱՄՈՒՐՋ»-ը գործունեություն է ծավալում 1998 թվականից, որի ընթացքում սպասարկել է ավելի քան 100 հազար ընտանիքի:

1.1.3. Ակտիվների համարժեքությունը և պիտանելիությունը

Համաձայն 2025թ.–ի աուդիտի ենթարկված հաշվետվությունների, Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 815 մլն ՀՀ դրամ, կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունը կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 9.93%, ակտիվների շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունը ակտիվների միջին մեծությանը)՝ 4.58%: Լևերիջի գործակիցը (ընդհանուր պարտավորությունների հարաբերությունն ընդհանուր կապիտալին) կազմել է 1.32:

2026թ. առաջին կիսամյակի դրությամբ Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 299 մլն ՀՀ դրամ, կապիտալի շահութաբերությունը՝ 7.27%, ակտիվների շահութաբերությունը՝ 3.02%, իսկ լևերիջի գործակիցը՝ 1.49:

Կազմակերպության ակտիվները 31.12.2025թ.–ի դրությամբ նախորդ տարվա համեմատ աճել են 19.73%-ով կամ մոտ 3.2 մլրդ ՀՀ դրամով, իսկ պարտավորությունները աճել են 35.87%-ով կամ 2.9 մլրդ ՀՀ դրամով: Դիտարկվող ժամանակահատվածում Կազմակերպության վարկային պորտֆելը գրանցել է 12.55%-ի կամ մոտ 2 մլրդ ՀՀ դրամի աճ:

2026թ. առաջին կիսամյակի դրությամբ ակտիվները 2025թ. տարեվերջի համեմատ աճել են 4.03%-ով, պարտավորությունները՝ 9.26%-ով իսկ վարկային պորտֆելը՝ 8.91%-ով:

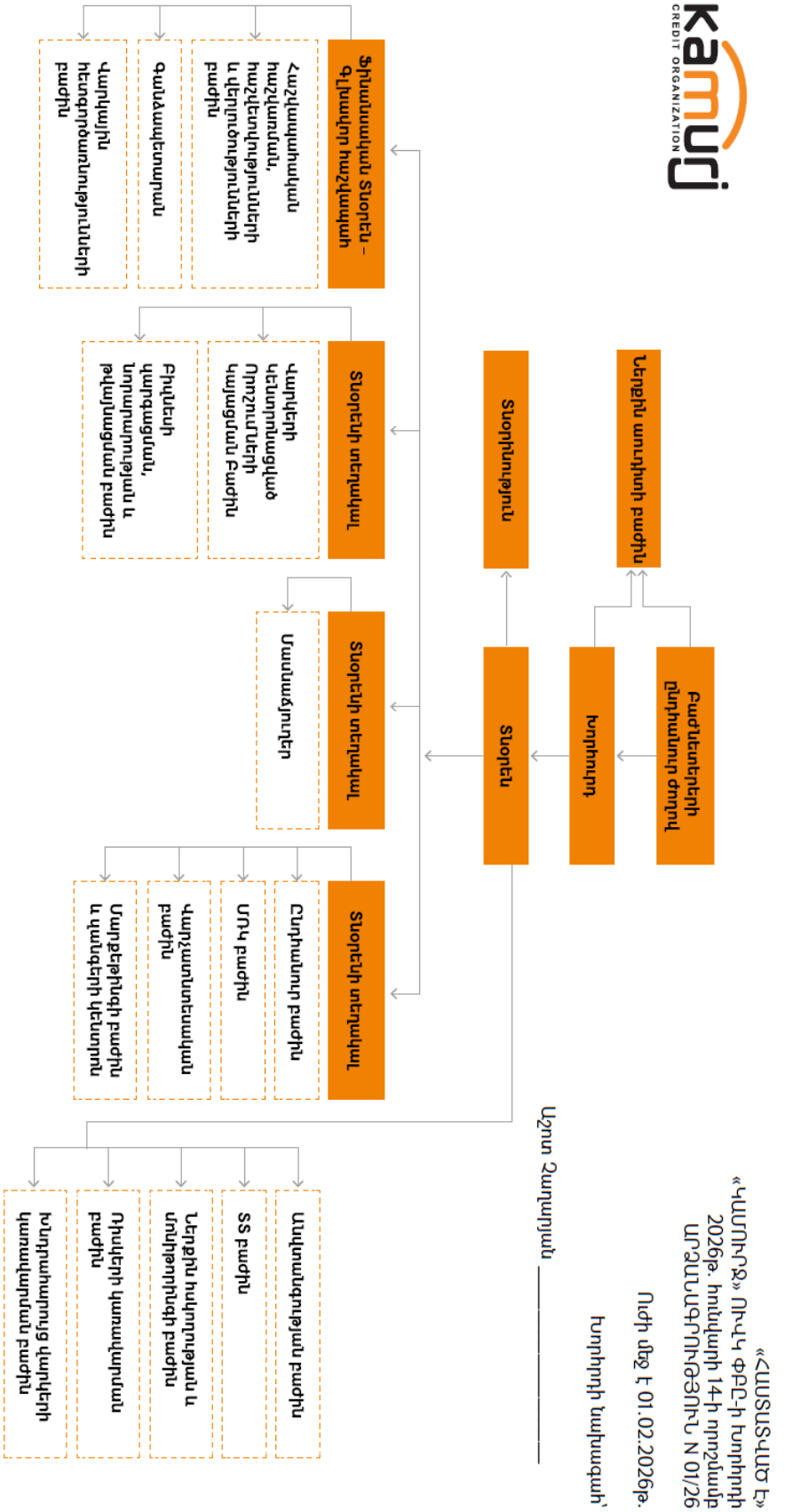
Ստորև ներկայացվում է Կազմակերպության ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

հազ. ՀՀ դրամ

	30.06.2026թ.	**31.12.2025թ.**	**31.12.2024թ.**	**31.12.2023թ.**
Ակտիվներ, այդ թվում՝	**20,179,152**	**19,396,537**	**16,200,400**	**16,138,340**
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	**19,595,206**	**18,604,056**	**15,686,356**	**15,459,125**
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19,175,319	17,607,205	15,644,244	15,393,372
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	26,355	19,970	42,112	65,753
Ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	393,532	976,881	-	-
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը ընդհանուր ակտիվներում	**97.11%**	**95.91%**	**96.83%**	**95.79%**

1.1.4. Կազմակերպության կազմակերպչական կառուցվածքը

Կազմակերպության ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ինչպես բոլոր տնտեսվարող սուբյեկտները, Կազմակերպությունն իր գործունեության ընթացքում բախվում է տարբեր ռիսկային գործոնների հետ: Ներդրողները մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը պետք է տեղյակ լինեն այդ ներդրման հետ կապված ռիսկերի մասին:

Ընդհանուր առմամբ, պարտատոմսերում ներդրում կատարողները բախվում են ինչպես թողարկող կազմակերպության գործունեության հետ կապված, այնպես էլ ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից առաջացող ռիսկերի և պարտատոմսերի հետ կապված ռիսկերի հետ:

1.2.1. Թողարկողին առնչվող ռիսկեր

Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Կազմակերպությունը իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Կազմակերպության շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Կազմակերպության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Կազմակերպութ-յան գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Կազմակերպությունը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Կազմակերպության խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի իրականացման և վերահսկման, ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Տնօրենը պատասխանատվություն է կրում նաև Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Վարկային կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում վարկերի տրամադրման գործընթացում ռիսկերի կառավարման համար:

Կազմակերպության կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը Կազմակերպության խորհրդի կողմից հաստատված ստուգումների պլանին համապատասխան յուրաքանչյուր տարի վերստուգման է ենթարկվում Կազմակերպության ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, ով ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Կազմակերպության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժնի իրականացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ, այնուհետև ներկայացնում Կազմակերպության Խորհրդին և Բաժնետիրոջը:

Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից զերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով Թողարկողը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր: Թողարկողի գործունեությանն առնչվող ռիսկերը կարող են հանգեցնել պարտատոմսերի գնի նվազմանը:

Կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները գնահատելու համար ներդրողները կարող են օգտվել Թողարկողի ինտերնետային կայքում հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններից՝ www.kamurj.am:

Թողարկողի կողմից որպես առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում.

Պարտքային (վարկային) ռիսկը: Կազմակերպության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, ինչը Կազմակերպությանը կարող է հանգեցնել ֆինանսական կորուստների: Այն Կազմակերպության առանցքային ռիսկն է և հիմնականում բխում է վարկային գործառնություններից (վարկերի տրամադրումից):

ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմակերպության վարկային պորտֆելի համախառն հաշվեկշռային արժեքը 31.12.2025թ-ի դրությամբ կազմել է 18.10 մլրդ դրամ, որի կազմում Չաշխատող վարկերի կշիռը կազմել է 1.14%: ՀՀ ԿԲ կանոնակարգերի համաձայն Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության (ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցություն) նորմատիվային ցուցանիշը 31.12.2025թ. դրությամբ կազմել է 47.0%, որը էականորեն բարձր է թույլատրելի նվազագույն (12.0%) չափից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Կազմակերպության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ:

հազ. ՀՀ դրամ

	30.06.2026 (աուդիտ չանցած)	31.12.2025 (աուդիտ անցած)	31.12.2024 (աուդիտ անցած)
Ոչ ժամկետանց (բարձր)	**19,000,226**	**17,572,848**	**15,595,136**
Ժամկետանց `			
-1-30 օր ժամկետանց (ստանդարտ)	**257,391**	132,126	131,675
-31-90 օր ժամկետանց (ոչ ստանդարտ)	**285,995**	188,093	200,252
-90 օրից ավել ժամկետանց (չաշխատող)	**254,321**	207,005	234,320
Ընդամենը ժամկետանց վարկեր	**797,707**	**527,224**	**566,247**
Ընդամենը համախառն վարկեր	**19,797,933**	**18,100,072**	**16,161,383**
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(622,614)	(492,867)	(517,139)
Ընդամենը զուտ վարկեր	**19,175,319**	**17,607,205**	**15,644,244**
Խնդրահարույց վարկեր/ Վարկային պորտֆել	**4.03%**	**2.91%**	**3.50%**

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կողմից մեկ փոխառուին և նրա հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի՝ ընդհանուր կապիտալի միջին մեծությանը ամենամեծ հարաբերությունը (Ն3 նորմատիվը) կազմել է 20.0%, 2026թ. հունիսին՝ 18.5% (թույլատրելի առավելագույն չափը՝ 25%):

հազ. ՀՀ դրամ

	30 հունիսի 2026թ.			31 դեկտեմբերի 2025թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ**	**Հաշվեկշռային արժեք**	**Համախառն հաշվեկշռային արժեք**	**Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ**	**Հաշվեկշռային արժեք**
Գյուղատնտեսական վարկեր	6,133,817	(177,192)	5,956,625	5,294,808	(112,576)	5,182,232
Բիզնես վարկեր	3,179,768	(73,939)	3,105,829	2,170,179	(60,457)	2,109,722
Հիփոթեքային վարկեր	4,814,011	(31,740)	4,782,271	5,038,569	(29,652)	5,008,917
Սպառողական վարկեր	3,493,416	(279,602)	3,213,814	3,198,658	(225,761)	2,972,897
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	2,176,921	(60,141)	2,116,780	2,397,858	(64,421)	2,333,437
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**19,797,933**	**(622,614)**	**19,175,319**	**18,100,072**	**(492,867)**	**17,607,205**

Իրացվելիության ռիսկը: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Կազմակերպությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ստորև ներկայացվում է 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2026թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների.

30 հունիսի 2026թ., հազ. ՀՀ դրամ

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1 – 5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	128,692	3,689,016	8,493,284	1,797,558	14,108,550	11,544,120
Այլ պարտավորություններ	76,592	148,639	-	-	225,231	225,231
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,348	84,873	101,380	-	196,602	177,577
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	**215,632**	**3,922,528**	**8,594,664**	**1,797,558**	**14,530,383**	**11,946,928**

31 դեկտեմբերի 2025թ., հազ. ՀՀ դրամ

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1 – 5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	135,424	2,088,389	8,839,545	1,995,699	13,059,057	10,552,686
Այլ պարտավորություններ	35,920	116,920	-	10,000	162,840	162,840
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,414	70,662	69,160	-	150,236	142,534
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	**181,758**	**2,275,971**	**8,908,705**	**2,005,699**	**13,372,133**	**10,858,060**

Շուկայական ռիսկ: Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի Կազմակերպությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2026թ. հունիսի 30-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	30 հունիսի 2026թ.		31 դեկտեմբերի 2025թ.	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսաբեր ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23.2	16.5	20.9	15.9
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և պարտավորություններ	9.5	9.0	8.5	9.0

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Այս ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Կազմակերպության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2026թ. հունիսի 30-ի և 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժութային ռիսկը: Այն սահմանվում է որպես փոխարժեքի փոփոխության հետևանքով Կազմակերպության ֆինանսական արդյունքների և կապիտալի վրա ունեցած բացասական ազդեցության ռիսկ:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

	31 դեկտեմբերի 2025թ.		31 դեկտեմբերի 2024թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	(76,219)	+5	(15,397)
Եվրո	+5	449	+5	32

Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափն իրենից ներկայացնում է մեկ ֆինանսական հաստատության գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է ունենալ:

Հարկ է նշել, որ «Ֆասթ Բանկ» ՓԲԸ կողմից Կազմակերպության միակ բաժնետեր «ԱԺՈՆՍ ՖԻՆՈՆՍ» ՓԲԸ-ին տրամադրված վարկի պայմանագրում առկա սահմանափակումները (քովենանտները) կարող են որոշակի ազդեցություն ունենալ կազմակերպության որոշումների վրա, մասնավորապես՝ անհրաժեշտ է բանկի համաձայնությունը կապիտալի քառապատիկը գերազանցող միջոցների ներգրավման, ներգրավված միջոցների վաղաժամկետ մարման, վարկային պորտֆելի օտարման դեպքում: Սահմանված են գործառնական արդյունավետության նվազագույն, վարկային պորտֆելի ռիսկի առավելագույն մակարդակներ:

Կախված ռիսկի ծագման աղբյուրից՝ գործընկերոջ ռիսկը կարելի է տրոհել ռիսկերի հետևյալ տեսակների՝ մայր գումարի կորստի ռիսկ, փոխարինման ռիսկ, առաջին վճարողի ռիսկ և վճարման ռիսկ, թողարկողի ռիսկ:

Մայր գումարի կորստի ռիսկը դրամական այն միջոցների կորստի ռիսկն է, որոնք Ընկերությունը գործընկերոջը տրամադրել է որպես վարկ կամ ստացվելիք փոխանցման դիմաց կանխավճար/փոխանցում և որոնք գործընկերը չի վերադարձրել կամ հետ չի վճարել ժամանակին՝ պայմանագրով սահմանված ամբողջ գումարի չափով (գործընկերոջ դեֆոլտ): Մայր գումարի կորստի ռիսկը հավասար է վճարման/փոխանցման ենթակա դրամական միջոցներին՝ գործարքի գումարին, եթե գործարքը նախատեսվում է կատարել մեկ փոխանցումով, կամ համապատասխան մնացորդային գումարին, եթե գործարքը նախատեսվում է կատարել մի քանի փոխանցումներով:

Փոխարինման ռիսկը վնասի այն չափն է, որը հավասար է տվյալ գործարքը շուկայում համարժեք գործարքով փոխարինման հետևանքով կրած ծախսերին: Փոխարինման ռիսկն առկա է այն դեպքերում, երբ Ընկերությունն ունի գործընկերոջից որոշակի ժամանակ հետո ստացվելիք դրամական հոսքեր:

Առաջին վճարողի ռիսկ և վճարման ռիսկ: Հաճախ իմաստ ունի տարանջատել այս երկու կատեգորիաները, քանի որ որոշ գործառնությունների գծով գործընկերոջ ռիսկը տարբեր է գործարքի կյանքի ընթացքում: Այն գործարքների դեպքում, երբ կողմերից երկուսն էլ փոխանակում են դրամական հոսքեր, ռիսկն ավելի բարձր է գործարքով նախատեսվող վճարումների իրականացման օրը (երբ Ընկերությունն իրականացնում է վճարումն առանց ստանալու հաստատումը, որ գործընկերոջ հանդիպակաց վճարումը հաշվեգրված է), քան վճարումների օրվան նախորդող ժամանակաշրջանում, երբ Ընկերությունը հնարավորություն ունի զերծ մնալ իր վճարումների կատարումից, եթե ակնհայտ է, որ գործընկերը չի կատարելու իր վճարումը:

Թողարկողի ռիսկ: Գործընկերոջ ռիսկի համատարած օգտագործվող ենթակատեգորիա է հանդիսանում թողարկողի ռիսկը, որը սահմանվում է որպես արժեթուղթ թողարկողի դեֆոլտի կամ սնանկության հետևանքով հնարավոր կորստի հավանականություն:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր. երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Կազմակերպության կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Միաժամանակ, Կազմակերպությունը ենթարկվում է ռազմաքաղաքական և միջազգային հարաբերությունների ռիսկերին, որոնք կարող են առաջանալ տարածաշրջանում անվտանգության լարվածության աճից կամ հնարավոր հակամարտություններից:

Ներդրողները պետք է նաև հաշվի առնեն ՀՀ վերազգային ներկա և ապագա անդամակցության հնարավոր փոփոխությունները, ներառյալ ԵԱՏՄ անդամակցությունից դուրս գալու ռիսկը, որոնք կարող են ազդել Կազմակերպության գործունեության իրավական ու տնտեսական միջավայրի վրա:

Բացի այդ, ռազմաքաղաքական և միջազգային հարաբերությունների ռիսկերը, ինչպես նաև ՀՀ տնտեսության մեջ մեծ կշիռ ունեցող երկրների (օրինակ՝ ՌԴ և այլն) հետ հարաբերությունների վատթարացումը, կարող են բացասաբար անդրադառնալ երկրի մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա, մասավորապես Թողարկողի շահառուների բիզնեսի և, հետևաբար, ազդել Կազմակերպության սպասվող եկամուտների, շահույթի ցուցանիշների և թողարկված պարտատոմսերի գրավչության ու իրացվելիության վրա:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Կազմակերպության գործունեության և շահառու կազմակերպությունների վրա, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես՝ վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Կազմակերպության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Թողարկողը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Գործառնական ռիսկ: Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Կազմակերպության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Կլիմայական ռիսկ: Կազմակերպությունը և նրա հաճախորդները ապագայում կարող են բախվել կլիմայի հետ կապված զգալի ռիսկերի: Այս ռիսկերը ներառում են ֆինանսական կորստի սպառնալիքը և անբարենպաստ ոչ ֆինանսական ազդեցությունները, որոնք ներառում են կլիմայի փոփոխության քաղաքական, տնտեսական և բնապահպանական արձագանքները:

Արտադրանքի իրացվելիության ռիսկ: ՀՀ-ում գյուղատնտեսության բնագավառին բնորոշ ռիսկերից է գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացման ռիսկը, որը առավելապես պայմանավորված է ՀՀ-ից արտաքին շուկաներ դուրս գալու սահմանափակ հնարավորությամբ, ինչպես նաև ՀՀ ներմուծվող գյուղմթերքների ծավալների և գնի հետ: Սա կարող է անմիջական ազդեցություն ունենալ Թողարկողի վրա՝ որպես գյուղատնտեսական ոլորտի վարկատու:

1.2.2. Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը:

Կազմակերպությունը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար:

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ Թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը տեղեկացնում է նաև, որ իր գործունեությամբ նպաստելու է պարտատոմսերի շուկայի զարգացմանը՝ ակտիվություն ցուցաբերելով պարտատոմսերի թողարկման և ֆոնդային բորսայում դրանց ցուցակման շնորհիվ:

Հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

Կազմակերպությունը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար նախատեսում է վերջիններիս օժտել որոշակի ներդրումային որակներով, այն է՝ շուկա ստեղծողի (market maker) միջոցով ապահովել պարտատոմսերի իրացվելիությունը: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը դրանց շրջանառության ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար ֆինանսապես շահավետ գնով:

Ինչպես նաև ցանկանում ենք տեղեկացնել, որ շուկա ստեղծողի մշտական առկայության ապահովման ռիսկ ևս կա, ինչը կարող է ուղղակիորեն ազդել պարտատոմսերի իրացվելիության վրա:

Արտարժութային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և արտարժույթի փոխանակման ժամանակ: Ուստի, այս իմաստով արտարժութային ռիսկ կարող են կրել այն ներդրողները, ովքեր իրենց դրամական միջոցները սույն պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով ստիպված կլինեն իրենց ֆինանսական միջոցները փոխարկել այլ արժույթներից ՀՀ դրամի:

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով պարտատոմսերում ներդրողների կողմից կորուստներ կրելու վտանգն է: Տոկոսադրույքների էական տատանումները կարող են ազդել պարտատոմսերի գնի և եկամտաբերության, ինչպես նաև դրանց գրավչության և իրացվելիության վրա:

Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն՝ տոկոսադրույքների մակարդակի բարձրացումն այլ հավասար պայմաններում կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Կենտրոնական բանկի կողմից վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի հնարավոր բարձրացումը կարող է հանգեցնել թողարկված պարտատոմսերի գրավչության նվազմանը, ինչը, իր հերթին, կարող է բացասաբար ազդել դրանց իրացվելիության և ներդրողների սպասվող եկամտաբերության վրա:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

Համաձայն գործող օրենսդրության՝ 2025 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված տոկոսները կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտները, ազատվում են եկամտային հարկից: Ապագա օրենսդրական փոփոխությունները կարող են վերացնել կամ սահմանափակել այս արտոնությունը, ինչի հետևանքով պարտատոմսերի եկամուտը կարող է ենթարկվել եկամտային հարկման՝ նվազեցնելով դրանց գրավչությունը և իրացվելիությունը:

Թողարկողը հարկ է համարում ընդգծել, որ Ազդագիրը չպետք է դիտարկել որպես հարկային ոլորտի խորհրդատվություն. այս առումով, ներդրողին հորդորում ենք ստանալ հարկային ոլորտի մասնագետի խորհրդատվություն:

1.3. Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է որդեգրած ռազմավարությանը համաձայն: Կազմակերպության գործունեությունը մշտապես գտնվում է Կազմակերպության Խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Կազմակերպության կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին:

30.06.2026թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները 2025թ տարեվերջի համեմատ աճել են 4.03%-ով կամ 782.6 մլն ՀՀ դրամով՝ կազմելով մոտ 20.2 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ 31.12.2025թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները նախորդ տարվա նկատմամբ աճել էին 19.73%-ով կամ 3.2 մլրդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով՝ 19.4 մլրդ ՀՀ դրամ:

30.06.2026թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության պարտավորությունների ծավալը կազմել է մոտ 12.1 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2025թ տարեվերջի համեմատ աճելով 9.26%-ով կամ 1 մլրդ ՀՀ դրամով, իսկ 31.12.2025թ. դրությամբ Կազմակերպության պարտավորությունները նախորդ տարվա նկատմամբ աճել են 35.87%-ով կամ 2.9 մլրդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով 11 մլրդ ՀՀ դրամ:

Կազմակերպության սեփական կապիտալը 30.06.2026թ.-ի դրությամբ 2025թ տարեվերջի համեմատ նվազել է 240.9 մլն ՀՀ դրամով կամ 2.89%-ով և կազմել 8.1 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ 31.12.2025թ.-ի դրությամբ սեփական կապիտալը նախորդ տարվա նկատմամբ աճել է 278.9 մլն դրամով կամ 3.46%-ով՝ կազմելով 8.35 մլրդ ՀՀ դրամ:

2025 թվականի Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 815.4 մլն ՀՀ դրամ, նախորդ տարվանը՝ 715.4 մլն ՀՀ դրամ: 2026թ. առաջին կիսամյակի Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 299.1 մլն ՀՀ դրամ: Կապիտալի և ակտիվների շահութաբերության ցուցանիշները 2025 թվականին կազմել են համապատասխանաբար՝ 9.93% և 4.58%, իսկ 2026թ. առաջին կիսամյակում՝ 7.27% և 3.02%:

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը 30.06.2026թ.-ի դրությամբ կազմել է 5,000,000,000 ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 20,000 հատ սովորական բաժնետոմսերի (տեղաբաշխված բաժնետոմսեր), յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 250,000 ՀՀ դրամ:

Վերջին 3 տարիների ընթացքում մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագրի գրանցման ներկայացնելու օր Կազմակերպությունը վճարել է շահութաբաժին 1,257.7 մլն ՀՀ դրամի չափով:

2026թ. հունիսի 30-ից մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագրի գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

Ազդագրի ԿԲ գրանցման ներկայացման օրվա դրությամբ Թողարկողի գործունեության համար անհրաժեշտ լիցենզիաներն ուժի մեջ են, Կազմակերպության դեմ չկան և չեն սպասվում էական դատական հայցեր, Կազմակերպությունը ներգրավված չէ ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա էական ազդեցություն ունեցող դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթներում, որոնք կարող են նյութական բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի կամ Կազմակերպության զարգացման հեռանկարների վրա:

հազ. ՀՀ դրամ

	30.06.2026թ. (աուդիտ չանցած)	**31.12.2025թ. (աուդիտ անցած)**	**31.12.2024թ. (աուդիտ անցած)**
Ակտիվներ	20,179,152	19,396,537	16,200,400
Պարտավորություններ	12,072,990	11,049,516	8,132,230
Կապիտալ	8,106,162	8,347,021	8,068,170

հազ. ՀՀ դրամ

	30.06.2026թ. (աուդիտ չանցած)	**31.12.2025թ. (աուդիտ անցած)**	**31.12.2024թ. (աուդիտ անցած)**
Զուտ տոկոսային եկամուտ	1,335,398	2,297,125	2,052,488
Գործառնական եկամուտ	1,337,160	2,287,589	2,003,978
Զուտ շահույթ/վնաս	299,141	815,401	715,415

Հիմնական տնտեսական նորմատիվներ 30/06/2026թ. դրությամբ

Նորմատիվներ	**Փաստացի մեծությունը**	**ՀՀ ԿԲ սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը**	**Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը**
Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը	5,000,000	150,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	8,015,954	1,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	44.7%	12.0%	Խախտում առկա չէ
Ն3 Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	18.5%	25.0%	Խախտում առկա չէ
Ն51 պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Ն52 պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	5.1%	Խախտում առկա չէ

Պարտատոմսերի մեկից ավելի փուլերով տեղաբաշխում իրականացնելու դեպքում այդ փուլերի միջև ընկած ժամանակահատվածում վարկային կազմակերպության կողմից կանոնակարգի 14-ի 11-րդ կետով սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվը (նորմատիվները) խախտելու

դեպքում հաջորդ տեղաբաշխման (տեղաբաշխումների) իրականացումը սահմանափակվելու է:

1.4. Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձ

2023-2024թթ. Ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է **«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ**-ն, որի հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան 0015, Գ. Լուսավորիչի 9, Երևան Պլազա Բիզնես Կենտրոն, հեռ.՝ (+374 10) 500964, ինտերնետային կայք՝ www.grantthornton.am: «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «Գրանթ Թորնթոն Ինտերնեշնլի» անդամ:

Կազմակերպության 2025թ. ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է **«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ** աուդիտորական կազմակերպությունը: «Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան 0069, Դավիթ Անհաղթի փ. 23/6 շ., 7 տարածք, հեռ.՝ (+374 60) 528899, ինտերնետային կայք՝ www.bdoarmenia.am:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: 2023-2025թթ. աուդիտորական ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում:

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում թողարկողի աուդիտն իրականացրած անկախ աուդիտորները անդամակցել են «Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» մասնագիտական կառույցին:

1.5. Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերերը

Թողարկողի կանոնադրությամբ սահմանված են Կազմակերպության կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✓ **Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով,**
- ✓ **Խորհուրդ,**
- ✓ **Տնօրեն**

Կազմակերպության Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը Կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Կազմակերպության Խորհուրդն ընտրվում է Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ՝ Կազմակերպության կանոնադրությանը համապատասխան:

Կազմակերպության կանոնադրության համաձայն՝ Կազմակերպությունը կարող է ունենալ Վերստուգող հանձնաժողով, սակայն համաձայն Կազմակերպության Խորհրդի 2026 թվականի հունվարի 14-ի թիվ 01/26 արձանագրությամբ հաստատված վարչակազմակերպական կառուցվածքի՝ Կազմակերպությունը այժմ վերստուգող չունի:

Կազմակերպության Խորհուրդը բաղկացած է երեք անդամներից.

	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1.	Աշոտ Չաղարյան	Խորհրդի նախագահ	ավելի քան 25 տարի
2.	Վիկտորյա Տեր-Սարգիսովա	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 20 տարի
3.	Լուիզա Իգրարյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 25 տարի

Կազմակերպության ղեկավար անձինք են.

	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1.	Ալեքսանդր Տերյան	Տնօրեն	ավելի քան 30 տարի
2.	Ալեքսանդր Սահակյան	Ֆինանսական տնօրեն - Գլխավոր հաշվապահ	ավելի քան 25 տարի
3.	Էդգար Դավթյան	Տնօրենի տեղակալ	ավելի քան 20 տարի
4.	Կարեն Համբարձումյան	Տնօրենի տեղակալ	ավելի քան 20 տարի
5.	Արփինե Արշակյան	Տնօրենի տեղակալ	ավելի քան 20 տարի

Վերջին 3 տարիների ընթացքում Կազմակերպության Խորհրդի և ղեկավար անձանց կազմում կատարված փոփոխությունները ներկայացված են ստորև.

N	Ազգանուն Անուն	Պաշտոն	Ընդունման ամսաթիվ	Պաշտոնին նշանակման ամսաթիվ	Ազատման ամսաթիվ
1	Պողոսյան Գագիկ	Խորհրդի նախագահ	15/08/19	15/08/19	01/04/25
2	Սահակյան Հրայր	Խորհրդի անդամ	15/08/19	15/08/19	01/02/25
3	Հովհաննիսյան Հարություն	Խորհրդի անդամ	15/08/19	15/08/19	01/02/25
4	Իվանյան Վանիկ	Վերստուգող	20/11/19	04/12/19	30/06/25
5	Չաղարյան Աշոտ	Խորհրդի նախագահ	09/04/25	16/05/25	
6	Տեր-Սարգիսովա Վիկտորիա	Խորհրդի անդամ	02/04/25	19/03/25	
7	Իգրարյան Լուիզա	Խորհրդի անդամ	23/05/25	14/05/25	
8	Սահակյան Ալեքսանդր	Գլխավոր հաշվապահ	05/10/10	05/10/10	
9	Արշակյան Արփինե	Տնօրենի տեղակալ	05/10/10	17/01/11	
10	Դավթյան Էդգար	Տնօրենի տեղակալ	09/07/13	16/04/25	
11	Համբարձումյան Կարեն	Տնօրենի տեղակալ	08/11/17	16/04/25	
12	Եղիազարյան Մարինե	Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ	02/05/25	02/05/25	
13	Եմիշյան Հակոբ	Ներքին աուդիտի բաժնի ղեկավար	18/09/25	18/09/25	

Աշխատակիցների թիվը նշված ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ կազմել է.

	30 հունիսի 2026թ.	2025թ.	2024թ.
Աշխատակիցների ցուցակային թվաքանակը	183	193	197

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության միակ բաժնետեր էր հանդիսանում Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամը:

2025թ-ի հունվարի 22-ից «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի միակ բաժնետեր է հանդիսանում «ԱԺՈՆՍ ՖԻՆՈՆՍ» ՓԲԸ-ն: «ԱԺՈՆՍ ՖԻՆՈՆՍ» ՓԲԸ-ն ստեղծվել է 2023թ. հոկտեմբերին «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ առանցքային ղեկավար անձանց կողմից՝ տնօրեն՝ Ալեքսանդր Տերյան (նշանակալից մասնակից, որին պատկանում է ձայների իրավունք տվող բաժնետոմսերի 96%-ը), ֆինանսական տնօրեն-գլխավոր հաշվապահ՝ Ալեքսանդր Սահակյան, տնօրենի տեղակալ՝ Էդգար Դավթյան, տնօրենի տեղակալ՝ Արփինե Արշակյան, ներքին հսկողության բաժնի ղեկավար՝ Մուշեղ Ազատյան: Ընկերության գործունեության տեսակը ֆինանսական միջնորդությունն է: Ընկերության տնօրենը Ալեքսանդր Տերյանն է:

«ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը 2026 թվականի հունիսի 30-ի

դրությամբ կազմում է 5 000 000 000 (հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 20,000 (քսան հազար) հատ սովորական բաժնետոմսերի (տեղաբաշխված բաժնետոմսեր), յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 250,000 (երկու հարյուր հիսուն հազար) ՀՀ դրամ:

1.6. Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ

Կազմակերպությունը 2026թ. փետրվարին իրականացրել է պարտատոմսերի իր առաջին թողարկումը՝ 1 մլրդ ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով:

Շրջանառության մեջ գտնվող պարտատոմսերի ծավալը

30.06.2026թ. դրությամբ

ԱՄՏԾ	Արժույթ	Թողարկման ծավալ	Անվանական արժեք	Արժեկտրոն	Մարման ամսաթիվ
AMKMJOB21ER2	AMD	1,000,000,000	50,000	12.50%	03.02.2029

1.7. Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները

Պարտատոմսերի տեսակը՝	անվանական արժեկտրոնային
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Պարտատոմսերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Պարտատոմսերի փոխարկելիությունը՝	ոչ փոխարկելի
Պարտատոմսերի թողարկման արժույթը՝	ՀՀ դրամ
Պարտատոմսերի թողարկման ծավալը՝	մինչև 2,000,000,000 (երկու միլիարդ) ՀՀ դրամ, ընդ որում յուրաքանչյուր թողարկման պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր անվանական արժեքը չպետք է գերազանցի Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը
Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը՝	50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
Պարտատոմսերի քանակը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման օրը՝	
Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը՝	

Պարտպատոմսերի տոկոսադրույքը՝	
Պարտպատոմսերի շրջանառության ձևը՝	Տեղաբաշխումից հետո արժեթղթերի առուվաճառքը երկրորդային շուկայում կարող է իրականացվել բացառապես կարգավորվող շուկայում:

Կազմակերպության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն օգտագործվելու են հաճախորդներին տրված գյուղատնտեսական և բիզնես վարկային պորտֆելի ընդլայման նպատակով:

Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկման վերջնական պայմանները հրապարակվելու են Թողարկողի և Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.kamurj.am և www.dimension.am:

1.8. Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բորսա) տեղաբաշխման համակարգով՝ Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով՝ բացառությամբ Շուկա ստեղծողի և տեղաբաշխողի կողմից ձեռքբերման ենթակա պարտատոմսերի: Թողարկողի և Տեղաբաշխողի կողմից սահմանվում է պոտենցիալ Շուկա ստեղծողի և Տեղաբաշխողի կողմից ձեռքբերման ենթակա պարտատոմսերի ծավալ:

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները տեղաբաշխման օրվանից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ հրապարակվելու են Թողարկողի, ինչպես նաև Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում՝ համապատասխանաբար՝ www.kamurj.am, www.dimension.am:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրելու նպատակով Թողարկողը 5 աշխատանքային օրում դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ: Հարկ է նշել, որ որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրման հայտը հնարավոր է չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Թողարկողի խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը ներառյալ արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:

1.9. Այլ էական տեղեկություններ

Թողարկողի ֆինանսական հաշվետվությունները հասանելի են Թողարկողի պաշտոնական կայքում՝ www.kamurj.am, ինչպես նաև Ազդագրին կից Հավելվածներում:

1.10. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և ներդրումային ընկերությունների համար

Հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2026թ. 1-ին կիսամյակ (աուդիտ չանցած)	2025թ. 1-ին կիսամյակ (աուդիտ չանցած)	2025 (աուդիտ անցած)	2024 (աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	299,141	320,461	815,401	715,415
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	8,226,592	8,228,401	8,207,596	7,710,463
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), % (տարեկանացված)	**7.27%**	**7.79%**	**9.93%**	**9.28%**
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	299,141	320,461	815,401	715,415
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	19,787,845	16,895,551	17,798,469	16,169,370
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), % (տարեկանացված)	**3.02%**	**3.79%**	**4.58%**	**4.42%**
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	299,141	320,461	815,401	715,415
Գործառնական եկամուտ	1,337,160	1,100,388	2,287,589	2,003,978
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	**22.37%**	**29.12%**	**35.64%**	**35.70%**
Գործառնական եկամուտ	1,337,160	1,100,388	2,287,589	2,003,978
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	19,787,845	16,895,551	17,798,469	16,169,370
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	**13.51%**	**13.03%**	**12.85%**	**12.39%**
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	19,787,845	16,895,551	17,798,469	16,169,370
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	8,226,592	8,228,401	8,207,596	7,710,463
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	**2.41**	**2.05**	**2.17**	**2.10**
Զուտ տոկոսային եկամուտ	1,335,398	1,076,691	2,297,125	2,052,488
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	19,099,631	16,381,877	17,145,206	15,572,740

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) (տարեկանացված)	**13.98%**	**13.14%**	**13.40%**	**13.18%**
Տոկոսային և կոմիսիոն եկամուտ	1,814,652	1,426,986	3,075,201	2,701,694
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	19,099,631	16,381,877	17,145,206	15,572,740
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, % (տարեկանացված)	**19.00%**	**17.42%**	**17.94%**	**17.35%**
Տոկոսային ծախսեր	470,535	344,409	764,874	633,788
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	10,524,828	8,821,527	10,552,686	7,716,993
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, %	**8.94%**	**7.81%**	**7.25%**	**8.21%**
ՍՊՐԵԴ	**10.06%**	**9.61%**	**10.69%**	**9. 14%**

	2026թ. 1-ին կիսամյակ (աուդիտ չանցած)	**2025թ. 1-ին կիսամյակ (աուդիտ չանցած)**	**2025թ.**	**2024թ.**
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	299,141	320,461	815,401	715,415
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	20,000	20,000	20,000	20,000
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	**14.96**	**16.02**	**40.77**	**35.77**

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

3.1. Անկախ աուդիտորները

2023-2024թթ. Ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն, որի հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան 0015, Գ.Լուսավորիչի 9, Երևան Պլազա Բիզնես Կենտրոն, հեռ.՝ (+374 10) 500964: Ինտերնետային կայք՝ www.grantthornton.am, «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «Գրանթ Թորնթոն Ինտերնեշնլի» անդամ:

Կազմակերպության 2025թ. ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է **«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ** աուդիտորական կազմակերպությունը: «Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան 0069, Դավիթ Անհաղթի փ. 23/6 շ., 7 տարածք, հեռ.՝ (+374 60) 528899, ինտերնետային կայք՝ www.bdoarmenia.am:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: 2023-2025թթ. աուդիտորական ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում: Վերջին 5 տարիների ընթացքում Կազմակերպության աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում թողարկողի աուդիտն իրականացրած անկախ աուդիտորները անդամակցել են «Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» մասնագիտական կառույցին:

3.2. Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների, պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ:

Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Ռիսկային գործոններից յուրաքանչյուրը կարող է նշանակալից կամ էական բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործառնությունների, ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա:

Ելնելով նշվածից՝ Թողարկողը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար: Մասնավորապես կարելի է առանձնացնել հետևյալ հիմնական ռիսկերը.

Պարտքային (վարկային) ռիսկ: Կազմակերպության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Կազմակերպությանը կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Կազմակերպության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Կազմակերպությունը այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Կազմակերպության պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Կազմակերպության

ղեկավարությանը:

ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմակերպության վարկային պորտֆելի համախառն հաշվեկշռային արժեքը 31.12.2025թ-ի դրությամբ կազմել է 18.10 մլրդ դրամ, որի կազմում Չաշխատող վարկերի կշիռը կազմել է 1.14%: ՀՀ ԿԲ կանոնակարգերի համաձայն Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության (ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցություն) նորմատիվային ցուցանիշը 31.12.2025թ. դրությամբ կազմել է 47.0%, որը էականորեն բարձր է թույլատրելի նվազագույն (12.0%) չափից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Կազմակերպության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ:

հազ. ՀՀ դրամ

	30.06.2026 (աուդիտ չանցած)	31.12.2025 (աուդիտ անցած)	31.12.2024 (աուդիտ անցած)
Ոչ ժամկետանց (բարձր)	**19,000,226**	**17,572,848**	**15,595,136**
Ժամկետանց՝			
-1-30 օր ժամկետանց (ստանդարտ)	257,391	132,126	131,675
-31-90 օր ժամկետանց (ոչ ստանդարտ)	285,995	188,093	200,252
-90 օրից ավել ժամկետանց (չաշխատող)	254,321	207,005	234,320
Ընդամենը ժամկետանց վարկեր	**797,707**	**527,224**	**566,247**
Ընդամենը համախառն վարկեր	**19,797,933**	**18,100,072**	**16,161,383**
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(622,614)	(492,867)	(517,139)
Ընդամենը զուտ վարկեր	**19,175,319**	**17,607,205**	**15,644,244**
Խնդրահարույց վարկեր/ Վարկային պորտֆել	**4.03%**	**2.91%**	**3.50%**

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կողմից մեկ փոխառուին և նրա հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի՝ ընդհանուր կապիտալի միջին մեծությանը հարաբերության առավելագույն չափը (Ն3 նորմատիվը) կազմել է 20.0%, 2026թ. հունիսին՝ 18.5% (թույլատրելի առավելագույն չափը՝ 25%):

հազ. ՀՀ դրամ

	30 հունիսի 2026թ.			31 դեկտեմբերի 2025թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ**	**Հաշվեկշռային արժեք**	**Համախառն հաշվեկշռային արժեք**	**Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ**	**Հաշվեկշռային արժեք**
Գյուղատնտեսական վարկեր	6,133,817	(177,192)	5,956,625	5,294,808	(112,576)	5,182,232
Բիզնես վարկեր	3,179,768	(73,939)	3,105,829	2,170,179	(60,457)	2,109,722
Հիփոթեքային վարկեր	4,814,011	(31,740)	4,782,271	5,038,569	(29,652)	5,008,917
Սպառողական վարկեր	3,493,416	(279,602)	3,213,814	3,198,658	(225,761)	2,972,897
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	2,176,921	(60,141)	2,116,780	2,397,858	(64,421)	2,333,437
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**19,797,933**	**(622,614)**	**19,175,319**	**18,100,072**	**(492,867)**	**17,607,205**

Ռիսկերի կառավարումը Կազմակերպությունը իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Կազմակերպության շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Կազմակերպության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Կազմակերպության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Ընկերությունը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Կազմակերպության կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Կազմակերպության խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի իրականացման և վերահսկման, ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Տնօրենը պատասխանատվություն է կրում նաև Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Վարկային կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում վարկերի տրամադրման գործընթացում ռիսկերի կառավարման համար:

Ընկերության կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը Կազմակերպության խորհրդի կողմից հաստատված ստուգումների պլանին համապատասխան յուրաքանչյուր տարի վերստուգման է ենթարկվում Կազմակերպության ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, ով ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Ընկերության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժնի իրականացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ, այնուհետև ներկայացնում Կազմակերպության Խորհրդին և Բաժնետիրոջը:

Իրացվելիության ռիսկ: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Կազմակերպությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում:

Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Կազմակերպության հետ մասնավորապես:

Ստորև ներկայացվում է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների.

30 հունիսի 2026թ., հազ. ՀՀ դրամ

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	**1 - 12 ամիս**	**1 – 5 տարի**	**5 տարուց ավել**	**Ընդամենը համախառն արտահոսք**	**Հաշվեկշռային արժեք**
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	128,692	3,689,016	8,493,284	1,797,558	14,108,550	11,544,120
Այլ պարտավորություններ	76,592	148,639	-	-	225,231	225,231
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,348	84,873	101,380	-	196,602	177,577
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	**215,632**	**3,922,528**	**8,594,664**	**1,797,558**	**14,530,383**	**11,946,928**

31 դեկտեմբերի 2025թ., հազ. ՀՀ դրամ

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1 – 5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	135,424	2,088,389	8,839,545	1,995,699	13,059,057	10,552,686
Այլ պարտավորություններ	35,920	116,920	-	10,000	162,840	162,840
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,414	70,662	69,160	-	150,236	142,534
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	**181,758**	**2,275,971**	**8,908,705**	**2,005,699**	**13,372,133**	**10,858,060**

2026թ. հունիսի 30 դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 5 վարկատուներից ստացված վարկեր և փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը, (2025թ.-ին՝ 5): 2026թ. հունիսի 30 դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 8.30 մլրդ ՀՀ դրամ, 2025թ.՝ 8.48 մլրդ ՀՀ դրամ:

2026թ. հունիսի 30 դրությամբ բանկերից ստացված վարկերն ապահովված են բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերով:

2026թ. հունիսի 30 դրությամբ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ներգրավված փոխառություններն ապահովված են 70.1 մլն ՀՀ դրամ գումարով վարկերի պահանջի իրավունքի գրավով (2025թ.՝ 73.7 մլն ՀՀ դրամ):

2026թ. հունիսի 30 դրությամբ վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերն ապահովված են 3,236 մլն ՀՀ դրամի համախառն գումարով վարկերի պահանջի իրավունքով (2025թ.՝ 3,274 մլն ՀՀ դրամ):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների վճարման դեպքեր կամ պայմանագրային պարտավորությունների այլ խախտումներ (2025թ.՝ նույնպես):

Շուկայական ռիսկ: Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Կազմակերպությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2026թ. հունիսի 30-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	30 հունիսի 2026թ.		31 դեկտեմբերի 2025թ.	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսաբեր ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23.2	16.5	20.9	15.9

Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և պարտավորություններ	9.5	9.0	8.5	9.0

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Կազմակերպության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2026թ. հունիսի 30-ի և 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժութային ռիսկ: Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

30 հունիսի 2026թ., հազ. ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	**Ազատ փոխարկելի արժույթ**	**Ոչ փոխարկելի արժույթ**	**Ընդամենը**
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ	26,610	22,042	3,533	52,185
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	393,532	-	393,532
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17,354,753	1,820,566	-	19,175,319
Այլ ակտիվներ	26,355	-	-	26,355
Ընդամենը	**17,407,718**	**2,236,140**	**3,533**	**19,647,391**
Պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	8,186,109	3,358,011	-	11,544,120
Այլ պարտավորություններ	402,808	-	-	402,808
Ընդամենը	**8,588,917**	**3,358,011**	**-**	**11,946,928**
Զուտ դիրք 2026թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	**8,818,801**	**(1,121,871)**	**3,533**	**7,700,463**

31 դեկտեմբերի 2025թ., հազ. ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	**Ազատ փոխարկելի արժույթ**	**Ոչ փոխարկելի արժույթ**	**Ընդամենը**
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ	132,620	136,504	7,944	277,068
Պահանջներ ֆինանսական	-	976,881	-	976,881

կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,364,565	1,242,640	-	17,607,205
Այլ ակտիվներ	19,970	-	-	19,970
Ընդամենը	**16,517,155**	**2,356,025**	**7,944**	**18,881,124**
Պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	6,982,794	3,569,892	-	10,552,686
Այլ պարտավորություններ	305,374	-	-	305,374
Ընդամենը	**7,288,168**	**3,569,892**	**-**	**10,858,060**
Զուտ դիրք 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**9,228,987**	**(1,213,867)**	**7,944**	**8,023,064**

Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափն իրենից ներկայացնում է մեկ ֆինանսական հաստատության գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է ունենալ:

Հարկ է նշել, որ «Ֆասթ Բանկ» ՓԲԸ կողմից Կազմակերպության միակ բաժնետեր «ԱԺՈՆՍ ՖԻՆՈՆՍ» ՓԲԸ-ին տրամադրված վարկի պայմանագրում առկա սահմանափակումները (քովենանտները) կարող են որոշակի ազդեցություն ունենալ կազմակերպության որոշումների վրա, մասնավորապես՝ անհրաժեշտ է բանկի համաձայնությունը կապիտալի քառապատիկը գերազանցող միջոցների ներգրավման, ներգրավված միջոցների վաղաժամկետ մարման, վարկային պորտֆելի օտարման դեպքում: Սահմանված են գործառնական արդյունավետության նվազագույն, վարկային պորտֆելի ռիսկի առավելագույն մակարդակներ:

Կախված ռիսկի ծագման աղբյուրից՝ գործընկերոջ ռիսկը կարելի է տրոհել ռիսկերի հետևյալ տեսակների՝ մայր գումարի կորստի ռիսկ, փոխարինման ռիսկ, առաջին վճարողի ռիսկ և վճարման ռիսկ, թողարկողի ռիսկ:

Մայր գումարի կորստի ռիսկը դրամական այն միջոցների կորստի ռիսկն է, որոնք Ընկերությունը գործընկերոջը տրամադրել է որպես վարկ կամ ստացվելիք փոխանցման դիմաց կանխավճար/փոխանցում և որոնք գործընկերը չի վերադարձրել կամ հետ չի վճարել ժամանակին՝ պայմանագրով սահմանված ամբողջ գումարի չափով (գործընկերոջ դեֆոլտ): Մայր գումարի կորստի ռիսկը հավասար է վճարման/փոխանցման ենթակա դրամական միջոցներին՝ գործարքի գումարին, եթե գործարքը նախատեսվում է կատարել մեկ փոխանցումով, կամ համապատասխան մնացորդային գումարին, եթե գործարքը նախատեսվում է կատարել մի քանի փոխանցումներով:

Փոխարինման ռիսկը վնասի այն չափն է, որը հավասար է տվյալ գործարքը շուկայում համարժեք գործարքով փոխարինման հետևանքով կրած ծախսերին: Փոխարինման ռիսկն առկա է այն դեպքերում, երբ Ընկերությունն ունի գործընկերոջից որոշակի ժամանակ հետո ստացվելիք դրամական հոսքեր:

Առաջին վճարողի ռիսկ և վճարման ռիսկ: Հաճախ իմաստ ունի տարանջատել այս երկու կատեգորիաները, քանի որ որոշ գործառնությունների գծով գործընկերոջ ռիսկը տարբեր է գործարքի կյանքի ընթացքում: Այն գործարքների դեպքում, երբ կողմերից երկուսն էլ փոխանակում են դրամական հոսքեր, ռիսկն ավելի բարձր է գործարքով նախատեսվող վճարումների իրականացման օրը (երբ Ընկերությունն իրականացնում է վճարումն առանց ստանալու հաստատումը, որ գործընկերոջ հանդիպակաց վճարումը հաշվեգրված է), քան վճարումների օրվան

նախորդող ժամանակաշրջանում, երբ Ընկերությունը հնարավորություն ունի զերծ մնալ իր վճարումների կատարումից, եթե ակնհայտ է, որ գործընկերը չի կատարելու իր վճարումը:

Թողարկողի ռիսկ: Գործընկերոջ ռիսկի համատարած օգտագործվող ենթակատեգորիա է հանդիսանում թողարկողի ռիսկը, որը սահմանվում է որպես արժեթուղթ թողարկողի դեֆոլտի կամ սնանկության հետևանքով հնարավոր կորստի հավանականություն:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր. երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա: Բոլոր տեսակի իրադարձությունները, որոնք կհանգեցնեն Կազմակերպության վարկառուների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների չկատարմանը, հաճախորդների կողմից Կազմակերպության հուսալիության հանդեպ կասկածանքի կամ բացասական վերաբերմունքի, կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա: Դա կարտահայտվի Կազմակերպության կողմից լրացուցիչ ծախսերի կատարմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարությամբ:

Միաժամանակ, Կազմակերպությունը ենթարկվում է ռազմաքաղաքական և միջազգային հարաբերությունների ռիսկերին, որոնք կարող են առաջանալ տարածաշրջանում անվտանգության լարվածության աճից կամ հնարավոր հակամարտություններից:

Ներդրողները պետք է նաև հաշվի առնեն ՀՀ ներկա և ապագա անդամակցության հնարավոր փոփոխությունները, ներառյալ ԵԱՏՄ անդամակցությունից դուրս գալու ռիսկը, որոնք կարող են ազդել Կազմակերպության գործունեության իրավական ու տնտեսական միջավայրի վրա:

Բացի այդ, ռազմաքաղաքական և միջազգային հարաբերությունների ռիսկերը, ինչպես նաև ՀՀ տնտեսության մեջ մեծ կշիռ ունեցող երկրների (օրինակ՝ ՌԴ և այլն) հետ հարաբերությունների վատթարացումը, կարող են բացասաբար անդրադառնալ երկրի մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա և, հետևաբար, ազդել Կազմակերպության սպասվող եկամուտների, շահույթի ցուցանիշների և թողարկված պարտատոմսերի գրավչության ու իրացվելիության վրա:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Վարկային կազմակերպության գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Վարկային կազմակերպության գործունեության ոլորտում պետական կարգավորման նպատակը հանդիսանում է ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և վարկային կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Կազմակերպությունը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկում:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես՝ վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում: ՀՀ-ում վարկային ծառայությունների շուկան խիստ մրցակցային է, շուկայում գործում են նաև արտերկրի վարկային կազմակերպությունների դուստր կառույցները, որոնք ունեն հզոր ֆինանսական կարողություններ և անկայուն իրավիճակներում ֆինանսական ներարկումներ ստանալու մեծ հնարավորություններ, առաջավոր և փորձարկված տեխնոլոգիաներ, որի շնորհիվ նրանք ունեն պոտենցիալ առավելություններ ստանալու հավակնություն:

Գործառնական ռիսկ: Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Կազմակերպության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի,

տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Կլիմայական ռիսկ: Կազմակերպությունը և նրա հաճախորդները ապագայում կարող են բախվել կլիմայի հետ կապված զգալի ռիսկերի: Այս ռիսկերը ներառում են ֆինանսական կորստի սպառնալիքը և անբարենպաստ ոչ ֆինանսական ազդեցությունները, որոնք ներառում են կլիմայի փոփոխության քաղաքական, տնտեսական և բնապահպանական արձագանքները:

Արտադրանքի իրացվելիության ռիսկ: ՀՀ-ում գյուղատնտեսության բնագավառին բնորոշ ռիսկերից է նաև գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացման ռիսկը, որը առավելապես պայմանավորված է ՀՀ-ից արտաքին շուկաներ դուրս գալու սահմանափակ հնարավորությամբ, ինչպես նաև ՀՀ ներմուծվող գյուղմթերքների ծավալների և գնի հետ: Սա կարող է անմիջական ազդեցություն ունենալ Թողարկողի վրա՝ որպես գյուղատնտեսական ոլորտի վարկատու:

3.3. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին

3.3.1. Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ “КАМУРДЖ” УНИВЕРСАЛЬНАЯ КРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ Закрытое Акционерное Общество.

անգլերեն՝ “KAMURJ” UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATON Closed Joint-Stock Company.

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

ռուսերեն՝ “КАМУРДЖ” УКО ЗАО
անգլերեն՝ “KAMURJ” UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝
ՀՀ, ք.Երևան 0033, Կալենցի 11, գրանցման համարը՝ 31:
Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝
ՀՀ, ք.Երևան 0033, Կալենցի 11:
Կապի միջոցները՝
հեռ.՝ (+374 11) 27 00 00
էլ. փոստ՝ info@kamurj.am,
ինտերնետային կայք՝ www.kamurj.am:
Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

«ԿԱՄՈՒՐՋ»-ի պատմությունը սկսվում է 1998թ.-ից, երբ «Փրկեք Երեխաներին» կազմակերպությունը Հայաստանում նախաձեռնեց միկրոֆինանսական ծառայությունների մատուցման ծրագիր: 2000թ.-ին «Փրկեք Երեխաներին» (Save the Children Federation Inc.) կազմակերպության կողմից հիմնադրվեց Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամը, որին նույն թվականին փոխանցվեց նաև CRS ամերիկյան կազմակերպության կողմից երկու տարի առաջ սկսված միկրոֆինանսական մեկ այլ ծրագրի շարունակման իրավունքը: Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամը 2010թ. ապրիլի 27-ին ստեղծեց «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ն (ՀՀ ԿԲ լիցենզիա N 31), որը և շարունակեց հիմնադրամի միկրոֆինանսական ծառայությունների մատուցումը: 2012թ. փետրվարի 21-ին «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ի վերակազմավորման արդյունքում ստեղծվեց «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն:

Կազմակերպության ստեղծումը նպատակ էր հետապնդում տրամադրել մատչելի ֆինանսական և գործարարության աջակցմանն ուղղված այլ ծառայություններ ցածր եկամուտ ունեցող ընտանիքներին, նաև գերփոքր և փոքր ձեռներեցությամբ զբաղված անձանց՝ նրանց սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավման նպատակով:

Կազմակերպությունն ունի գլխամասային գրասենյակ և 16 մասնաճյուղ և վարկավորում է իրականացնում ՀՀ գրեթե բոլոր մարզերում:

Թողարկողի մասնաճյուղերը և ներկայացուցչությունները

30.06.2025թ. դրությամբ Կազմակերպությունն ունի գլխամասային գրասենյակ և 16 մասնաճյուղ, որոնց ցանկը և գործունեության հասցեները ներկայացվում են ստորև բերվող աղյուսակում.

	Մասնաճյուղի անվանում	**Հասցե**
1.	**ԳԼԽԱՄԱՍԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ**	ք.Երևան 0033, Կալենցի 11
2.	**ԳՅՈՒՄՐԻ մասնաճյուղ**	ք. Գյումրի 3104, Գ.Նժդեհի 22/1
3.	**ՎԱՆԱՁՈՐ մասնաճյուղ**	ք. Վանաձոր 2021, Գրիգոր Լուսավորչի
4.	**ՏԱՇԻՐ մասնաճյուղ**	ք. Տաշիր 2101, Ջահուկյան 23ա
5.	**ԻՋԵՎԱՆ մասնաճյուղ**	ք. Իջևան 4001, Աբովյան 5/5

6.	**ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ մասնաճյուղ**	ք. Նոյեմբերյան 4101, Նոյեմբերի 29 փ., 1/2
7.	**ԲԵՐԴ մասնաճյուղ**	ք. Բերդ 4201, Մաշտոցի 37/2
8.	**ԵՂԵԳՆԱՁՈՐ մասնաճյուղ**	ք. Եղեգնաձոր 3601, Վ.Գևորգյան 2/6
9.	**ՍԻՍԻԱՆ մասնաճյուղ**	ք. Սիսիան 3501, Որոտան 1ա
10.	**ԳՈՐԻՍ մասնաճյուղ**	ք. Գորիս 3201, Գուսան Աշոտի 24/6
11.	**ԿԱՊԱՆ մասնաճյուղ**	ք. Կապան 3304, Ա. Մանուկյան 1/51
12.	**ՄԱՐՏՈՒՆԻ մասնաճյուղ**	ք. Մարտունի 1401, Մյասնիկյան 47
13.	**ՎԱՐԴԵՆԻՍ մասնաճյուղ**	ք. Վարդենիս 1601, Հ.Անդրեասյան 6/4
14.	**ԳԱՎԱՌ մասնաճյուղ**	ք. Գավառ 1201, Զ. Անդրանիկ 25
15.	**ԱՊԱՐԱՆ մասնաճյուղ**	ք. Ապարան 0301, Մ. Բաղրամյան 24
16.	**ՀՐԱԶԴԱՆ մասնաճյուղ**	ք. Հրազդան 2305, Միկրոշրջան 4-րդ փ., 6-6/1
17.	**ՄԱԼԱԹԻԱ մասնաճյուղ**	ք.Երևան 0032, Սեբաստիա 123

Կազմակերպությունը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

3.3.2. Ներդրումները

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրանից հետո մինչև Ազդագրի ներկայացման պահը կազմակերպության կողմից էական ներդրումներ չեն կատարվել:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները չեն ստանձնել որևէ պարտավորություն ապագայում էական ներդրումներ իրականացնելու վերաբերյալ:

3.4. Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1. Հիմնական գործունեությունը

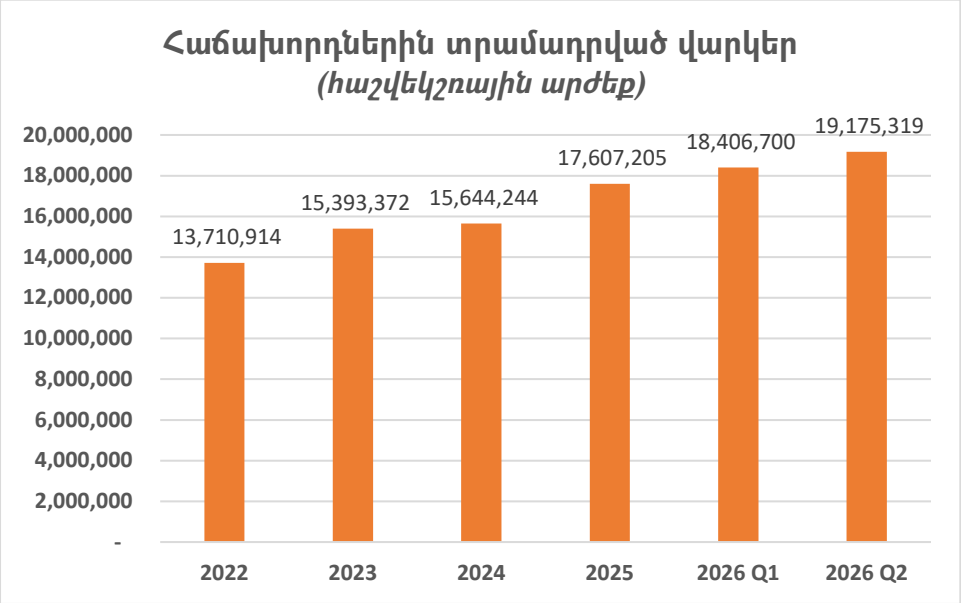
«ԿԱՄՈՒՐՋ»-ն իր բազմամյա գործունեության ընթացքում մշտապես աջակցել է գերփոքր և փոքր ձեռներեցությամբ զբաղվող անձանց, մանր ֆերմերային տնտեսություններին, նպաստել Հայաստանում առավել խոցելի ընտանիքների ֆինանսական անվտանգությանը և բարեկեցությանը: Իր ծավալած ազնիվ, թափանցիկ և ակտիվ գործունեության համար արժանացել է բազմաթիվ պատվոգրերի, մրցանակների և դարձել վստահելի գործընկեր իր հաճախորդների համար:

Ուսումնասիրելով միջազգային համապատասխան փորձը և ներքին շուկայի առանձնահատկությունները, «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ-ն մշտապես առաջարկում է նոր վարկատեսակներ:

Կազմակերպության կողմից տրամադրված վարկերի և փոխառությունների ծավալների դինամիկան ներկայացվում է ստորև.

Հաճախորդներին տրված վարկերի դինամիկան

Հազ. ՀՀ դրամ

Կազմակերպության կողմից տրամադրվող վարկերը ընդհանուր առմամբ կարելի է ներկայացնել 5 խմբի տեսքով՝ գյուղատնտեսական վարկեր, բիզնես վարկեր, հիփոթեքային վարկեր, սպառողական վարկեր և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր:

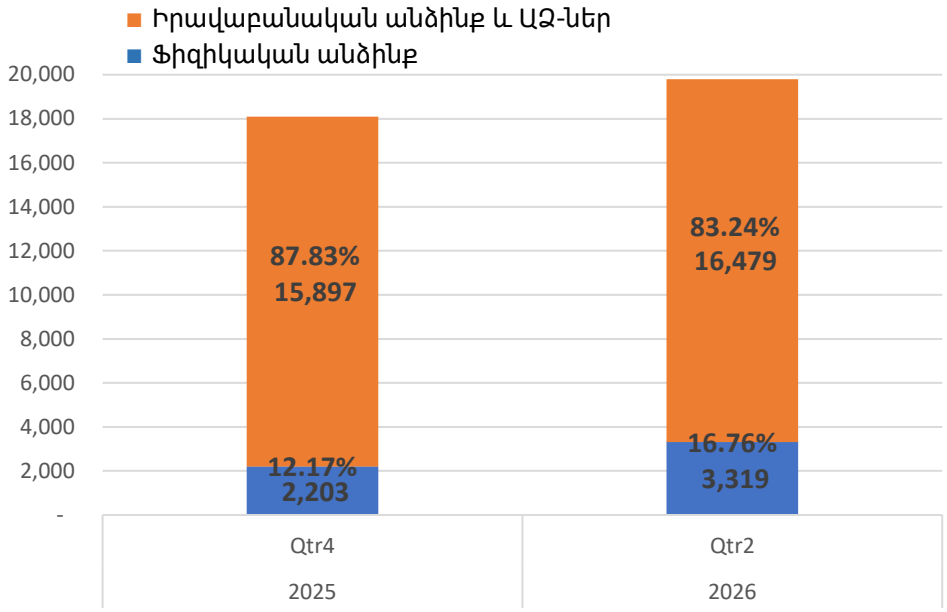
Կազմակերպության կողմից հաճախորդներին տրված վարկերի ծավալներն ըստ վարկատեսակների 31.12.2023թ.-ից մինչև 30.06.2026թ. ընկած ժամանակահատվածի համար ներկայացված են ստորև.

Հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքն ըստ վարկատեսակների

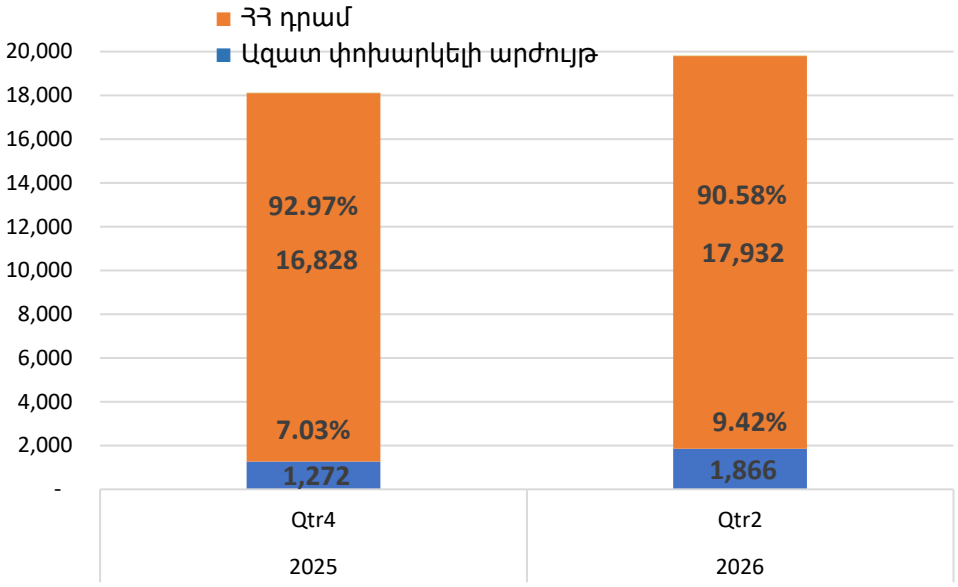
Հազ. ՀՀ դրամ

	30.06.2026թ.	31.12.2025թ.	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Գյուղատնտեսական վարկեր	**6,133,817**	**5,294,808**	**4,432,306**	**4,801,735**
Բիզնես վարկեր	**3,179,768**	**2,170,179**	**1,397,659**	**1,949,710**
Հիփոթեքային վարկեր	**4,814,011**	**5,038,569**	**5,142,454**	**5,033,930**
Սպառողական վարկեր	**3,493,416**	**3,198,658**	**3,071,697**	**2,742,312**
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	**2,176,921**	**2,397,858**	**2,117,267**	**1,347,031**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**19,797,933**	**18,100,072**	**16,161,383**	**15,874,718**

Հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի կառուցվածքն ըստ իրավաբանական կարգավիճակի ունի հետևյալ պատկերը (մլն ՀՀ դրամ)՝

Հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի կառուցվածքն ըստ արժույթի ունի հետևյալ պատկերը (մլն ՀՀ դրամ)՝

3.4.2. Հիմնական շուկաները

ՀՀ ֆինանսական շուկայում կազմակերպությունն առանձնանում է միկրոֆինանսական ծառայությունների լայն տեսականու մատուցմամբ՝ նպատակ հետապնդելով աջակցել կարիքավոր ընտանիքներին, գերփոքր և փոքր ձեռներեցությանը՝ ապահովելով կայուն և երկարաժամկետ հնարավորություններ գյուղական և քաղաքային վայրերում մատչելի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ծառայություններ ստանալու համար: Վարկերն ամբողջությամբ տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում: Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ

	30.06.2026թ.	31.12.2025թ.	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Հիփոթեքային	4,814,011	5,038,569	5,142,454	5,033,930
Սպառողական	3,493,416	3,198,658	3,071,697	2,742,312
Բուսաբուծություն	3,457,500	2,728,862	1,970,885	1,676,161
Անասնապահություն	2,628,439	2,509,536	2,291,950	2,887,278
Բնակարանային պայմանների բարելավում	2,176,921	2,397,858	2,117,267	1,347,031
Առևտուր	330,804	381,429	297,049	665,454
Արդյունաբերություն	461,294	249,089	808,255	1,073,657
Այլ գյուղատնտեսություն	47,878	56,411	169,471	238,296
Այլ	2,387,670	1,539,660	292,355	210,599
	19,797,933	**18,100,072**	**16,161,383**	**15,874,718**
Պարտքային կորուստների պահուստ	(622,614)	(492,867)	(517,139)	(481,346)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**19,175,319**	**17,607,205**	**15,644,244**	**15,393,372**

3.4.3. Մրցակցային դիրք

Սույն բաժնում ներկայացված է Ընկերության և հիմնական մրցակիցների վերաբերյալ համեմատական վերլուծություն՝ ըստ ԱՐԿԱ գործակալության կողմից Հայաստանի վարկային կազմակերպությունների վերաբերյալ հրապարակված տվյալների (30.06.2026թ. դրությամբ): Վերլուծությունը ներառում է հիմնական ֆինանսական ցուցանիշները, շուկայի դիրքերը, ինչպես նաև շահութաբերության հիմնական գործակիցները (ROA, ROE):

ա. Հիմնական ֆինանսական ցուցանիշներ

	Կամուրջ	Արեգակ	Ֆինքա	Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա	ՔԱՐԴ Ագրոկրեդիտ
Ակտիվներ, մլն դրամ	20,179	39,193	34,605	20,948	17,286
Շուկայի բաժին (%)	2.23%	4.33%	3.82%	2.31%	1.91%
Վարկային պորտֆել, մլն դրամ	19,175	34,405	26,759	17,947	16,148
Պորտֆելի բաժինը ակտիվներում	95.0%	87.8%	77.3%	85.7%	93.4%
Ակտիվների աճ տարվա սկզբից	+4.0%	+1.9%	+10.6%	+2.7%	+1.9%
Կապիտալ	8,106	34,516	6,159	3,066	2,049

բ. Շահութաբերություն

	Կամուրջ	Արեգակ	Ֆինքա	Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա	ՔԱՐԴ Ագրոկրեդիտ
ROA (%)	3.02%	9.58%	2.00%	1.33%	-0.34%
ROE (%)	7.27%	10.91%	10.15%	9.15%	-3.02%

գ. Եզրակացություններ

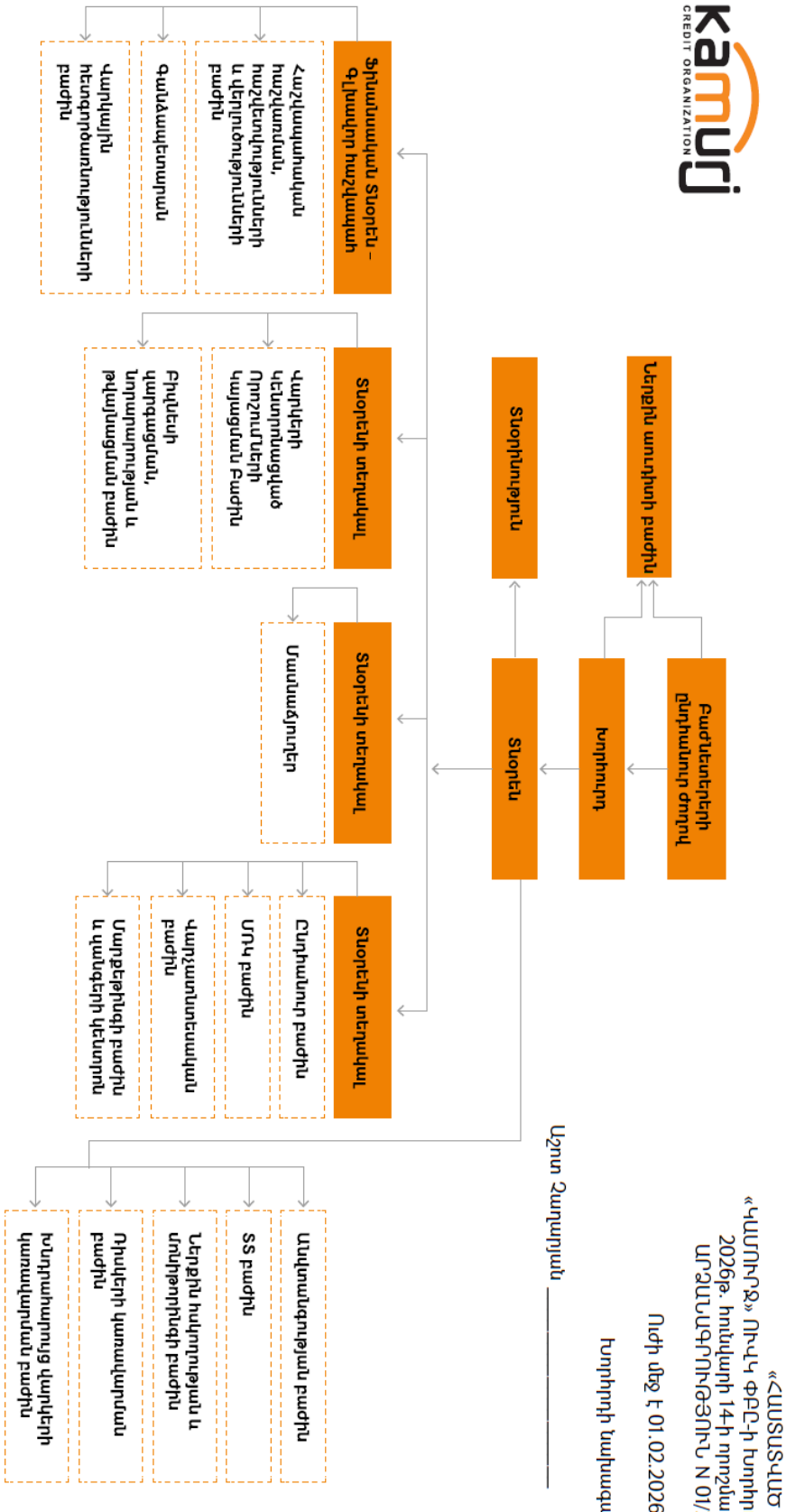
Վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ «Կամուրջը» պահպանում է համեմատաբար կայուն շուկայական դիրք՝ 20.2 մլրդ դրամ ակտիվներով և 2.23% շուկայի բաժնով: Ընկերության վարկային պորտֆելը կազմում է 19.2 մլրդ դրամ և ակտիվների շուրջ 95%-ը, ինչը խմբում ամենաբարձր վարկային կենտրոնացումն է: Տարվա սկզբից ակտիվներն աճել են 4.0%-ով, իսկ սեփական կապիտալը կազմել է 8.1 մլրդ դրամ:

«Արեգակը» շարունակում է մնալ համեմատվող կազմակերպություններից խոշորագույնը՝ 39.2 մլրդ դրամ ակտիվներով և 4.33% շուկայի բաժնով: Այն նաև ունի ամենաբարձր կապիտալը՝ 34.5 մլրդ դրամ, և շահութաբերության լավագույն ցուցանիշները՝ ROA 9.58% և ROE 10.91%: «Ֆինքան» առանձնանում է ակտիվների ամենաարագ աճով՝ 10.6%, և բարձր ROE-ով՝ 10.15%, սակայն վարկային պորտֆելի բաժինը ակտիվներում ավելի ցածր է՝ 77.3%:

«Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիայի» ակտիվներն ու վարկային պորտֆելը մոտ են «Կամուրջի» ցուցանիշներին, սակայն կապիտալը և ROA-ն զգալիորեն ցածր են: «ՔԱՐԴ ԱգրոԿրեդիտը» պահպանում է բարձր վարկային կենտրոնացում՝ 93.4%, բայց 2026թ. առաջին կիսամյակում գրանցել է բացասական շահութաբերություն (ROA -0.34%, ROE -3.02%), ինչը համեմատական խմբում հիմնական թույլ կողմն է: Ընդհանուր առմամբ «Կամուրջը» զբաղեցնում է միջին դիրք ըստ մասշտաբի և շահութաբերության՝ ուժեղ վարկային ուղղվածությամբ և բավարար կապիտալային բազայով:

3.5. Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը

Թողարկողի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

3.6. Հիմնական միջոցները

Կազմակերպությունն իր բնականոն գործունեության ապահովման նպատակով ձեռք է բերել հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որոնց արժեքի հանրագումարը չի գերազանցում Կազմակերպության ընդհանուր ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 10%-ը: 30.06.2026 թվականի դրությամբ Կազմակերպության հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 234,598 հազար ՀՀ դրամ, իսկ ոչ նյութական ակտիվներինը՝ 105,704 հազար ՀՀ դրամ:

Կազմակերպության ոչ նյութական ակտիվների կազմը և կառուցվածքը 30.06.2026թ. դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ

	Ոչ նյութական ակտիվներ
Սկզբնական արժեք	181,423
Կուտակված մաշվածություն	75,719
Հաշվեկշռային արժեք	**105,704**

2026թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների (2025թ. և 2024թ.՝ նույնպես):

Կազմակերպության հիմնական միջոցների կազմը և կառուցվածքը 30.06.2026թ. դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	**Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ**	**Փոխադրամիջոցներ**	**Գրասենյակային Գույք և սարքավորումներ**	**Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ**	**Ընդամենը**
Սկզբնական արժեք	33,155	399,683	131,260	195,222	399,136	**1,158,456**
Կուտակված մաշվածություն	22,487	364,415	107,619	190,929	238,408	**923,858**
Հաշվեկշռային արժեք	**10,668**	**35,268**	**23,641**	**4,293**	**160,728**	**234,598**

3.7. Զարգացման վերջին միտումները

30.06.2026թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները 2025թ տարեվերջի համեմատ աճել են 4.03%-ով կամ 782.6 մլն ՀՀ դրամով՝ կազմելով մոտ 20.2 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ 31.12.2025թ.-ի

դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները նախորդ տարվա նկատմամբ աճել էին 19.73%-ով կամ 3.2 մլրդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով՝ 19.4 մլրդ ՀՀ դրամ:

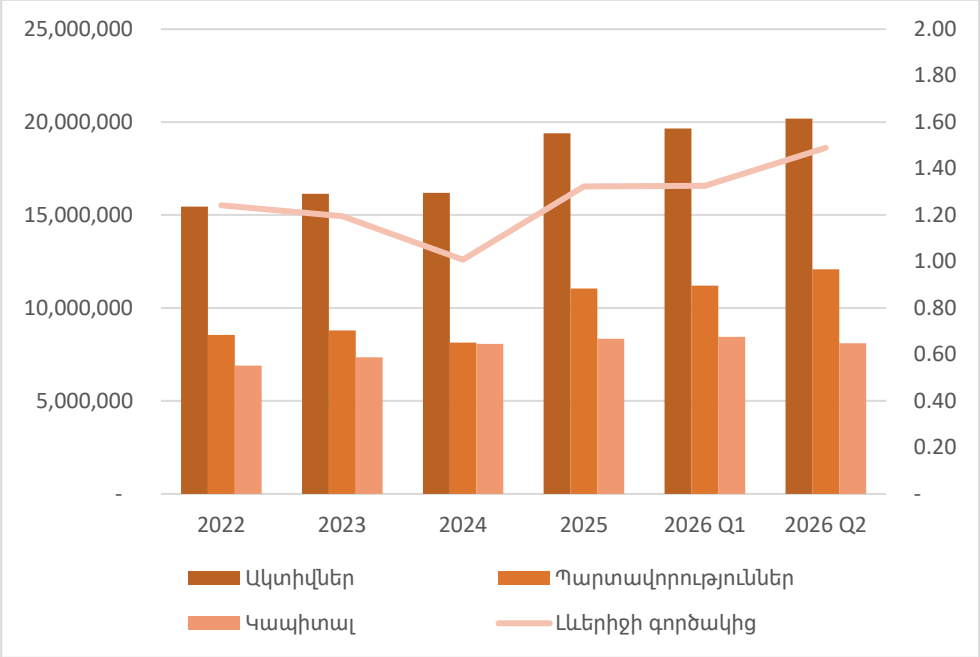
30.06.2026թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության պարտավորությունների ծավալը կազմել է մոտ 12.1 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2025թ տարեվերջի համեմատ աճելով 9.26%-ով կամ 1 մլրդ ՀՀ դրամով, իսկ 31.12.2025թ. դրությամբ Կազմակերպության պարտավորությունները նախորդ տարվա նկատմամբ աճել են 35.87%-ով կամ 2.9 մլրդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով 11 մլրդ ՀՀ դրամ:

Կազմակերպության սեփական կապիտալը 30.06.2026թ.-ի դրությամբ 2025թ տարեվերջի համեմատ նվազել է 240.9 մլն ՀՀ դրամով կամ 2.89%-ով և կազմել 8.1 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ 31.12.2025թ.-ի դրությամբ սեփական կապիտալը նախորդ տարվա նկատմամբ աճել է 278.9 մլն դրամով կամ 3.46%-ով՝ կազմելով 8.35 մլրդ ՀՀ դրամ:

2025 թվականին Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 815.4 մլն ՀՀ դրամ, նախորդ տարվանը՝ 715.4 մլն ՀՀ դրամ: 2026թ. առաջին կիսամյակի Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 299.1 մլն ՀՀ դրամ: Կապիտալի և ակտիվների շահութաբերության ցուցանիշները 2025 թվականին կազմել են համապատասխանաբար՝ 9.93% և 4.58%, իսկ 2026թ. առաջին կիսամյակում՝ 7.27% և 3.02%:

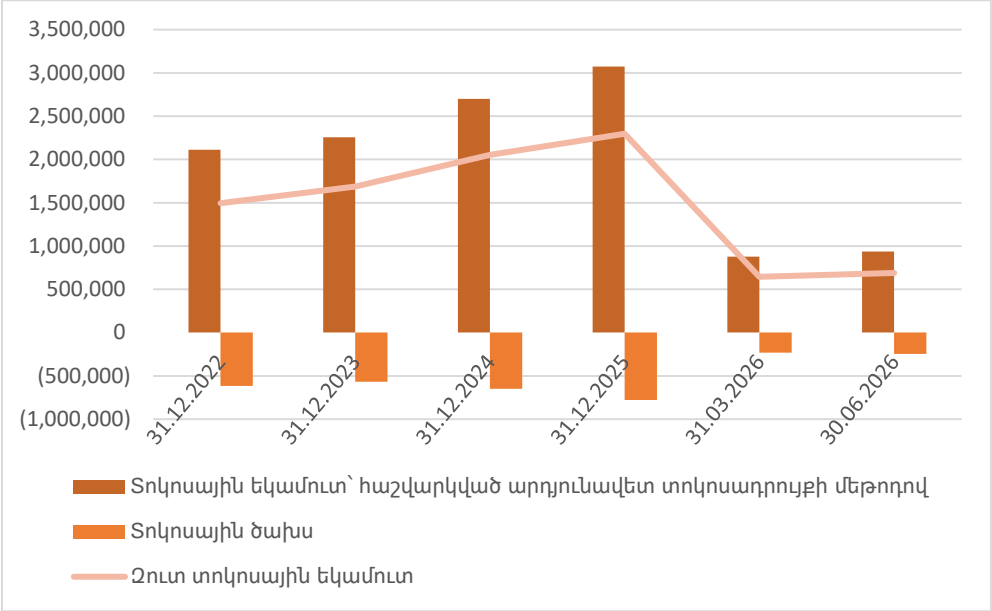
Կազմակերպության հաշվեկշռի կառուցվածքի դինամիկան ներկայացվում է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ

Ստորև ներկայացված են Կազմակերպության տոկոսային եկամուտների, տոկոսային ծախսերի և զուտ տոկոսային եկամուտների դինամիկաները 2022 թվականից մինչև 2026 թվականի երկրորդ եռամսյակն ընկած ժամանակահատվածում:

Հազ. ՀՀ դրամ

Կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկություններ իմանալու համար ներդրողը կարող է ծանոթանալ Կազմակերպության տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություններին, որոնք տեղադրված են Թողարկողի՝ www.kamurj.am պաշտոնական ինտերնետային կայքի «Հաշվետվություններ» բաժնում:

3.8. Շահույթի կանխատեսումը

Առաջիկա տարիների գործունեության և շահույթի կանխատեսումներում Կազմակերպությունը հիմնվել է հետևյալ հիմնարար սկզբունքների վրա.

- ✓ կազմակերպության գործունեությունը ուղղել շահույթի կայուն աճին, բաժնետիրական կապիտալի արդյունավետ օգտագործմանը և ակտիվների եկամտաբերության բարձրացմանը,
- ✓ դիվերսիֆիկացնել ֆինանսավորման աղբյուրները՝ շարունակելով համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների և ներդրողների հետ, ինչպես նաև ներգրավելով կապիտալ նոր գործիքների միջոցով,
- ✓ ապահովել Կազմակերպության դինամիկ զարգացման համար անհրաժեշտ մասնաճյուղերի ստեղծում, տեխնիկատեխնոլոգիական, տեղեկատվական համակարգերի արդիականացում,
- ✓ կազմակերպության զարգացմանը համահունչ իրականացնել աշխատակազմի շարունակական ուսուցում, վերապատրաստում և արդարացի վարձատրություն,
- ✓ պահպանել գործունեության ծախսերի օպտիմալ մակարդակ՝ ապահովելով կազմակերպության արդյունավետ և մրցունակ զարգացում:

Կազմակերպության զուտ շահույթը 2024 թվականին կազմել է 715,415 հազ. ՀՀ դրամ, 2025 թվականին՝ 815,401 հազ. ՀՀ դրամ:

Առաջիկա տարիների համար զուտ շահույթի կանխատեսված ցուցանիշներն են՝

մլն. ՀՀ դրամ

	2025թ. (փաստացի)	2026թ. (կանխատեսում)	2027թ. (կանխատեսում)	2028թ. (կանխատեսում)	2029թ. (կանխատեսում)
Զուտ շահույթ	815	890	1,148	1,341	1,545
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)	4.58%	4.40%	5.06%	5.55%	6.07%
Կապիտալի շահութաբերություն (ROE)	9.93%	10.86%	13.56%	15.43%	17.22%

Կազմակերպության կառավարման մարմինները հնարավորություն ունեն ազդելու (կառավարելու) Կազմակերպության գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- ✓ Կազմակերպության ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալների կառավարում,
- ✓ Կազմակերպության ռիսկերի ընդունելի մակարդակի պահպանում և կառավարում,
- ✓ Կազմակերպության անձնակազմի վարձատրության, ուսուցման և վերապատրաստման ծախսեր,
- ✓ Կազմակերպության գործունեության ապահովման ծախսեր,
- ✓ Նոր ծառայությունների ներդրման ծախսեր:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները կարող են արձագանքել, սակայն հնարավորություն չունեն ազդելու Կազմակերպության գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- ✓ ներգրավվող միջոցների և վարկերի առաջարկի ու պահանջարկի և դրանից բխող տոկոսադրույքների փոփոխության վարքագիծ,
- ✓ արժեզրկման ու փոխարժեքի վարքագիծ,
- ✓ անհաղթահարելի ուժի ազդեցության գործոններ (արտակարգ դրության հայտարարելը, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքների դադարեցումը, բնական աղետները, պատերազմը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Կազմակերպության բնականոն գործունեությունը):

Էջ 65

3.10. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը

Խորհուրդ՝

1. Խորհրդի նախագահ՝ Աշոտ Չաղարյան

Բնակության վայր	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները	Ըստ կանոնադրության
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«ՌՈՔ Կապիտալ» ԲԲԸ Զարգացման տնօրեն

2. Խորհրդի անդամ՝ Վիկտորյա Տեր-Սարգիսովա

Բնակության վայր	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները	Ըստ կանոնադրության
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Սմարթ Ջամփ» ՍՊԸ, տնօրենի տեղակալ

3. Խորհրդի անդամ՝ Լուիզա Իգրարյան

Բնակության վայր	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները	Ըստ կանոնադրության
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Հայաստանի Միջազգային Առևտրի Պալատի խորհրդի անդամ, 03.08.2026-ից՝ «ԼՈՒՅՍԵՐԻ ՔԱՂԱՔ» ՓԲԸ Ադմինիստրատիվ տնօրեն

Գործադիր մարմին՝

1. **Տնօրեն՝ Ալեքսանդր Տերյան**

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները	Ըստ կանոնադրության
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«ԿՈՄՊՅՈՒԼԻՆԿ» ՍՊԸ-ում 25% մասնակցություն

Ղեկավար անձինք՝

1. **Ֆինանսական տնօրեն՝ Ալեքսանդր Սահակյան**

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները	Ըստ կանոնադրության
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում

2. **Տնօրենի տեղակալ - Վարկավորման բլոկի ղեկավար ՝ Արփինե Արշակյան**

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները	Ըստ կանոնադրության
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

3. ***Տնօրենի* տեղակալ *(Բիզնեսի զարգացում, նորարարություն և թվայնացում, վարկային ռիսկերի վերլուծություն)՝ Էդգար Դավթյան***

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները	Ըստ կանոնադրության
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

4. ***Տնօրենի տեղակալ՝ Կարեն Համբարձումյան***

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները	Ըստ կանոնադրության
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

Կազմակերպության և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև Ազդագրի ներկայացման դրությամբ շահերի բախում չկա:

Էջ 68

3.13. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

3.13.1. Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Կազմակերպության 2024 և 2025 թվականների տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները՝ անկախ աուդիտորական եզրակացություններով և 2026 թվականի կիսամյակային հաշվետվությունները ներառված են Ազդագրին կից հավելվածներում:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Կազմակերպության գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.kamurj.am:

3.13.2. Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

2026թ. հունիսի 30-ից մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագրի գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

Էջ 69

3.14. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

3.14.1. Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը

Հիմնադրման պահին՝ 2010 թվականի ապրիլի 27-ի դրությամբ, ԿԱՄՈՒՐՋ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի (ԿԱՄՈՒՐՋ ՈՒՎԿ ՍՊԸ) կանոնադրական կապիտալը կազմել է 180 մլն ՀՀ դրամ, որը բաժանված է եղել 1,800 ոչ փաստաթղթային սովորական բաժնետոմսերի, ընդ որում, մեկ բաժնեմասի անվանական արժեքը կազմել է 100,000 ՀՀ դրամ: Գործունեության ընթացքում Կազմակերպության

կանոնադրական կապիտալը համալրվել է մի քանի անգամ՝ 2011 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմելով 500 մլն ՀՀ դրամ, 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2 մլրդ ՀՀ դրամ: 2013 թվականի ընթացքում Կազմակերպությունը համալրել է բաժնետիրական կապիտալը 2,5 մլրդ դրամով՝ ավելացնելով բաժնետոմսերի անվանական արժեքը: Բաժնետոմսերի անվանական արժեքն ավելացել է կատարելով 1,186,649,000 դրամ գումարով փոխանցում չբաշխված շահույթից և սեփական կապիտալի փոխարկելով Բաժնետերից ստացված 1,313,351,000 դրամ անվանական արժեքով փոխառությունները: 2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շրջանառության մեջ գտնվող բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմել է 225,000 ՀՀ դրամ: 2014թ. ընթացքում Կազմակերպությունը համալրել է բաժնետիրական կապիտալը 500 մլն դրամով՝ ավելացնելով բաժնետոմսերի անվանական արժեքը (2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շրջանառության մեջ գտնվող բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմել է 250,000 ՀՀ դրամ): Բաժնետոմսերի անվանական արժեքն ավելացվել է՝ չբաշխված շահույթից սեփական կապիտալ փոխանցելով 500 մլն դրամ գումարը:

30.06.2026թ. դրությամբ Կազմակերպության փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը կազմում է 5 մլրդ ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 20,000 (քսան հազար) հատ սովորական բաժնետոմսերի (տեղաբաշխված բաժնետոմսեր), յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 250,000 (երկու հարյուր հիսուն հազար) ՀՀ դրամ:

Վերջին 3 տարիների ընթացքում մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագրի գրանցման ներկայացնելու օրը Կազմակերպությունը վճարել է շահութաբաժին 1,257.7 մլն ՀՀ դրամի չափով:

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են, լրիվ վճարված և պատկանում են Կազմակերպության միակ բաժնետիրոջը՝ «ԱԺՈՆՍ ՖԻՆՈՆՍ» ՓԲԸ-ին:

ԲԱԺԻՆ 4. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն)x100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն)x100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) = Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) = Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) = Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն = Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր = Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) – (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկման Վերջնական Պայմաններ

------- ---------- 2026 թ.

«ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի պարտատոմս

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել Ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է 07.01.2026 թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ ՀՀ, ք. Երևան, Կալենցի 11:

Ընդհանուր տեղեկություններ (Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)		
	Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	«ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
	Երաշխավորողը	Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագիր «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ներդրումային ընկերության հետ
	Սերիան	
	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից

		առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	ամենայն մանրամասնությամբ ներկայացված է Ծրագրային Ազդագրի 2.3.2 մասում
	Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ
	Առաջարկի գինը	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Անվանական արժեքը	50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
	Քանակը	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի, այսինքն Թողարկման ծավալի հարաբերությունը անվանական արժեքին
	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Թողարկողի Խորհրդի կողմից 2025 թվականի հուլիսի 23-ին ընդունված թիվ 11/25 որոշմամբ: Հաջորդ թողարկումները ենթակա են որոշման Թողարկողի Խորհրդի առանձին որոշումների հիման վրա
Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում/Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային

		օր առաջ
	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	Անվանական արժեքով
	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Չի նախատեսվում
	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	Չի նախատեսվում
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	Չի նախատեսվում
	Այլ տեղեկություններ	
	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փութ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	«Դայմենշն» ՓԲԸ,

		ՀՀ, ք. Երևան, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք
	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Այլ տեղեկություններ		
	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռևս թույլատրված չեն որևէ կարգավորվող շուկայում առևտրի
	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն ստացման և/կամ ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում: Կարգավորվող շուկա ասելով Թողարկողը նկատի ունի «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲ ընկերությունը:
	Արժեթղթի վարկանիշը	Ոչ կիրառելի
	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը,	ենթակա է որոշման «ԿԱՄՈՒՐՋ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով

	բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

Թողարկողը (երաշխավորողը) պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը (երաշխավորողը) հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական հաշվետվություններ

ԿԱՄՈՒՐՋ
ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԲԸ
ք.Երևան, Կալենց 11

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

2026թ. Հունիսի 30

Հազար ՀՀ դրամ

Անվանումը	Հաշվետու ժամանա-կաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանա-կաշրջան	Հաշվետու տարվա սկզբից մինչեւ հաշվետու ամսաթիվը	Նախորդ տարվա սկզբից մինչեւ նախորդ տարվա նույն ժ-շրջանը
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	938,116	745,482	1,814,652	1,426,986
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	(247,237)	(177,009)	(479,254)	(350,295)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	**690,879**	**568,473**	**1,335,398**	**1,076,691**
Արտարժութային գործարքներից զուտ շահույթ/(վնաս)	25,512	8,655	34,512	15,292
Այլ գործառնական եկամուտներ	2,922	16,358	8,027	32,132
Այլ գործառնական ծախսեր	(28,249)	(13,782)	(40,777)	(23,727)
Զուտ տոկոսային և այլ եկամուտ	**691,064**	**579,704**	**1,337,160**	**1,100,388**
Վարկերից և այլ փոխառություններից կորուստներ	(35,945)	28,861	(106,962)	(5,226)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(411,971)	(379,889)	(857,937)	(703,479)
Շահույթ մինչև հարկումը	**243,148**	**228,676**	**372,261**	**391,683**
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	(45,630)	(40,862)	(73,120)	(71,222)
Ժամանակաշրջանի Շահույթ	**197,518**	**187,814**	**299,141**	**320,461**
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	-	-	-	-
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**197,518**	**187,814**	**299,141**	**320,461**

Տնօրեն
Ա. Տերյան

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Սահակյան

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

2026թ. Հունիսի 30

Հազար ՀՀ դրամ

Անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	Նախորդ տարվա վերջի դրությամբ
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	52,186	277,068
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	393,532	976,881
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	19,175,319	17,607,206
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	340,302	325,826
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	26,955	16,722
Այլ ակտիվներ	190,858	192,834
Ընդամենը ակտիվներ	**20,179,152**	**19,396,537**
Պարտավորություններ		
Ստացված վարկեր, փոխառություններ	10,524,828	10,552,687
Պարտավորություն ընթացիկ հարկի գծով	48,351	119,954
Թողարկված պարտատոմսեր	1,019,292	-
Վճարվելիք գումարներ		
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		
Այլ պարտավորություններ	480,519	376,875
Ընդամենը պարտավորություններ	**12,072,990**	**11,049,516**
Կապիտալ		
Կանոնադրական կապիտալ	5,000,000	5,000,000
Լրացուցիչ կապիտալ	193,044	193,044
Գլխավոր պահուստ	353,229	312,459
Կուտակված շահույթ	2,559,889	2,841,518
Ընդամենը կապիտալ	**8,106,162**	**8,347,021**
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ	**20,179,152**	**19,396,537**

Տնօրեն
Ա. Տերյան

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Սահակյան

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

2026թ. Հունիսի 30

Հազար ՀՀ դրամ

Անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ/ վնաս	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Նախորդ տարվա միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջան					
Մնացորդը առ 2025թ. Հունվարի 1	5,000,000	193,044	253,753	2,621,373	8,068,170
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝					
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ					
Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին					
Համապարփակ եկամուտ				815,401	815,401
Շահութաբաժիններ				(536,550)	(536,550)
Հատկացում գլխավոր պահուստին			58,706	(58,706)	
Այլ ներքին շարժեր					
Մնացորդը առ 2025թ. Դեկտեմբերի 31	5,000,000	193,044	312,459	2,841,518	8,347,021
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջան					
Մնացորդը առ 2026թ. Հունվարի 1	5,000,000	193,044	312,459	2,841,518	8,347,021
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝					
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ					
Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին					
Համապարփակ եկամուտ				299,141	299,141
Շահութաբաժիններ				(540,000)	(540,000)
Հատկացում գլխավոր պահուստին			40,770	(40,770)	
Այլ ներքին շարժեր					
Մնացորդը առ 2026թ. Հունիսի 30	5,000,000	193,044	353,229	2,559,889	8,106,162

Տնօրեն
Ա. Տերյան

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Սահակյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

2026թ. Հունիսի 30

Հազար ՀՀ դրամ

Անվանումը	Հաշվետու ժամանա-կաշրջան	Նախորդ ժամանա-կաշրջան
1. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	**(767,548)**	**(1,100,769)**
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	**651,265**	**508,371**
Ստացված տոկոսներ	1,416,705	1,195,052
Վճարված տոկոսներ	(445,864)	(301,857)
Ստացված միջնորդավճարներ և նմանատիպ գումարներ	326,875	196,822
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	63,195	38,462
Աշխատակազմի գծով վճարումներ	(522,903)	(476,735)
Այլ հարկերի տուրքերի վճարումներ	(31,787)	(2,653)
Շահութահարկի վճարում	(154,956)	(140,720)
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	**(1,418,813)**	**(1,609,140)**
Տեղաբաշխված միջոցների նվազում (ավելացում)	(1,094,624)	(1,460,600)
Այլ ակտիվների/պարտավորությունների փոփոխությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(324,189)	(148,540)
2. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	**(14,300)**	**(25,172)**
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(14,300)	(25,172)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	-	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից	-	-
3. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	**560,212**	**1,127,492**
Վճարված շահաբաժիններ	(540,000)	-
Բանկերից ստացված վարկերի ավելացում (նվազում)	-	-
Ստացված վարկերի/փոխառությունների ավելացում (նվազում)	1,100,212	1,127,492
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական հիմնադրամում	-	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից	-	-
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(3,246)	2,478
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	**(224,882)**	**4,029**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	**277,068**	**40,167**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	**52,186**	**44,196**

Տնօրեն
Ա. Տերյան

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Սահակյան

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն 3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն 6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն 9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
1. Գործառնությունների բնույթը....10
2. Պատրաստման հիմունքներ....10
3. Նոր և վերանայված ստանդարտներ կամ մեկնաբանություններ 11
4. Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն....13
5. Զուտ տոկոսային եկամուտ և ծախս 29
6. Արտարժութային գործառնություններից զուտ վնաս 29
7. Այլ գործառնական եկամուտներ 29
8. Այլ գործառնական ծախսեր 30
9. Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում....30
10. Անձնակազմի գծով ծախսեր 30
11. Այլ վարչական ծախսեր 31
12. Շահութահարկի գծով ծախս 31
13. Դրամական միջոցներ 33
14. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ....33
15. Հաճախորդներին տրված վարկեր....34
16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ 42
17. Այլ ակտիվներ 43
18. Վարկեր և փոխառություններ....44
19. Այլ պարտավորություններ....45
20. Սեփական կապիտալ 45
21. Պայմանական պարտավորություններ 46
22. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ 47
23. Իրական արժեքի չափումը....48
24. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում....50
25. Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն....50
26. Ռիսկի կառավարում....51
27. Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական հոսքերի համադրում 63
28. Կապիտալի համարժեքություն 64
29. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր....65

Tel: +374 60 528899
E-mail: bdo@bdoarmenia.am
www.bdoarmenia.am

23/6, Davit Anhaght Str.,
5th Floor, office 7
Yerevan, Armenia

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկայի պահպանման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան:

Մենք հավատացած ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Tel: +374 60 528899
E-mail: bdo@bdoarmenia.am
www.bdoarmenia.am

23/6, Davit Anhaght Str.,
5th Floor, office 7
Yerevan, Armenia

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով: Խարդախության կամ սխալի արդյունքում առաջացող խեղաթյուրումները համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք՝ առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք սխալի կամ խարդախության հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքը հիմնավորելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում.
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար.
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը.
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները անբավարար են, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը.
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների ու գործարքների ճշմարիտ ներկայացումը:

Tel: +374 60 528899
E-mail: bdo@bdoarmenia.am
www.bdoarmenia.am

23/6, Davit Anhaght Str.,
5th Floor, office 7
Yerevan, Armenia

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

25 մարտ 2026թ.

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

Դավիթ Եդիգարյան, FCCA

Գործընկեր

Վահագն Սահակյան, FCCA

Տնօրեն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծանոթ.	2025	2024
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	5	3,075,201	2,701,694
Տոկոսային ծախս	5	(778,076)	(649,206)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**2,297,125**	**2,052,488**
Արտարժութային գործառնություններից զուտ վնաս	6	(1,913)	(29,495)
Այլ գործառնական եկամուտներ	7	52,326	38,614
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(59,949)	(57,629)
Գործառնական եկամուտ		**2,287,589**	**2,003,978**
Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում	9	227,499	208,318
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(1,085,218)	(967,746)
Այլ վարչական ծախսեր	11	(425,813)	(361,258)
Շահույթ մինչև հարկումը		**1,004,057**	**883,292**
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(188,656)	(167,877)
Տարվա շահույթ		**815,401**	**715,415**
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		**815,401**	**715,415**

1-ից 29 ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծանոթ.	2025	2024
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ	13	277,068	40,167
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	976,881	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	17,607,205	15,644,244
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	325,826	312,389
Հետաձգված հարկային ակտիվ	12	16,722	25,691
Այլ ակտիվներ	17	192,835	177,909
Ընդամենը՝ ակտիվներ		**19,396,537**	**16,200,400**
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	18	10,552,686	7,716,993
Շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորություն		119,954	112,588
Այլ պարտավորություններ	19	376,876	302,649
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		**11,049,516**	**8,132,230**
Սեփական կապիտալ	20		
Բաժնետիրական կապիտալ		5,000,000	5,000,000
Լրացուցիչ կապիտալ		193,044	193,044
Գլխավոր պահուստ		312,459	253,753
Չբաշխված շահույթ		2,841,518	2,621,373
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		**8,347,021**	**8,068,170**
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		**19,396,537**	**16,200,400**

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2026թ. մարտի 25-ին:

Ալեքսանդր Տերյան
Տնօրեն

Ալեքսանդր Սահակյան
Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամ)

	Բաժնե-տիրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2025թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**5,000,000**	**193,044**	**253,753**	**2,621,373**	**8,068,170**
Տարվա շահույթ	-	-	-	815,401	815,401
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	815,401	815,401
Հատկացում պահուստին	-	-	58,706	(58,706)	-
Շահութաբաժինների բաշխում	-	-	-	(536,550)	(536,550)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	58,706	(595,256)	(536,550)
Հաշվեկշիռը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,000,000**	**193,044**	**312,459**	**2,841,518**	**8,347,021**
Հաշվեկշիռը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**5,000,000**	**193,044**	**253,753**	**1,905,958**	**7,352,755**
Տարվա շահույթ	-	-	-	715,415	715,415
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	715,415	715,415
Հաշվեկշիռը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,000,000**	**193,044**	**253,753**	**2,621,373**	**8,068,170**

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամ)

	2025	2024
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված տոկոսներ	3,053,799	2,688,992
Վճարված տոկոսներ	(673,341)	(654,332)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	1,314	404
Զուտ այլ ստացված եկամուտ (վճարված ծախսեր)	4,769	(19,015)
Աշխատակազմի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(1,328,675)	(1,175,878)
(Ավելացում) նվազում գործառնական ակտիվներում		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(1,002,597)	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,792,624)	(91,907)
Այլ ակտիվներ	(12,983)	(48,843)
Ավելացում (նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Այլ պարտավորություններ	(37,977)	(41,784)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից ստացված առանց շահութահարկի	**(1,788,315)**	**657,637**
Վճարված շահութահարկ	(172,321)	(127,993)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	**(1,960,636)**	**529,644**
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(45,715)	(78,806)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	**(45,715)**	**(78,806)**
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վճարված շահութաբաժիններ	**(536,550)**	**-**
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	12,903,464	12,361,125
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(10,068,394)	(12,991,878)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(104,168)	(94,491)
Ֆինանսավորման (գործունեության համար օգտագործված) գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	**2,194,352**	**(725,244)**
Դրամական միջոցների զուտ աճ (նվազում)	**188,001**	**(274,406)**
Դրամական միջոցներ տարվա սկզբի դրությամբ	40,167	290,630
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	48,900	23,943
Դրամական միջոցներ տարվա վերջի դրությամբ (Ծանոթագրություն 13)	**277,068**	**40,167**

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Գործառնությունների բնույթը

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնական գործունեությունը միկրո և միջին չափի վարկերի տրամադրումն է անհատների և անհատ ձեռնարկատերերին սպառողական և բիզնես նպատակների համար Հայաստանի Հանրապետությունում (ՀՀ):

2. Պատրաստման հիմունքներ

Ընդհանուր տեղեկատվություն, ՖՀՄՍ-ներին համապատասխանության հավաստում և անընդհատության ենթադրություն

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ (Ընկերություն) հիմնադրվել է «Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամ»-ի կողմից իր Հոգաբարձուների խորհրդի 2010թ. մարտի 22-ի որոշմամբ՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության կազմակերպաիրավական կարգավիճակով: Ընկերությունը գրանցվել է 2010թ. ապրիլի 27-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 31 գրանցման համարով: Հիմնադրի Հոգաբարձուների խորհրդի 2012թ. հունվարի 30-ի որոշմամբ Ընկերությունը վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և մեկ մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, իսկ 16 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Կալենցի փող. 11:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքներով, քանի որ ղեկավարությունը կարծում է, որ Ընկերությունն ունի համապատասխան ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում անընդհատ գործունեություն իրականացնելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Ընկերության շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Գործարար միջավայր

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների և հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

2022 թվականի փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունը շարունակական ազդում է ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական ակտիվության վրա, այլև համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների հետևանքով աշխարհի շատ երկրներում ապրանքների գները բարձրացել են, ռեսուրսների մատակարարման միջև հաստատված կապերը խաթարվել են, ինֆլյացիան նույնպես ազդում է գների վրա, և վերլուծաբանները նաև կանխատեսում են տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

ՀՀ տնտեսական միջավայրի վրա էական ազդեցություն ունի նաև Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, քանի որ Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի ՀՀ տեղի են ունենում դրամական միջոցների զգալի հոսքեր: Հետևաբար տարածաշրջանում պահպանվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը, սուր գնաճը և ՌԴ առջև ծառացած այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ՀՀ տնտեսության վրա:

Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է առկա համաշխարհային տուրբուլենտներին և կարողացել է տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ գրանցել ինչպես 2025, այնպես էլ 2024 թվականներին՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան վերաբաշխման և տրանսֆերտների զգալի աճի շնորհիվ: Նշված գործոնների համակցված ազդեցության արդյունքում 2025 թվականին արձանագրվել է ՀՆԱ-ի 7.2% աճ: Կառավարության 2021-2026 թվականների տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի զարգացնել արտահանմանն ուղղված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների ջանքերի միջոցով:

Այսպիսի գործարար միջավայրն էական ազդեցություն ունի Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա: Ընկերությունը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ Ընկերության գործունեության կայունությունն ապահովելու նպատակով, այդուհանդերձ, ելնելով իրադարձությունների զարգացման անկանխատեսելիությունից, Ղեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Ընկերության հետագա տարիների ֆինանսական վիճակի վրա:

Ներկայիս տնտեսական իրավիճակի հետագա հետևանքները և Կառավարության ձեռնարկվելիք միջոցառումները դժվար է կանխատեսել, և Ընկերության ղեկավարության ներկայիս ակնկալիքները և գնահատականները կարող են տարբերվել փաստացի արդյունքներից:

Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման ձևը

Ընկերությունը ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ըստ իրացվելիության՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվության համապատասխան հոդվածային տողի ակտիվների/պարտավորությունների մեծ մասը ստանալու/մարելու Ընկերության մտադրության և ակնկալվող կարողության վրա: Հաշվետու ամսաթվից (ընթացիկ) հետո 12 ամսվա և հաշվետու ամսաթվից (ոչ ընթացիկ) հետո ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում ակտիվների/պարտավորությունների ստացման կամ մարման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ում:

3. Նոր և վերանայված ստանդարտներ կամ մեկնաբանություններ

3.1. Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

ա) 2025թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություն)

2023 թվականի օգոստոսի 15-ին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակեց «Փոխանակելիության բացակայություն»-ը, որով փոփոխվեց ՀՀՄՍ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը» (Փոփոխություններ):

- Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը» (Փոփոխություն))

2023 թվականի օգոստոսի 15-ին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակեց «Փոխանակելիության բացակայություն»-ը, որով փոփոխվեց ՀՀՄՍ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը» (Փոփոխություններ): Փոփոխությունները պահանջում են գնահատել, թե երբ է արժույթը փոխանակելի այլ արժույթի հետ, և երբ՝ ոչ: Փոփոխությունների համաձայն կազմակերպությունը պետք է գնահատի սփոթ փոխարժեքը, եթե այն եզրակացնում է, որ արժույթը փոխանակելի չէ այլ արժույթի հետ:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվության վրա:

(բ) Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ, մեկնաբանությունները և փոփոխությունները

Կան մի շարք ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք թողարկվել են ՀՀՄՍԽ-ի կողմից և գործելու են ապագա հաշվետու ժամանակաշրջաններում, որոնք սակայն Խումբը որոշել է վաղաժամ չընդունել:

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2026 թվականի հունվարի 1-ից սկսած տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

- Փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման մեջ (ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») և ՖՀՄՍ 7-ի («Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ») փոփոխություններ)
- Բնությունից կախված էլեկտրաէներգիայի վերաբերյալ պայմանագրեր (ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ):

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2027 թվականի հունվարի 1-ից սկսած ժամանակաշրջանի համար.

ՖՀՄՍ 18 Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում

- «Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում» ՖՀՄՍ 18-ը փոխարինում է «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ՀՀՄՍ 1-ին և պարտադիր բնույթ է կրում 2027 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՍ 18-ը, որը հրապարակվել է ՀՀՄՍԽ-ի կողմից 2024 թվականի ապրիլի 9-ին, սահմանում է զգալի նոր պահանջներ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման համար՝ կենտրոնանալով հետևյալի վրա.
- Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունը, ներառյալ պահանջները պարտադիր ենթագումարների համար, որոնք պետք է ներկայացվեն: ՖՀՄՍ 18-ը ներկայացնում է պահանջներ եկամուտների և ծախսերի հոդվածների համար, որոնք պետք է դասակարգվեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հինգ կատեգորիաներից մեկում: Այս դասակարգման արդյունքում ներկայացվում են որոշակի ենթագումարներ, օրինակ՝ գործառնական կատեգորիայի բոլոր եկամուտների և ծախսերի հոդվածների հանրագումարը, ներառյալ «գործառնական շահույթի կամ վնասի» նոր պարտադիր ենթագումարը:
- Տեղեկատվության համախմբում և տարանջատում, ներառյալ ընդհանուր սկզբունքների ներդրումը, թե ինչպես պետք է տեղեկատվությունը համախմբվի և տարանջատվի ֆինանսական հաշվետվություններում:
- Ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչներին (MPM) առնչվող բացահայտումներ, որոնք ֆինանսական կատարողականի չափումներ են՝ հիմնված ՖՀՄՍ-ներով պահանջվող ընդհանուր կամ ենթաընդհանուր գումարի վրա համապատասխան ճշգրտումներով (օրինակ՝ «ճշգրտված շահույթ կամ վնաս»): Կազմակերպություններից կպահանջվի բացահայտել MPM-ն իրենց ֆինանսական հաշվետվություններում, ներառյալ MPM-ի համադրումը ՖՀՄՍ-ի ստանդարտներին համապատասխան հաշվարկված մոտակա ընդհանուր կամ ենթաընդհանուր գումարի հետ: ՖՀՄՍ 18-ի նպատակն է բարելավել ընկերությունների գործունեության արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների համեմատելիությունը և թափանցիկությունը: ՖՀՄՍ 18-ը նաև հանգեցրել է չնչին փոփոխություններին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

ՖՀՄՍ 19 Դուստր ընկերություններ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության. Բացահայտումներ

2024 թվականի մայիսի 9-ին ՀՀՄՍԽ-ը հրապարակեց ՖՀՄՍ 19-ը՝ «Դուստր ընկերություններ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության. բացահայտումներ»: Շահագրգիռ կողմերը դիմել էին ՀՀՄՍԽ՝ խնդրելով թույլատրել դուստր կազմակերպությանը, որը հաշվետու է իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ՖՀՄՍ կիրառող մայր կազմակերպության առջև, կիրառել ՖՀՄՍ-ներն իր սեփական ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտման նվազեցված պահանջներով: Ելնելով այս դիմումից՝

ՀՀՄՍԽ-ը իր հետազոտական պորտֆելում ավելացրեց մի նախագիծ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության դուստր ընկերությունների համար բացահայտման նվազեցված պահանջներ ապահովելու վերաբերյալ: Նախագիծն ավարտվեց ՖՀՄՄ 19-ի թողարկմամբ, որը համապատասխան դուստր ընկերություններին թույլ է տալիս կիրառել բացահայտման նվազեցված պահանջներ՝ միաժամանակ կիրառելով ճանաչման, չափման և ներկայացման պահանջները: Օրինակ, ՖՀՄՄ 19-ի համաձայն, կազմակերպությունը, որն ունի գործարքներ ՖՀՄՄ 2-ի /Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ/ շրջանակներում, չի կիրառի ՖՀՄՄ 2.44-52-ի բացահայտման պահանջները, որոնք շատ ընդարձակ են: Փոխարենը, կազմակերպությունը պետք է բացահայտի միայն ՖՀՄՄ 19-ի 31-34-րդ պարագրաֆների տեղեկատվությունը, որը ներառում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման պայմանավորվածությունների նկարագրությունը, բաժնետոմսերի օպցիոնների չափը և իրագործման միջին կշռված արժեքները, կազմակերպության՝ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքների իրական արժեքը չափելու կարգը, ինչպես նաև ՖՀՄՄ 2-ի շրջանակներում գործարքների վերաբերյալ այլ ընդհանուր տեղեկությունները:

Բացահայտման պահանջների կրճատման աստիճանը պատկերացնելու համար պետք է նշել, որ ՖՀՄՄ 2-ի՝ բացահայտման պահանջներին վերաբերող հատվածը ներկայումս պարունակում է 991 բառ, մինչդեռ ՖՀՄՄ 19-ը պարունակում է ընդամենը 250 բառ՝ կապված ՖՀՄՄ 2-ի համաձայն տեղեկատվության բացահայտման հետ: ՖՀՄՄ 19-ի պահանջներին համապատասխանելու չափանիշները հետևյալն են.

Կազմակերպությունը դուստր ընկերություն է հանդիսանում (ինչպես սահմանված է ՖՀՄՄ 10-ի /Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ/ Հավելված Ա-ում),

Կազմակերպությունը չունի հանրային հաշվետվողականություն, և

Կազմակերպությունն ունի վերջնական կամ միջանկյալ մայր ընկերություն, որը հրապարակում է հանրային օգտագործման համար հասանելի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք համապատասխանում են ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին: Կազմակերպությունն ունի հանրային հաշվետվողականություն, եթե.

նրա պարտքային կամ բաժնային գործիքները շրջանառվում են բաց շուկայում, կամ այն գտնվում է բաց շուկայում շրջանառելու համար այդպիսի գործիքներ թողարկելու գործընթացում, կամ

այն ֆիդուցիար պարտականությունների շրջանակում պահում է ակտիվներ արտաքին կողմերի լայն խմբերի համար՝ որպես իր հիմնական գործունեություններից մեկը:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս նոր հաշվապահական ստանդարտների և փոփոխությունների ազդեցությունը: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ ՀՀՄՄԽ-ի կողմից թողարկված այլ ստանդարտներ, որոնք դեռ կիրառության մեջ չեն մտել, էական ազդեցություն կունենան Ընկերության վրա:

4. Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1. Պատրաստման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով: Ֆինանսական գործիքները ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով, ինչպես նաև իրական արժեքով:

4.2. Կլիմային առնչվող հարցեր

Ընկերությունը և նրա հաճախորդները ապագայում կարող են բախվել կլիմայի հետ կապված զգալի ռիսկերի: Այս ռիսկերը ներառում են ֆինանսական կորստի սպառնալիքը և անբարենպաստ ոչ ֆինանսական

ազդեցությունները, որոնք ներառում են կլիմայի փոփոխության քաղաքական, տնտեսական և բնապահպանական արձագանքները: Կլիմայական ռիսկերի հիմնական աղբյուրները սահմանվել են որպես ֆիզիկական և անցումային ռիսկեր:

Ֆիզիկական ռիսկերն առաջանում են եղանակային կտրուկ իրադարձությունների հետևանքով, ինչպիսիք են փոթորիկները, ջրհեղեղները և անտառային հրդեհները, ինչպես նաև կլիմայական պայմանների երկարաժամկետ փոփոխությունները, ինչպիսիք են կայուն բարձր ջերմաստիճանը, ջերմային ալիքները և երաշտը:

Անցումային ռիսկերը կարող են առաջանալ զրոյական արտանետումներով տնտեսության անցնելու հետևանքով, ինչպիսիք են օրենքների և կանոնակարգերի փոփոխությունները, դատավարությունները, որոնք կապված են չեզոքացման կամ հարմարվելու ձախողման հետ, և որոշակի ապրանքների, արտադրանքների և ծառայությունների առաջարկի և պահանջարկի փոփոխությունների հետևանքով՝ կապված սպառողների վարքագծի և ներդրողների պահանջարկի փոփոխության հետ:

Այս ռիսկերը ստանում են աճող կարգավորիչ, քաղաքական և հասարակական վերահսկողություն ինչպես երկրի ներսում, այնպես էլ միջազգային մակարդակով: Թեև որոշ ֆիզիկական ռիսկեր կարող են կանխատեսելի լինել, կան զգալի անորոշություններ դրանց դրսևորման չափի և ժամանակի վերաբերյալ: Անցումային ռիսկերի առումով անորոշությունը պահպանվում է առաջիկա կարգավորող և քաղաքական փոփոխությունների, սպառողների պահանջարկի և մատակարարման շղթաների փոփոխությունների հետ կապված:

4.3. Արտարժույթ

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (ՀՀ դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել կիրառելի է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: ՀՀ դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը և ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտարժութային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)» հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտարժութային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)» հոդվածի «արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ (վնաս)» տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2025	2024
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	381.36	396.56
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	449.01	413.89

4.4. Եկամտի և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Ընկերությունը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (գ)-ում:

Այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին:

4.5. Շահութահարկ

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն

հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.6. Ֆինանսական գործիքներ

ա) Ճանաչում և սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Ընկերության՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափում է իր իրական արժեքով՝ գումարած կամ հանած, երբ դա «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

բ) Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Առևտրային նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է՝

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Ընկերության ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Ընկերությունը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Ընկերությունը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Ընկերությունը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Ընկերության պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ) և

- հատկանիշներ, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Ընկերությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով:

գ) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տե՛ս նաև Ծանոթագրություն 4.6 (դ) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i)ստացված հատուցման (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ վնասի տարբերությունը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Ընկերության կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Գործարքներում, որոնցում Ընկերությունը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

դ) Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տե՛ս նաև Ծանոթագրություն 4.6 (գ), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (զ), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

ե) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն զտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Ընկերության առևտրային գործունեության ընթացքում:

զ) Արժեզրկում

Ընկերությունը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») ամորտիզացված արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների նկատմամբ:

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Ընկերությունը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Ընկերությունը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի

ընթացքում առաջացած պարտազանցման ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է Ծանոթագրություն 26.1.2-ում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Ընկերությունը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության, պարտազանցման պահին պարտքի գումարի, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն (PD): Այն որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD): Այն ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD): Այն արտահայտում է կորստի գնահատված գումարն, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը մանրամասն բացահայտվում են Ծանոթագրություն 26.1.2-ում:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ Ծանոթագրություն 4.6 (գ)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Ընկերության կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում,
- փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
    - Փոխատվության հանձնառությունների չօգտագործված մասի գծով ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Ընկերությունը գնահատում է փոխատվության հանձնառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
    - Երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Ընկերությունը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Ընկերությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Ընկերությունը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրս գրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Ընկերության պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.6.1. Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են կանխիկ դրամից և բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6.2. Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7. Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,

Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է զրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

4.8. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարի)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-7	100-14.3
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20.0
Կապիտալ ներդրումներ վարձակալած հիմնական միջոցներում	2-10	50.0-10.0
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20.0

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.9. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարիների ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Ընկերությունը անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներ չունի:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.10. Բռնագանձված ակտիվներ

Ընկերության քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների

համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Ընկերության քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.11. Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

4.12. Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ բանկերի, միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների վարկերը և փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.13. Փոխատվության հանձնառություններ

Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

Փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.14. Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Լրացուցիչ կապիտալ

Լրացուցիչ կապիտալը՝ Ընկերության բաժնետիրոջ կողմից տրամադրված շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառության սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և անվանական արժեքի տարբերությունն է:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

4.15. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ղեկավարության կատարած նշանակալի դատողություններ և գնահատման անորոշություն

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

4.15.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված կարևոր դատողություններ

Ստորև ներկայացված են ղեկավարության՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունները, որոնք ամենաէական ազդեցությունն ունեն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

Ընկերությունը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակում ակտիվները պահվում են, ինչպես նաև գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես Ծանոթագրություն 4.6 (բ)):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկմանը վերաբերող չափանիշների սահմանում

Ընկերությունը սահմանում է չափանիշներ որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրությունն և հաստատումը:

4.15.2. Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է ձեռք բերվել անհատական գործարքների դեպքում (տես Ծանոթագրություն 23):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը նմանատիպ ակտիվների օգտագործման փորձի հիման վրա դատողության արդյունք է: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման օպցիոններ

Երբ Ընկերությունն ունի վարձակալության երկարաձգման օպցիոն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման օպցիոնը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ Ծանոթագրություն 22):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը (տես Ծանոթագրություն 26.1.2), ինչպես նաև վերականգնվող

դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես Ծանոթագրություն 4.6 (գ)):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ Ծանոթագրություն 21:

5. Զուտ տոկոսային եկամուտ և ծախս

	2025	2024
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,064,220	2,699,885
Դրամական միջոցներ	10,981	1,809
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	**3,075,201**	**2,701,694**
Վարկեր և փոխառություններ	(764,874)	(633,788)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(13,202)	(15,418)
Ընդամենը տոկոսային ծախս	**(778,076)**	**(649,206)**
Ընդամենը զուտ տոկոսային եկամուտ	**2,297,125**	**2,052,488**

6. Արտարժութային գործառնություններից զուտ վնաս

	2025	2024
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ	3,475	404
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժութային փոխարկումից զուտ վնաս	(5,388)	(29,899)
Ընդամենը արտարժութային գործառնություններից զուտ վնաս	**(1,913)**	**(29,495)**

7. Այլ գործառնական եկամուտներ

	2025	2024
Եկամուտներ դատական ծախսերի հատուցումից	24,997	10,410
Միջնորդավճարներ արտարժույթային գործարքներից	20,536	24,622
Եկամուտներ ապահովագրական գործակալի ծառայություններից	3,276	2,453
Զուտ եկամուտ բռնագանձված գույքի օտարումից	1,262	-
Այլ եկամուտներ	2,255	1,129
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	**52,326**	**38,614**

8. Այլ գործառնական ծախսեր

	2025	2024
Վարկային գործառնությունների սպասարկման ծախսեր	47,188	45,724
Վճարահաշվարկային ծառայությունների գծով ծախսեր	11,555	10,361
Այլ գործառնական ծախս	1,206	1,544
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	**59,949**	**57,629**

9. Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում

					2025
	Ծանոթ.	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	(2,982)	5,169	(255,033)	(252,846)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	16,531	-	-	16,531
Այլ ակտիվներ	17	(1,184)	-	-	(1,184)
Տրամադրված երաշխավորություն		10,000	-	-	10,000
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս (ծախսի հակադարձում)		**22,365**	**5,169**	**(255,033)**	**(227,499)**

					2024
	Ծանոթ.	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	(9,124)	19,675	(216,895)	(206,344)
Այլ ակտիվներ	17	(1,974)	-	-	(1,974)
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս (ծախսի հակադարձում)		**(11,098)**	**19,675**	**(216,895)**	**(208,318)**

10. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2025	2024
Աշխատակիցների հատուցումներ, ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	1,062,603	943,633
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	22,615	24,113
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	**1,085,218**	**967,746**

11. Այլ վարչական ծախսեր

	2025	2024
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	157,774	135,697
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	60,946	49,720
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	41,027	18,000
Անվտանգության գծով ծախսեր	36,799	36,889
Կոմունալ և գրասենյակային ծախսեր	29,570	30,280
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	24,709	25,645
Դատական ծախսեր	20,917	9,228
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	11,281	11,728
Գովազդի ծախսեր	10,013	6,048
Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով ծախսեր	8,814	9,498
Գործուղման ծախսեր	7,451	9,669
Տրանսպորտային ծախսեր	2,455	4,425
Փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ծախսեր	1,886	1,333
Բարեգործական ծախսեր	-	3,304
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	-	2,703
Այլ ծախսեր	12,171	7,091
Ընդամենը այլ ծախսեր	425,813	361,258

12. Շահութահարկի գծով ծախս

	2025	2024
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	179,687	160,954
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	1,226
Հետաձգված հարկ	8,969	5,697
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	**188,656**	**167,877**

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2024թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	2025	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2024	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,004,057	-	883,292	-
Շահութահարկ	180,730	18	158,993	18
Չնվազեցվող ծախսեր	4,165	-	1,047	-
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	970	1	5,382	1
Հաշմանդամ աշխատակիցների գծով արտոնություն	(1,291)	-	(937)	-
Վարկերի զիջում	4,082	-	2,166	-
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	-	1,226	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	**188,656**	**19**	**167,877**	**19**

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ՝

					2025
	2024	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Ձուլտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտա-վորություն
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,187	1,187	1,187	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,589	(6,033)	(1,444)	-	(1,444)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(22,646)	(4,852)	(27,498)	-	(27,498)
Այլ ակտիվներ	(192)	(358)	(550)	-	(550)
Վարկեր և փոխառություններ	381	(2,193)	(1,812)	-	(1,812)
Այլ պարտավորություններ	21,742	1,217	22,959	22,959	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	21,817	2,063	23,880	23,880	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	**25,691**	**(8,969)**	**16,722**	**48,026**	**(31,304)**

	2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Ձուլ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտա-վորություն
					2024
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10,795	(6,206)	4,589	4,589	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(23,825)	1,179	(22,646)	-	(22,646)
Այլ ակտիվներ	(623)	431	(192)	-	(192)
Վարկեր և փոխառություններ	(1,117)	1,498	381	381	-
Այլ պարտավորություններ	21,045	697	21,742	21,742	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	25,113	(3,296)	21,817	21,817	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	**31,388**	**(5,697)**	**25,691**	**48,529**	**(22,838)**

13. Դրամական միջոցներ

	2025	2024
Բանկային հաշիվներ	258,970	36,092
Կանխիկ դրամական միջոցներ	18,098	4,075
Ընդամենը դրամական միջոցներ	**277,068**	**40,167**

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել բանկային հաշիվներ (ինչպես նաև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), որոնց մնացորդները գերազանցել են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերը հանդիսանում են այլ բանկերից ստացված վարկերի ապահովություն (2024թ.-ին՝ նույնպես) (տես Ծանոթագրություն 18):

Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները մոտ են զրոյական արժեքի, այդ իսկ պատճառով չեն բացահայտվում:

14. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2025	2024
Ավանդներ բանկերում	993,412	-
Արժեզրկումից պահուստներ	(16,531)	-
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**976,881**	**-**

Ավանդները տեղաբաշխված են երկու բանկում, կարճաժամկետ ավանդների մարման ժամկետները վերանայվում և երկարաձգվում են:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև.

	2025	2024
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	16,531	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,531	-

15. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2025			2024		
	Համախառն հաշվե-կշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	Հաշվե-կշռային արժեք	Համախառն հաշվե-կշռային արժեք	Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	Հաշվե-կշռային արժեք
Գյուղատնտեսական վարկեր	5,294,808	(112,576)	5,182,232	4,432,306	(123,380)	4,308,926
Բիզնես վարկեր	2,170,179	(60,457)	2,109,722	1,397,659	(86,569)	1,311,090
Հիփոթեքային վարկեր	5,038,569	(29,652)	5,008,917	5,142,454	(63,265)	5,079,189
Սպառողական վարկեր	3,198,658	(225,761)	2,972,897	3,071,697	(185,758)	2,885,939
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	2,397,858	(64,421)	2,333,437	2,117,267	(58,167)	2,059,100
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**18,100,072**	**(492,867)**	**17,607,205**	**16,161,383**	**(517,139)**	**15,644,244**

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել այնպիսի վարկառուներ կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (ինչպես նաև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), որոնց մնացորդները գերազանցել են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը:

Գյուղատնտեսական, բիզնես, հիփոթեքային, սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

				2025
Գյուղատնտեսական վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,301,706	77,965	52,635	4,432,306
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	4,726,228	30,382	5,379	4,761,989
Մարված ակտիվներ	(3,794,526)	(39,879)	(355,309)	(4,189,714)
փոխանցում Փուլ 1	30,227	(26,335)	(3,892)	-
փոխանցում Փուլ 2	(68,711)	81,242	(12,531)	-
փոխանցում Փուլ 3	(39,252)	(19,761)	59,013	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	26,814	(34,195)	(12,955)	(20,336)
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	310,563	310,563
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,182,486**	**69,419**	**42,903**	**5,294,808**

				2025
Բիզնես վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,294,856	29,681	73,122	1,397,659
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,438,691	12,000	5,800	2,456,491
Մարված ակտիվներ	(1,562,975)	(19,245)	(20,822)	(1,603,042)
փոխանցում Փուլ 1	311	(311)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(8,479)	10,026	(1,547)	-
փոխանցում Փուլ 3	(8,489)	(18,570)	27,059	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(31,058)	5,647	1,120	(24,291)
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(56,638)	(56,638)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**2,122,857**	**19,228**	**28,094**	**2,170,179**

				2025
Հիփոթեքային վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	5,049,081	70,911	22,462	5,142,454
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	779,188	-	-	779,188
Մարված ակտիվներ	(857,554)	(8,044)	(15,366)	(880,964)
փոխանցում Փուլ 1	8,606	(8,606)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(1,274)	1,274	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,343)	-	1,343	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	986	887	(393)	1,480
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(3,589)	(3,589)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,977,690**	**56,422**	**4,457**	**5,038,569**

				2025
Սպառողական վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,890,293	98,048	83,356	3,071,697
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,413,012	33,305	40,706	2,487,023
Մարված ակտիվներ	(2,154,780)	(113,160)	(78,329)	(2,346,269)
փոխանցում Փուլ 1	24,328	(24,328)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(112,231)	135,692	(23,461)	-
փոխանցում Փուլ 3	(104,384)	(27,178)	131,562	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	944	7,798	5,846	14,588
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(28,381)	(28,381)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**2,957,182**	**110,177**	**131,299**	**3,198,658**

				2025
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,099,367	15,155	2,745	2,117,267
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,071,630	10,000	-	1,081,630
Մարված ակտիվներ	(784,226)	(10,588)	(10,792)	(805,606)
փոխանցում Փուլ 1	-	-	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(14,461)	16,187	(1,726)	-
փոխանցում Փուլ 3	-	(3,830)	3,830	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(2,609)	981	(424)	(2,052)
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	6,619	6,619
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**2,369,701**	**27,905**	**252**	**2,397,858**

				2024
Գյուղատնտեսական վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,635,122	73,026	93,587	4,801,735
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	3,054,250	17,240	7,920	3,079,410
Մարված ակտիվներ	(3,304,841)	(62,712)	(349,206)	(3,716,759)
փոխանցում Փուլ 1	1,931	(1,931)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(49,232)	49,643	(411)	-
փոխանցում Փուլ 3	(48,613)	(5,627)	54,240	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	13,089	8,326	(14,047)	7,368
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	260,552	260,552
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,301,706**	**77,965**	**52,635**	**4,432,306**

				2024
Բիզնես վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,905,711	43,017	982	1,949,710
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	677,039	400	1,970	679,409
Մարված ակտիվներ	(1,193,094)	(20,061)	(23,250)	(1,236,405)
փոխանցում Փուլ 1	1,221	(1,221)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(7,135)	7,135	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(112,019)	(256)	112,275	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	23,133	667	4,044	27,844
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(22,899)	(22,899)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**1,294,856**	**29,681**	**73,122**	**1,397,659**

				2024
Հիփոթեքային վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,961,190	68,511	4,229	5,033,930
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	744,100	-	-	744,100
Մարված ակտիվներ	(633,504)	(6,052)	(3,847)	(643,403)
փոխանցում Փուլ 2	(8,433)	8,433	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(31,651)	-	31,651	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	17,379	19	790	18,188
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(10,361)	(10,361)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,049,081**	**70,911**	**22,462**	**5,142,454**

				2024
Սպառողական վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,576,033	108,235	58,044	2,742,312
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,458,920	29,100	17,600	2,505,620
Մարված ակտիվներ	(2,055,112)	(77,140)	(43,127)	(2,175,379)
փոխանցում Փուլ 1	19,753	(19,076)	(677)	-
փոխանցում Փուլ 2	(67,606)	69,145	(1,539)	-
փոխանցում Փուլ 3	(69,469)	(18,461)	87,930	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	27,774	6,245	(18,996)	15,023
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(15,879)	(15,879)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**2,890,293**	**98,048**	**83,356**	**3,071,697**

				2024
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,331,254	14,413	1,364	1,347,031
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,200,535	4,000	3,200	1,207,735
Մարված ակտիվներ	(430,500)	(10,374)	(43,042)	(483,916)
փոխանցում Փուլ 1	2,974	(2,974)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(8,281)	8,281	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,921)	-	1,921	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	5,305	1,810	8,578	15,693
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	30,724	30,724
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**2,099,366**	**15,156**	**2,745**	**2,117,267**

Գյուղատնտեսական, բիզնես, հիփոթեքային, սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

				2025
Գյուղատնտեսական վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	54,948	30,480	37,952	123,380
փոխանցում Փուլ 1	12,196	(9,722)	(2,474)	-
փոխանցում Փուլ 2	(1,130)	10,383	(9,253)	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,327)	(9,036)	10,363	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(45,397)	(6,347)	(320,473)	(372,217)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	39,869	7,721	3,260	50,850
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	310,563	310,563
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**59,159**	**23,479**	**29,938**	**112,576**

				2025
Բիզնես վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	25,421	10,678	50,470	86,569
փոխանցում Փուլ 1	35	(35)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(156)	1,302	(1,146)	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,913)	(6,901)	8,814	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(15,563)	(1,765)	13,389	(3,939)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	25,802	4,544	4,119	34,465
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(56,638)	(56,638)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**33,626**	**7,823**	**19,008**	**60,457**

				2025
Հիփոթեքային վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	10,102	34,333	18,830	63,265
փոխանցում Փուլ 1	4,165	(4,165)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(3)	3	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(3)	-	3	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(8,041)	(10,671)	(12,243)	(30,955)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	788	-	143	931
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(3,589)	(3,589)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**7,008**	**19,500**	**3,144**	**29,652**

				2025
Սպառողական վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	73,995	44,452	67,311	185,758
փոխանցում Փուլ 1	10,490	(10,490)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(5,114)	24,258	(19,144)	-
փոխանցում Փուլ 3	(4,507)	(13,621)	18,128	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(43,055)	(8,533)	33,647	(17,941)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	39,995	14,246	32,084	86,325
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(28,381)	(28,381)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**71,804**	**50,312**	**103,645**	**225,761**

				2025
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	49,672	6,629	1,866	58,167
փոխանցում Փուլ 1	-	-	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(342)	1,515	(1,173)	-
փոխանցում Փուլ 3	-	(1,802)	1,802	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(14,690)	1,578	(8,959)	(22,071)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	17,310	4,396	-	21,706
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	6,619	6,619
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**51,950**	**12,316**	**155**	**64,421**

				2024
Գյուղատնտեսական վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	72,110	30,219	81,416	183,745
փոխանցում Փուլ 1	779	(779)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(899)	1,135	(236)	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,575)	(2,853)	4,428	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(44,418)	(3,049)	(311,733)	(359,200)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	28,951	5,807	3,525	38,283
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	260,552	260,552
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**54,948**	**30,480**	**37,952**	**123,380**

				2024
Բիզնես վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	32,940	14,854	704	48,498
փոխանցում Փուլ 1	429	(429)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(117)	117	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,046)	(1,144)	2,190	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(18,378)	(2,720)	70,008	48,910
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	11,169	-	891	12,060
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(22,899)	(22,899)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**24,997**	**10,678**	**50,894**	**86,569**

				2024
Հիփոթեքային վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	6,857	25,879	2,819	35,555
փոխանցում Փուլ 2	(12)	12	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(26)	-	26	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	2,362	8,442	26,346	37,150
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	921	-	-	921
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(10,361)	(10,361)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**10,102**	**34,333**	**18,830**	**63,265**

				2024
Սպառողական վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	73,269	51,026	46,893	171,188
փոխանցում Փուլ 1	10,542	(9,997)	(545)	-
փոխանցում Փուլ 2	(2,181)	3,302	(1,121)	-
փոխանցում Փուլ 3	(4,269)	(9,607)	13,876	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(45,266)	(3,076)	8,730	(39,612)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	41,900	12,804	15,357	70,061
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(15,879)	(15,879)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**73,995**	**44,452**	**67,311**	**185,758**

				2024
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	34,962	6,287	1,111	42,360
փոխանցում Փուլ 1	1,339	(1,339)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(214)	214	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(50)	-	50	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(12,514)	(139)	(30,712)	(43,365)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	26,149	1,606	693	28,448
Զուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	30,724	30,724
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**49,672**	**6,629**	**1,866**	**58,167**

Վարկերն ամբողջությամբ տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում: Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

	2025	**2024**
Հիփոթեքային	5,038,569	5,142,454
Սպառողական	3,198,658	3,071,697
Բուսաբուծություն	2,728,862	1,970,885
Անասնապահություն	2,509,536	2,291,950
Բնակարանային պայմանների բարելավում	2,397,858	2,117,267
Առևտուր	381,429	297,049
Արդյունաբերություն	249,089	808,255
Այլ գյուղատնտեսություն	56,411	169,471
Այլ	1,539,660	292,355
	18,100,072	16,161,383
Պարտքային կորուստների պահուստ	(492,867)	(517,139)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**17,607,205**	**15,644,244**

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 73,724 հազար ՀՀ դրամ գումարով թվով 19 վարկերի (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 106,124 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով թվով 54 վարկերի) պահանջի իրավունքը հանդիսանում է ապահովություն պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների դիմաց (տես Ծանոթագրություն 18):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,273,855 հազար ՀՀ դրամ (2024թ.՝ 3,724,856 հազար ՀՀ դրամ) համախառն գումարով հաճախորդներին տրված վարկերի ստացման պահանջի իրավունքը հանդիսանում է վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ստացված 5,185,104 հազար ՀՀ դրամ վարկերի ապահովություն (2024թ.՝ 4,045,590 հազար ՀՀ դրամ):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի գնահատված իրական արժեքը բացահայտված է Ծանոթագրություն 23-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 26-ում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է Ծանոթագրություն 22-ում:

16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային գույք և սարքավորում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (հողեր և շենքեր)	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	40,691	380,837	111,260	192,491	91,792	632,561	1,449,632
Ավելացում	-	4,266	-	250	74,290	-	78,806
Վերաչափում	-	-	-	-	-	76,178	76,178
Օտարում	(7,536)	-	-	-	-	-	(7,536)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**33,155**	**385,103**	**111,260**	**192,741**	**166,082**	**708,739**	**1,597,080**
Ավելացում	-	4,500	20,000	2,535	18,680	-	45,715
Վերաչափում	-	9,284	-	(142)	(12,720)	125,496	121,918
Օտարում	-	-	-	-	-	(107,014)	(107,014)
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**33,155**	**398,887**	**131,260**	**195,134**	**172,042**	**727,221**	**1,657,699**
Կուտակված մաշվածություն							
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,183	295,543	97,390	183,491	41,253	515,967	1,153,827
Տարվա ծախս	2,770	24,438	2,212	2,951	12,914	90,412	135,697
Օտարում	(4,833)	-	-	-	-	-	(4,833)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**18,120**	**319,981**	**99,602**	**186,442**	**54,167**	**606,379**	**1,284,691**
Տարվա ծախս	2,911	24,093	4,912	3,024	19,591	103,243	157,774
Վերաչափում	-	7,544	-	(142)	(10,980)	-	(3,578)
Օտարում	-	-	-	-	-	(107,014)	(107,014)
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**21,031**	**351,618**	**104,514**	**189,324**	**62,778**	**602,608**	**1,331,873**
Հաշվեկշիռային արժեք							
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**15,035**	**65,122**	**11,658**	**6,299**	**111,915**	**102,360**	**312,389**
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**12,124**	**47,269**	**26,746**	**5,810**	**109,264**	**124,613**	**325,826**

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 521,921 հազար ՀՀ դրամ (2024թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ՝ 509,388 հազար ՀՀ դրամ):

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունը ներկայացնում է այլ պարտավորություններ հոդվածում (տե՛ս Ծանոթագրություն 19):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2025թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ ձեռք բերելու մասով (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

17. Այլ ակտիվներ

	2025	2024
Վճարահաշվարկային համակարգերից ստացվելիք գումարներ	14,087	21,906
ՀՀ կառավարությունից ստացվելիք գումարներ սուբսիդավորվող վարկերի գծով	5,753	11,931
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	130	8,275
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	**19,970**	**42,112**
Բռնագանձված ակտիվներ	143,425	106,219
Կանխավճարներ	13,784	15,739
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	9,212	8,640
Արագամաշ առարկաներ	3,960	5,098
Կանխավճարներ հարկերի գծով	2,484	101
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**172,865**	**135,797**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**192,835**	**177,909**

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

	2025	2024
	Փուլ 1	**Փուլ 1**
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(1,184)	(1,974)
Ձուտ վերականգնում	1,184	1,974
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-

Ընկերության կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

	2025	2024
Անշարժ գույք	143,425	106,219
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	143,425	106,219

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Ընկերության քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Ընկերությունը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

18. Վարկեր և փոխառություններ

	2025	2024
Վարկեր վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից	5,185,104	4,045,590
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	3,139,544	423,655
Վարկեր և օվերդրաֆտներ ՀՀ բանկերից	1,038,489	1,696,160
Փոխառություններ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից	941,387	931,266
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	248,162	620,322
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	**10,552,686**	**7,716,993**

Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի 5 վարկատուներից ստացված վարկեր և փոխառություններ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը (2024թ-ին՝ 3 վարկատու): 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 8,479,301 հազար ՀՀ դրամ (2024թ-ին՝ 5,075,644 հազար ՀՀ դրամ):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերից ստացված վարկերն ապահովված են բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերով (տես Ծանոթագրություն 13):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ներգրավված փոխառություններն ապահովված են 73,724 հազար ՀՀ դրամ գումարով վարկերի պահանջի իրավունքի գրավով (2024թ.՝ 106,124 հազար ՀՀ դրամ) (տես Ծանոթագրություն 15):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերն ապահովված են 3,273,855 հազար ՀՀ դրամ համախառն գումարով վարկերի պահանջի իրավունքով (2024թ.՝ 3,724,856 հազար ՀՀ դրամ) (տես Ծանոթագրություն 15):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարման դեպքեր կամ պայմանագրային պարտավորությունների այլ խախտումներ (2024թ.՝ նույնպես):

19. Այլ պարտավորություններ

	2025	2024
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	142,534	121,206
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	127,567	122,644
Կրեդիտորական պարտքեր	25,273	15,681
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	10,000	-
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**305,374**	**259,531**

Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	32,522	24,503
Ստացված կանխավճարներ	14,260	15,627
Այլ	24,720	2,988
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**71,502**	**43,118**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**376,876**	**302,649**

19.1. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների (տես Ծանոթագրություն 0)՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես Ծանոթագրություն 16):

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

	2025	2024
Հունվարի 1-ի դրությամբ	121,206	139,519
Ավելացում	-	-
Վերաչափում	125,496	76,178
Տոկոսի կուտակում	13,202	15,418
Վճարումներ	(117,370)	(109,909)
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**142,534**	**121,206**

2025թ. ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 10.5-13.2% (2024թ.՝ 10.5-12.9):

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով չզեղչված պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է Ծանոթագրություն 26.3-ում:

20. Սեփական կապիտալ

2025 և 2024թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 5,000,000 հազ. դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության,

բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 20,000 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 250 հազար ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության միակ բաժնետեր է հանդիսանում «Աժոնս Ֆինոնս» փակ բաժնետիրական ընկերությունը:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

21. Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չեն կարող կիրառվել հավելյալ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը ներկայացվող դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Ընկերությունն ունի շարժական գույքի ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

22. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «Աժոնս Ֆինոնս» ՓԲ Ընկերությունը:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, փոխառությունները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտները և ծախսերը հետևյալն են.

	2025թ.		2024թ.	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	37,637	257,807	41,567	237,593
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	992,456	-	-	40,000
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(430,699)	(9,963)	(3,930)	(19,786)
Վերադասակարգում, կապակցվածության դադարեցում	(37,637)	(8,178)		
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	**561,757**	**239,666**	**37,637**	**257,807**
Պարտքային կորուստների պահուստ	(9,506)	(1,354)	(75)	(1,654)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**552,251**	**238,312**	**37,562**	**256,153**
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	12,890	-	20,720	-
Մաշվածության ծախս	-	-	(7,830)	-
Վերադասակարգում, կապակցվածության դադարեցում	(12,890)			
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	**-**	**-**	**12,890**	**-**
Պարտավորություն տրամադրված երաշխավորության գծով	**10,000**	**-**	**-**	**-**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	15,905	-	23,978	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	-	1,590	-
Տարվա ընթացքում վճարում	-	-	(9,663)	-
Վերադասակարգում, կապակցվածության դադարեցում	(15,905)			
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**-**	**-**	**15,905**	**-**

	2025թ.		2024թ.	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Փոքրարժեք վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	**-**	**-**	**1,453**	**-**

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	19,511	20,051	3,336	20,426
Պարտքային կորուստների գծով (ծախս) ծախսի հակադարձում	(9,506)	336	(18)	(647)
Տրամադրված երաշխավորության պարտքային կորուստների գծով ծախս	(10,000)	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսային ծախս	-	-	(2,151)	-
Փոքրարժեք վարձակալության գծով ծախսեր	-	-	(1,029)	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	2025	2024
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	261,160	143,167
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	**261,160**	**143,167**

Ընկերության հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից մինչև 18 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 7.5-ից 15% (2024թ.՝ 7.5-14%, վճարման են ենթակա 3-ից 18 տարիների ընթացքում):

23. Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

23.1. Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

			2025
	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ			
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,077,163	15,077,163	17,607,205
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	10,182,405	10,182,405	10,552,686

			2024
	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ			
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,695,013	12,695,013	15,644,244
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	7,630,496	7,630,496	7,716,993

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքների հետ:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ Ընկերությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների և այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները մոտ են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմնականում, պայմանավորված այդ գործիքների կարճաժամկետ մարման ժամկետներով:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի իրական արժեքները գնահատված են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքները կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից և տատանվում են 13.0% մինչև 34.2% տարեկան (2024թ. 16.0% մինչև 28.8% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի համար առաջարկվող դրույքաչափերը:

24. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

2025 և 2024թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի:

25. Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26.3-ում:

2025

	Մինչև 1 ամիս	1-12 ամիս	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	277,068	-	277,068	-	-	-	277,068
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	457,893	152,312	610,205	366,676	-	366,676	976,881
Հաճախորդներին տրված վարկեր	506,458	5,381,877	5,888,335	9,041,563	2,677,307	11,718,870	17,607,205
Այլ ակտիվներ	19,970	-	19,970	-	-	-	19,970
	1,261,389	**5,534,189**	**6,795,578**	**9,408,239**	**2,677,307**	**12,085,546**	**18,881,124**
Պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	135,091	2,007,454	2,142,545	7,301,776	1,108,365	8,410,141	10,552,686
Այլ պարտավորություններ (բացառությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների)	35,920	116,920	152,840	-	10,000	10,000	162,840
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	20,169	66,632	86,801	55,733	-	55,733	142,534
	191,180	**2,191,006**	**2,382,186**	**7,357,509**	**1,118,365**	**8,475,874**	**10,858,060**
Զուտ դիրք	**1,070,209**	**3,343,183**	**4,413,392**	**2,050,730**	**1,558,942**	**3,609,672**	**8,023,064**
Կուտակված ճեղքվածք	**1,070,209**	**4,413,392**		**6,464,122**	**8,023,064**		

2024

	Մինչև 1 ամիս	1-12 ամիս	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	40,167	-	40,167	-	-	-	40,167
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	425,711	4,880,520	5,306,231	7,667,938	2,670,075	10,338,013	15,644,244
Այլ ակտիվներ	42,112	-	42,112	-	-	-	42,112
	507,990	**4,880,520**	**5,388,510**	**7,667,938**	**2,670,075**	**10,338,013**	**15,726,523**
Պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	132,410	2,987,754	3,120,164	3,253,868	1,342,961	4,596,829	7,716,993
Այլ պարտավորություններ (բացառությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների)	15,681	122,644	138,325	-	-	-	138,325
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,584	61,289	69,873	51,333	-	51,333	121,206
	156,675	**3,171,687**	**3,328,362**	**3,305,201**	**1,342,961**	**4,648,162**	**7,976,524**
Զուտ դիրք	**351,315**	**1,708,833**	**2,060,148**	**4,362,737**	**1,327,114**	**5,689,851**	**7,749,999**
Կուտակված ճեղքվածք	**351,315**	**2,060,148**		**6,422,885**	**7,749,999**		

26. Ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումն Ընկերությունն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Ընկերության շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Ընկերության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Ընկերությունը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Ընկերության կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Ընկերության խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Ընկերության Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրեն

Տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի իրականացման և վերահսկման, ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Տնօրենը պատասխանատվություն է կրում նաև Ընկերության իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում վարկերի տրամադրման գործընթացում ռիսկերի կառավարման համար:

Ներքին աուդիտի բաժին

Ընկերության կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը Ընկերության խորհրդի կողմից հաստատված ստուգումների պլանին համապատասխան յուրաքանչյուր տարի վերստուգման է ենթարկվում Ընկերության Ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Ընկերության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ, որից հետո ներկայացվում Ընկերության Խորհրդին և Բաժնետիրոջը:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումները

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Ընկերության գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:
Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Ընկերության քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

26.1. Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Ընկերությանն կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Ընկերության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Ընկերությունն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրման: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Ընկերության ղեկավարությանը:

26.1.1. Պարտքային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Ընկերության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ:

Ներքին վականիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 26.1.2-ում:

Ներքին վարկանիշներ				**2025թ.**
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Դրամական միջոցներ (առանց կանխիկ միջոցների)				
Բարձր	258,970	-	-	258,970
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	258,970	-	-	258,970
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**258,970**	**-**	**-**	**258,970**
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Բարձր	993,412	-	-	993,412
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	993,412	-	-	993,412
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(16,531)	-	-	(16,531)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**976,881**	**-**	**-**	**976,881**
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Բարձր	5,176,383	-	-	5,176,383
Ստանդարտ	6,103	30,619	-	36,722
Ոչ ստանդարտ	-	38,800	-	38,800
Չաշխատող	-	-	42,903	42,903
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	5,182,486	69,419	42,903	5,294,808
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(59,159)	(23,479)	(29,938)	(112,576)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**5,123,327**	**45,940**	**12,965**	**5,182,232**
Բիզնես վարկեր				
Բարձր	2,121,773	-	-	2,121,773
Ստանդարտ	1,084	9,903	-	10,987
Ոչ ստանդարտ	-	9,325	-	9,325
Չաշխատող	-	-	28,094	28,094
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,122,857	19,228	28,094	2,170,179
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(33,626)	(7,823)	(19,008)	(60,457)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**2,089,231**	**11,405**	**9,086**	**2,109,722**
Հիփոթեքային վարկեր				
Բարձր	4,977,690	-	-	4,977,690
Ստանդարտ	-	1,263	-	1,263
Ոչ ստանդարտ	-	55,159	-	55,159
Չաշխատող	-	-	4,457	4,457
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	4,977,690	56,422	4,457	5,038,569
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(7,008)	(19,500)	(3,144)	(29,652)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**4,970,682**	**36,922**	**1,313**	**5,008,917**
Սպառողական վարկեր				
Բարձր	2,927,301	-	-	2,927,301
Ստանդարտ	29,881	43,316	-	73,197
Ոչ ստանդարտ	-	66,861	-	66,861
Չաշխատող	-	-	131,299	131,299

Ներքին վարկանիշներ				**2025թ.**
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,957,182	110,177	131,299	3,198,658
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(71,804)	(50,312)	(103,645)	(225,761)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**2,885,378**	**59,865**	**27,654**	**2,972,897**
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Բարձր	2,369,701	-	-	2,369,701
Ստանդարտ	-	9,957	-	9,957
Ոչ ստանդարտ	-	17,948	-	17,948
Չաշխատող	-	-	252	252
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,369,701	27,905	252	2,397,858
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(51,950)	(12,316)	(155)	(64,421)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**2,317,751**	**15,589**	**97**	**2,333,437**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Ստանդարտ	19,970	-	-	19,970
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	19,970	-	-	19,970
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**19,970**	**-**	**-**	**19,970**

Ներքին վարկանիշներ				**2024թ.**
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Դրամական միջոցներ (առանց կանխիկ միջոցների)				
Բարձր	36,092	-	-	36,092
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	36,092	-	-	36,092
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**36,092**	**-**	**-**	**36,092**
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Բարձր	4,293,665	-	-	4,293,665
Ստանդարտ	8,041	38,526	-	46,567
Ոչ ստանդարտ	-	39,439	-	39,439
Չաշխատող	-	-	52,635	52,635
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	4,301,706	77,965	52,635	4,432,306
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(54,948)	(30,480)	(37,952)	(123,380)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**4,246,758**	**47,485**	**14,683**	**4,308,926**
Բիզնես վարկեր				
Բարձր	1,286,014	-	-	1,286,014
Ստանդարտ	8,842	2,717	-	11,559
Ոչ ստանդարտ	-	26,964	-	26,964
Չաշխատող	-	-	73,122	73,122
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,294,856	29,681	73,122	1,397,659
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(24,997)	(10,678)	(50,894)	(86,569)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**1,269,859**	**19,003**	**22,228**	**1,311,090**
Հիփոթեքային վարկեր				

Ներքին վարկանիշներ				**2024թ.**
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բարձր	5,049,081	-	-	5,049,081
Ստանդարտ	-	8,172	-	8,172
Ոչ ստանդարտ	-	62,739	-	62,739
Չաշխատող	-	-	22,462	22,462
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	5,049,081	70,911	22,462	5,142,454
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(10,102)	(34,333)	(18,830)	(63,265)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**5,038,979**	**36,578**	**3,632**	**5,079,189**
Սպառողական վարկեր				
Բարձր	2,867,010	-	-	2,867,010
Ստանդարտ	23,283	38,817	-	62,100
Ոչ ստանդարտ	-	59,231	-	59,231
Չաշխատող	-	-	83,356	83,356
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,890,293	98,048	83,356	3,071,697
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(73,995)	(44,452)	(67,311)	(185,758)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**2,816,298**	**53,596**	**16,045**	**2,885,939**
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Բարձր	2,099,366	-	-	2,099,366
Ստանդարտ	-	3,277	-	3,277
Ոչ ստանդարտ	-	11,879	-	11,879
Չաշխատող	-	-	2,745	2,745
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,099,366	15,156	2,745	2,117,267
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(49,672)	(6,629)	(1,866)	(58,167)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**2,049,694**	**8,527**	**879**	**2,059,100**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Ստանդարտ	42,112	-	-	42,112
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	42,112	-	-	42,112
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**42,112**	**-**	**-**	**42,112**

26.1.2. Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Ընկերության՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես Ծանոթագրություն 4.6 (գ):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Երբ Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական, և թե՛ որակական տվյալները՝ հիմք ընդունելով Ընկերության նախկին փորձը:

Պարտքային ռիսկի էական աճի տեղի ունենալու հանգամանքը որոշելիս Ընկերությունը որպես չափանիշ կիրառում է ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ վարկային պորտֆելի համար:

Պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի դասերը դիտարկվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկի ենթարկվող ժամկետային ավանդների և դրամական միջոցների հետ կապված պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքը որոշելիս: Վարկանիշ չունեցող կազմակերպությունների դեպքում Ընկերությունը վարկանիշները ճշգրտում է ըստ այն երկրի վարկանիշի, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում կազմակերպությունը:

Ժամկետանց օրերը դիտարկվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող անհատներին տրված վարկերի հետ կապված պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքը որոշելիս՝ միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելի շրջանակներում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են օգտագործելով վերջին 60 ամիսների տվյալները:

Պարտքային ռիսկի էական աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո: Պարտքային ռիսկի աճի էական լինելը որոշելիս հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը:

Որպես էական աճի մասին վկայող սահմանափակիչ՝ Ընկերությունը դիտարկում է ակտիվի 30-օրյա ժամկետանցությունը՝ պայմանավորված պարտազանցման գնահատված հավանականության էական աճով: Ժամկետանց օրերը որոշվում են օրերի հաշվարկի միջոցով՝ հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի էական աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստը կրկին չափվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորստի չափով: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում, ապացույցն առ այն, որ գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստը ճանաչելու չափանիշներն այլևս չեն բավարարվում, ներառում է փոփոխված պայմանագրային պայմանների համաձայն վճարումները ժամանակին կատարելու մասին տեղեկատվությունը:

Էական վատթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Ընկերության կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևէ մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Ընկերությունը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված՝ ոչ ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները սահմանվում են որպես բարձր վարկանիշ ունեցող, մինչև 30 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ստանդարտ վարկանիշ ունեցող, ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ոչ ստանդարտ կամ ցածր և ավելի քան 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ չաշխատող վարկանիշ ունեցող) գործոններով, որոնք մատնանշում են պատազանցում տեղի ունենալու ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է հաճախորդներին տրված վարկեր միջին 12-ամսյա PD-ները ըստ յուրաքանչյուր վարկանիշի.

		2025	2024թ
	Վարկանիշ	12-ամսյա PD –ի միջակայք, %	12-ամսյա PD –ի միջակայք, %
Գյուղատնտեսական վարկեր	Բարձր	2.32-7.88	2.49-7.94
	Ստանդարտ	42.82-82.02	44.31-78.71
	Ոչ ստանդարտ	59.34-93.30	59.17-94.25
	Չաշխատող	100.00	100.00
Բիզնես վարկեր	Բարձր	3.55-6.64	3.81-4.38
	Ստանդարտ	30.35-85.05	29.37-84.50
	Ոչ ստանդարտ	69.95-92.45	75.62-90.81
	Չաշխատող	100.00	100.00
Հիփոթեքային վարկեր	Բարձր	0.23	0.27
	Ստանդարտ	55.36	65.50
	Ոչ ստանդարտ	49.91-56.10	64.71-65.83
	Չաշխատող	100.00	100.00
Սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	Բարձր	3.81-6.64	4.17
	Ստանդարտ	44.47-76.88	45.80-77.39
	Ոչ ստանդարտ	55.70-91.15	55.36-91.65
	Չաշխատող	100.00	100.00

Խմբային գնահատում

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է խմբային հիմունքներով:

Երբ պարամետրի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են իրենց համար ռիսկի ընդհանուր բնութագրերի հիման վրա, որոնք ներառում են միայն գործիքի տեսակը:

Խմբերը ենթակա են կանոնավոր ուսումնասիրության, հավաստիանալու համար, որ առանձին խմբում ներառված ֆինանսական գործիքների պարտքային ռիսկի բնութագրերը նույնանման են:

Պարտազանցման սահմանում

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գտնվում է դեֆոլտում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառուն ամբողջությամբ կկատարի իր վարկային պարտավորությունները, եթե Ընկերությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Ընկերության նկատմամբ վարկառուի էական վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները մարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:
- Վարկառուի կողմից պարտականությունների չկատարումը գնահատելիս Ընկերությունը հաշվի է առնում՝
- որակական ցուցանիշները,
- քանակական ցուցանիշները և
- Ընկերության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ֆինանսական գործիքի գծով պարտականությունների չկատարման փաստը գնահատելիս ելակետային տվյալները և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Ընկերությունը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Ընկերությունը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ ապագային առնչվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Ընկերության՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4.6 (դ)-ում:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD)

Ընկերությունը գնահատում է կորուստը պարտազանցման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ նախորդ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Վնասը պարտազանցման ժամանակ հաշվարկվում է զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD)

Պարտազանցման դեպքում պարտքի գումար իրենից ներկայացնում է պարտքի գնահատված գումարը, որը կառաջանա, եթե վարկառուն չկատարի իր պարտականությունները: Ընկերությունը հաշվարկում է այս գումարը հաշվի առնելով պարտազանցման դեպքում պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտազանցման դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար է հանդիսանում համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

Վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գնահատման զգայունություն

Վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա: Օրինակ, ստորև ներկայացված ցուցանիշները փոփոխվեն աղյուսակում ներկայացված տոկոսով, ապա ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը կնվազի/կավելանա՝

	2025		2024	
	Փոփոխություն ցուցանիշներում, տոկոս	**Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը**	**Փոփոխություն ցուցանիշներում, տոկոս**	**Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը**
Պարտազանցման	+1	(94,360)	+1	(93,377)
հավանականություն (PD)	-1	65,014	-1	56,048
Պարտազանցման	+1	(7,982)	+1	(8,036)
դեպքում վնաս (LGD)	-1	7,982	-1	8,036

Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

26.1.3. Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելի լինելու և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցներ:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են.

- բիզնես վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք և փոխադրամիջոցներ
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք, փոխադրամիջոցներ և ոսկերչական իրեր
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Ընկերությունը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	2025	**2024**
Ապահովվածություն չունեցող	10,432,020	8,336,289
Անշարժ գույք	7,189,583	7,587,460
Փոխադրամիջոցներ	95,580	230,889
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	-	497
Այլ գրավ	382,889	6,248
Ընդամենը վարկեր (համախառն)	**18,100,072**	**16,161,383**

2025 և 2024 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ապահովվածություն չունեցող վարկերը հիմնականում տրամադրված են երրորդ անձանց երաշխավորությամբ:

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի զուտ հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

26.2. Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2025թ. և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2025		2024	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլլար
Տոկոսաբեր ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	20.9	15.9	18.9	13.4
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և պարտավորություններ	8.5	9.0	8.4	8.2

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազամվարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

	2025թ.		2024թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	**Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը**	**Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %**	**Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը**
ԱՄՆ դոլար	+5	(15,397)	+5	(10,238)
Եվրո	+5	32	+5	140

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

				2025
	ՀՀ դրամ	**Ազատ փոխարկելի արժույթ**	**Ոչ փոխարկելի արժույթ**	**Ընդամենը**
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ	132,620	136,504	7,944	277,068
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	976,881	-	976,881
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,364,565	1,242,640	-	17,607,205
Այլ ակտիվներ	19,970	-	-	19,970
Ընդամենը	**16,517,155**	**2,356,025**	**7,944**	**18,881,124**
Պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	6,982,794	3,569,892	-	10,552,686
Այլ պարտավորություններ	305,374	-	-	305,374
Ընդամենը	**7,288,168**	**3,569,892**	**-**	**10,858,060**
Զուտ դիրք 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**9,228,987**	**(1,213,867)**	**7,944**	**8,023,064**
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**14,796,576**	**928,078**	**1,869**	**15,726,523**
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**6,741,147**	**1,235,377**	**-**	**7,976,524**
Զուտ դիրք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**8,055,429**	**(307,299)**	**1,869**	**7,749,999**

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

26.3. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում:

Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես Ծանոթագրություն 25-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

Սակայն Ընկերության ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական միջոցների հոսքերը, ինչպես նշված է Ընկերության կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

2025

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	135,424	2,088,389	8,839,545	1,995,699	13,059,057	10,552,686
Այլ պարտավորություններ	35,920	116,920	-	10,000	162,840	162,840
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,414	70,662	69,160	-	150,236	142,534
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	**181,758**	**2,275,971**	**8,908,705**	**2,005,699**	**13,372,133**	**10,858,060**

2024

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	140,859	3,351,946	4,158,735	1,593,022	9,244,562	7,716,993
Այլ պարտավորություններ	15,681	122,644	-	-	138,325	138,325
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,584	63,737	63,967	-	136,288	121,206
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	**165,124**	**3,538,327**	**4,222,702**	**1,593,022**	**9,519,175**	**7,976,524**

26.4. Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝

բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Ընկերության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է Ընկերության Վերստուգողի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Վերստուգողի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Ընկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

27. Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական հոսքերի համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
.	**8,389,974**	**139,519**	**8,529,493**
Վճարումներ	(12,991,878)	(94,491)	(13,086,369)
Ստացված գումար	12,361,125	-	12,361,125
Փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը	(37,102)	-	(37,102)
Հաշվեգրված տոկոսներ	(5,126)	-	(5,126)
Այլ	-	76,178	76,178
Հաշվեկշռային արժեք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**7,716,993**	**121,206**	**7,838,199**
Վճարումներ	(10,068,394)	(104,168)	(10,172,562)
Ստացված գումար	12,903,464	-	12,903,464
Փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը	(82,733)	-	(82,733)

	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
Հաշվեգրված տոկոսներ	83,356	-	83,356
Այլ	-	125,496	125,496
Հաշվեկշռային արժեք 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**10,552,686**	**142,534**	**10,695,220**

*Ընկերությունը դասակարգում է վճարված տոկոսները (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունների) որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից:

28. Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 10%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթ, գլխավոր պահուստը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2025 և 2024թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

	Աուդիտի չենթարկված	
	2025թ.	**2024թ.**
Հիմնական կապիտալ	8,361,054	8,052,144
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	**8,361,054**	**8,052,144**
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	17,807,224	13,172,394
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	**47.0%**	**61.1%**

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից կանխիկ ձևով արտարժույթի առքուվաճառք իրականացնող վարկային կազմակերպությունների համար սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

29. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել այնպիսի դեպքեր, որոնք կարող էին հանգեցնել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում լրացուցիչ բացահայտման կամ ճշգրտման:

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2024թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street
Yerevan 0015
Republic of Armenia

T +374 10 50 09 64/61

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևան Պլազա բիզնես
կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9

Հեռ.՝ +374 10 50 09 64/61

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված *«Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի»* (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ նշված պահանջների և ՀԷՄՄԽ կանոնագրքի համաձայն: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի տնօրեն

Լիլիթ Բաղդասարյան
Առաջադրանքի ղեկավար

9 հունիսի, 2025թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	5	2,701,694	2,255,326
Տոկոսային ծախս	5	(649,206)	(568,516)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**2,052,488**	**1,686,810**
Արտարժութային գործառնություններից զուտ վնաս	6	(29,495)	(29,613)
Այլ գործառնական եկամուտներ	7	38,614	15,070
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(57,629)	(56,358)
Գործառնական եկամուտ		**2,003,978**	**1,615,909**
Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում	9	208,318	260,985
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(967,746)	(961,740)
Այլ վարչական ծախսեր	11	(361,258)	(346,663)
Շահույթ մինչև հարկումը		**883,292**	**568,491**
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(167,877)	(109,764)
Տարվա շահույթ		**715,415**	**458,727**
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		**715,415**	**458,727**

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 68-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ	13	40,167	290,630
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	15,644,244	15,393,372
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15	312,389	295,805
Հետաձգված հարկային ակտիվ	12	25,691	31,388
Այլ ակտիվներ	16	177,909	127,145
Ընդամենը՝ ակտիվներ		**16,200,400**	**16,138,340**
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	17	7,716,993	8,389,974
Շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորություն		112,588	78,401
Այլ պարտավորություններ	18	302,649	317,210
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		**8,132,230**	**8,785,585**
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	19	5,000,000	5,000,000
Լրացուցիչ կապիտալ		193,044	193,044
Գլխավոր պահուստ		253,753	253,753
Չբաշխված շահույթ		2,621,373	1,905,958
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		**8,068,170**	**7,352,755**
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		**16,200,400**	**16,138,340**

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2025թ. մայիսի 27-ին:

Ալեքսանդր Տերյան
Գործադիր տնօրեն

Ալեքսանդր Սահակյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 68-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Բաժնե-տիրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**5,000,000**	**193,044**	**253,753**	**1,905,958**	**7,352,755**
Տարվա շահույթ	-	-	-	715,415	715,415
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**-**	**-**	**-**	**715,415**	**715,415**
Հաշվեկշիռը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,000,000**	**193,044**	**253,753**	**2,621,373**	**8,068,170**
Հաշվեկշիռը 2023թ. Հունվարի 1-ի դրությամբ	**5,000,000**	**193,044**	**201,471**	**1,499,513**	**6,894,028**
Տարվա շահույթ	-	-	-	458,727	458,727
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**-**	**-**	**-**	**458,727**	**458,727**
Հատկացում պահուստին	**-**	**-**	52,282	(52,282)	**-**
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	**-**	**-**	**52,282**	**(52,282)**	**-**
Հաշվեկշիռը 2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,000,000**	**193,044**	**253,753**	**1,905,958**	**7,352,755**

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 68-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված տոկոսներ	2,688,992	2,253,554
Վճարված տոկոսներ	(654,332)	(543,961)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	404	2,378
Զուտ այլ վճարված ծախսեր	(19,015)	(41,288)
Աշխատակազմի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(1,175,878)	(1,153,198)
(Ավելացում) նվազում գործառնական ակտիվներում		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,025,401
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(91,907)	(1,419,609)
Այլ ակտիվներ	(48,843)	(4,950)
Ավելացում (նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Այլ պարտավորություններ	(41,784)	866
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությից ստացված առանց շահութահարկի	**657,637**	**119,193**
Վճարված շահութահարկ	(127,993)	(54,300)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	**529,644**	**64,893**
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(78,806)	(37,591)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	**(78,806)**	**(37,591)**

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	12,361,125	2,383,438
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(12,991,878)	(2,261,551)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(94,491)	(93,406)
Ֆինանսավորման (գործունեության համար օգտագործված) գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	**(725,244)**	**28,481**
Դրամական միջոցների զուտ աճ (նվազում)	**(274,406)**	**55,783**
Դրամական միջոցներ տարվա սկզբի դրությամբ	290,630	224,383
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	23,943	10,464
Դրամական միջոցներ տարվա վերջի դրությամբ (Ծանոթագրություն 13)	**40,167**	**290,630**

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 68-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (արտահայտված հազար հայկական (ՀՀ) դրամով)

1 Գործառնությունների բնույթը

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնական գործունեությունը միկրո և միջին չափի վարկերի տրամադրումն է անհատների և անհատ ձեռնարկատերերին սպառողական և բիզնես նպատակների համար Հայաստանի Հանրապետությունում (ՀՀ):

2 Ընդհանուր տեղեկատվություն, ՖՀՄՄ-ներին համապատասխանության հավաստում և անընդհատության ենթադրություն

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ (Ընկերություն) հիմնադրվել է «Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամ»-ի կողմից իր Հոգաբարձուների խորհրդի 2010թ. մարտի 22-ի որոշմամբ՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության կազմակերպաիրավական կարգավիճակով: Ընկերությունը գրանցվել է 2010թ. ապրիլի 27-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 31 գրանցման համարով: Հիմնադրի Հոգաբարձուների խորհրդի 2012թ. հունվարի 30-ի որոշմամբ Ընկերությունը վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և մեկ մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, իսկ 16 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Կալենցի փող. 11:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության աշխատակիցների թիվը կազմում էր 198 (2023թ.-ին՝ 205)

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքներով, քանի որ ղեկավարությունը կարծում է, որ Ընկերությունն ունի համապատասխան ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում անընդհատ գործունեություն իրականացնելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Ընկերության շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Գործարար միջավայր

Հայաստանի գործարար միջավայրը բախվում է մարտահրավերների՝ կապված աշխարհաքաղաքական լարվածության, մասնավորապես՝ Ադրբեջանի կողմից շարունակվող ագրեսիայի և տարածաշրջանային անկայունության հետ: Ուկրաինայի պատերազմն էլ ավելի է բարդացրել իրավիճակը՝ առաջացնելով առևտրի խափանումներ, Ռուսաստանի դեմ պատժամիջոցներ և համաշխարհային գնաճ: Հայաստանի կախվածությունը Ռուսաստանից թուլացել է՝ ազդելով առևտրի, դրամական փոխանցումների և անվտանգության երաշխիքների վրա՝ դրդելով Հայաստանին դիվերսիֆիկացնել իր տնտեսական հարաբերությունները, թեև դա էլ իր ռիսկերն է պարունակում:

Հայկական դրամը սպասվածից ավելի ուժեղ գտնվեց՝ զսպելով գնաճը, բայց դժվարություններ ստեղծելով արտահանողների և արտարժութային պարտավորություններ ունեցող ձեռնարկությունների համար: Համաշխարհային գնաճը և էներգայի աճող գները ճնշում են գործադրում Հայաստանի տնտեսության վրա՝ հատկապես ներմուծումից կախվածության պատճառով:

Չնայած այս մարտահրավերներին՝ ձեռնարկությունները դիվերսիֆիկացնում են մատակարարման շղթաները և ուսումնասիրում նոր շուկաներ, իսկ կառավարության բարեփոխումների ջանքերը

երկարաժամկետ կայունության ուղի են ապահովում: Այնուամենայնիվ, Հայաստանի հաջողությունը կախված կլինի իր ձեռնարկատիրության՝ այդ ռիսկերը արդյունավետորեն նավարկելու կարողությունից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ընկերության ղեկավարությունը շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման ձևը

Ընկերությունը ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ըստ իրացվելիության՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվության համապատասխան հոդվածային տողի ակտիվների/պարտավորությունների մեծ մասը ստանալու/մարելու Ընկերության մտադրության և ակնկալվող կարողության վրա: Հաշվետու ամսաթվից (ընթացիկ) հետո 12 ամսվա և հաշվետու ամսաթվից (ոչ ընթացիկ) հետո ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում ակտիվների/պարտավորությունների ստացման կամ մարման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ում:

3 Նոր և վերանայված ստանդարտներ կամ մեկնաբանություններ

3.1 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ընդունված նոր ստանդարտներ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2024թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *«Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ»* (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ),
- *«Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հետադարձ վարձակալությամբ գործարքներում»* (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ),
- *«Մատակարարման շղթայի ֆինանսավորման մեխանիզմներ»* (ՀՀՄՍ 7 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ),
- *«Կովենանտով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ»* (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)

3.2 Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում՝ սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից և ներկայացված են ստորև.

- *«Փոխանակելիության բացակայություն»* (ՀՀՄՍ 21 փոփոխություն)
- ՖՀՄՍ 19 *«Դուստր ձեռնարկություններ առանց հանրային հաշվետվողականության. բացահայտումներ»*
- *«Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ»* (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 18 *«Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»*

Ղեկավարության կանխատեսմամբ՝ բացառությամբ ստորև նշված ստանդարտների, որոնք գտնվում են գնահատման գործընթացում, այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (ՖՀՄՄ 9 և ՖՀՄՄ 7 փոփոխություններ)

2024թ. մայիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՄԽ) հրապարակել է փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման վերաբերյալ, որոնք փոփոխել են ՖՀՄՄ 9-ը և ՖՀՄՄ 7-ը:

Պահանջները ուժի մեջ են մտնելու 2026թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման հնարավորությամբ և վերաբերում են՝

- էլեկտրոնային վճարումների համակարգի միջոցով ֆինանսական պարտավորությունների մարմանը և
- ֆինանսական ակտիվների՝ ներառյալ կայուն զարգացման հետ կապված ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրերի գնահատմանը:

Ընկերությունը գտնվում է նոր փոփոխությունների ազդեցության գնահատման գործընթացում:

ՖՀՄՄ 18 *«Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»*

ՖՀՄՄ 18-ը փոխարինում է ՀՀՄՄ 1-ին՝ «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և ուժի մեջ է մտնում 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններից հետո: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է հետևյալ հիմնական նոր պահանջները.

Ընկերությունները պետք է դասակարգեն բոլոր եկամուտներն ու ծախսերը շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում հինգ՝ մասնավորապես՝ գործառնական, ներդրումային, ֆինանսավորման, դադարեցված գործառնությունների և շահութահարկի կատեգորիաներով: Ընկերությունները պետք է ներկայացնեն նաև գործառնական շահույթի նոր ենթագումար: Ընկերությունների զուտ շահույթը չի փոխվի:

Ղեկավարության կողմից որոշված կատարողականի ցուցանիշները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվություններին կից առանձին ծանոթագրությունում:

Տրամադրում է ընդլայնված ուղեցույց ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վերաբերյալ:

Բացի այդ, բոլոր կազմակերպությունները անուղղակի մեթոդով գործառնական դրամական միջոցների հոսքերը ներկայացնելիս պետք է օգտագործեն գործառնական շահույթի ենթագումարը՝ որպես դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվության ելակետ:

Ընկերությունը շարունակում է գնահատել նոր ստանդարտի ազդեցությունը, մասնավորապես՝ կապված Ընկերության շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունների կառուցվածքի, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունների և Ղեկավարության կողմից որոշված կատարողականի ցուցանիշներ համար պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումների հետ: Ընկերությունը նաև գնահատում է ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վրա ազդեցությունը, ներառյալ որպես «այլ» դասակարգված հոդվածների մասով:

4 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Պատրաստման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով: Ֆինանսական գործիքները ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով, ինչպես նաև իրական արժեքով:

4.2 Կլիմային առնչվող հարցեր

Ընկերությունը և նրա հաճախորդները ապագայում կարող են բախվել կլիմայի հետ կապված զգալի ռիսկերի: Այս ռիսկերը ներառում են ֆինանսական կորստի սպառնալիքը և անբարենպաստ ոչ ֆինանսական ազդեցությունները, որոնք ներառում են կլիմայի փոփոխության քաղաքական, տնտեսական և բնապահպանական արձագանքները: Կլիմայական ռիսկերի հիմնական աղբյուրները սահմանվել են որպես ֆիզիկական և անցումային ռիսկեր:

Ֆիզիկական ռիսկերն առաջանում են եղանակային կտրուկ իրադարձությունների հետևանքով, ինչպիսիք են փոթորիկները, ջրհեղեղները և անտառային հրդեհները, ինչպես նաև կլիմայական պայմանների երկարաժամկետ փոփոխությունները, ինչպիսիք են կայուն բարձր ջերմաստիճանը, ջերմային ալիքները և երաշտը:

Անցումային ռիսկերը կարող են առաջանալ զրոյական արտանետումներով տնտեսության անցնելու հետևանքով, ինչպիսիք են օրենքների և կանոնակարգերի փոփոխությունները, դատավարությունները, որոնք կապված են չեզոքացման կամ հարմարվելու ձախողման հետ, և որոշակի ապրանքների, արտադրանքների և ծառայությունների առաջարկի և պահանջարկի փոփոխությունների հետևանքով՝ կապված սպառողների վարքագծի և ներդրողների պահանջարկի փոփոխության հետ:

Այս ռիսկերը ստանում են աճող կարգավորիչ, քաղաքական և հասարակական վերահսկողություն ինչպես երկրի ներսում, այնպես էլ միջազգային մակարդակով: Թեև որոշ ֆիզիկական ռիսկեր կարող են կանխատեսելի լինել, կան զգալի անորոշություններ դրանց դրսևորման չափի և ժամանակի վերաբերյալ: Անցումային ռիսկերի առումով անորոշությունը պահպանվում է առաջիկա կարգավորող և քաղաքական փոփոխությունների, սպառողների պահանջարկի և մատակարարման շղթաների փոփոխությունների հետ կապված:

4.3 Արտարժույթ

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (ՀՀ դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել կիրառելի է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: ՀՀ դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը և ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտարժութային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)» հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտարժութային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)» հոդվածի «արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ (վնաս)» տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	396.56	404.79
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	413.89	447.90

4.4 Եկամտի և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Ընկերությունը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի

զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (գ)-ում:

Այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին:

4.5 Շահութահարկ

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.6 Ֆինանսական գործիքներ

ա) Ճանաչում և սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Ընկերության՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափում է իր իրական արժեքով՝ գումարած կամ հանած, երբ դա «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

բ) Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Առևտրային նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և

ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է՝

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Ընկերության ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Ընկերությունը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Ընկերությունը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Ընկերությունը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Ընկերության պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ) և
- հատկանիշներ, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Ընկերությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով:

գ) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տե՛ս նաև Ծանոթագրություն 4.6 (դ) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i)ստացված հատուցման (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ վնասի տարբերությունը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Ընկերության կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Գործարքներում, որոնցում Ընկերությունը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

դ) Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տե՛ս նաև Ծանոթագրություն 4.6 (գ), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (զ), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

ե) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն զտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Ընկերության առևտրային գործունեության ընթացքում:

զ) Արժեզրկում

Ընկերությունը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») ամորտիզացված արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների նկատմամբ:

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Ընկերությունը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Ընկերությունը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած պարտազանցման ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է Ծանոթագրություն 25.1.2-ում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Ընկերությունը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:

- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության, պարտազանցման պահին պարտքի գումարի, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն (PD): Այն որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD): Այն ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD): Այն արտահայտում է կորստի գնահատված գումարն, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը մանրամասն բացահայտվում են Ծանոթագրություն 25.1.2-ում:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսասական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տե՛ս՝ Ծանոթագրություն 4.6 (գ)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի պարտքային

առումով արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Ընկերության կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում,
- փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
  - Փոխատվության հանձնառությունների չօգտագործված մասի գծով ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Ընկերությունը գնահատում է փոխատվության հանձնառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
  - Երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Ընկերությունը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Ընկերությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Ընկերությունը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական

դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Ընկերության պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.6.1 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են կանխիկ դրամից և բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6.2 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է զրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

4.8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-7	100-14.3
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20.0
Կապիտալ ներդրումներ վարձակալած հիմնական միջոցներում	2-10	50.0-10.0
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20.0

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.9 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարիների ընթացում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Ընկերությունը անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներ չունի:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.10 Բռնագանձված ակտիվներ

Ընկերության քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Ընկերության քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.11 Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի

համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

4.12 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ բանկերի, միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների վարկերը և փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.13 Փոխատվության հանձնառություններ

Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

Փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.14 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Լրացուցիչ կապիտալ

Լրացուցիչ կապիտալը՝ Ընկերության բաժնետիրոջ կողմից տրամադրված շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառության սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և անվանական արժեքի տարբերությունն է:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

4.15 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ղեկավարության կատարած նշանակալի դատողություններ և գնահատման անորոշություն

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի

դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

4.13.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված կարևոր դատողություններ

Ստորև ներկայացված են ղեկավարության՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունները, որոնք ամենաէական ազդեցությունն ունեն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

Ընկերությունը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակում ակտիվները պահվում են, ինչպես նաև գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6(բ)):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկմանը վերաբորող չափանիշների սահմանում

Ընկերությունը սահմանում է չափանիշներ որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրությունն և հաստատումը:

4.13.2 Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է ձեռք բերվել անհատական գործարքների դեպքում (տե՛ս Ծանոթագրություն 22):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը նմանատիպ ակտիվների օգտագործման փորձի հիման վրա դատողության արդյունք է: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող

օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման օպցիոններ

Երբ Ընկերությունն ունի վարձակալության երկարաձգման օպցիոն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման օպցիոնը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ Ծանոթագրություն 21):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը (տե՛ս Ծանոթագրություն 25.1.2), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6(զ)):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ Ծանոթագրություն 20:

5 Զուտ տոկոսային եկամուտ և ծախս

	2024թ.	2023թ.
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Դրամական միջոցներ	1,809	27,553
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,699,885	2,227,773
Ընդամենը արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	**2,701,694**	**2,255,326**
Վարկեր և փոխառություններ	633,788	557,334
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	15,418	11,182
Ընդամենը տոկոսային ծախս	**649,206**	**568,516**
Ընդամենը զուտ տոկոսային եկամուտ	**2,052,488**	**1,686,810**

6 Արտարժութային գործառնություններից զուտ վնաս

	2024թ.	2023թ.
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ	404	2,378
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժութային փոխարկումից զուտ վնաս	(29,899)	(31,991)
Ընդամենը արտարժութային գործառնություններից զուտ վնաս	**(29,495)**	**(29,613)**

7 Այլ գործառնական եկամուտներ

	2024թ.	2023թ.
Եկամուտներ տեղեկանքների տրամադրումից	10,939	11,028
Եկամուտներ ապահովագրական ծառայություններից	2,453	2,137
Միջնորդավճարներ արտարժույթային գործարքներից	24,620	-
Այլ եկամուտներ	602	1,905
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	**38,614**	**15,070**

8 Այլ գործառնական ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Վճարահաշվարկային ծառայությունների գծով ծախսեր	10,361	5,396
Վարկային գործառնությունների սպասարկման ծախսեր	45,724	50,262
Այլ գործառնական ծախս	1,544	700
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	**57,629**	**56,358**

9 Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում

				2024թ.	
	Ծանոթ.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	(9,124)	19,675	(216,895)	(206,344)
Այլ ակտիվներ	16	(1,974)	-	-	(1,974)
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս (ծախսի հակադարձում)		**(11,098)**	**19,675**	**(216,895)**	**(208,318)**

				2023թ.	
	Ծանոթ.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ		(1,563)	-	-	(1,563)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	14,001	52,040	(324,346)	(258,305)
Այլ ակտիվներ	16	(1,117)	-	-	(1,117)
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս (ծախսի հակադարձում)		**11,321**	**52,040**	**(324,346)**	**(260,985)**

10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Աշխատակիցների հատուցումներ, ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	943,633	935,674
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	24,113	26,066
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	**967,746**	**961,740**

11 Այլ վարչական ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	135,697	130,905
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	49,720	45,200
Անվտանգության գծով ծախսեր	36,889	36,436
Կոմունալ և գրասենյակային ծախսեր	30,280	30,949
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	25,645	24,841
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	18,000	20,600
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	11,728	12,746
Գործուղման ծախսեր	9,669	5,761
Դատական ծախսեր	9,228	9,627
Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով ծախսեր	9,498	8,857
Գովազդի ծախսեր	6,048	8,243
Տրանսպորտային ծախսեր	4,425	3,858
Բարեգործական ծախսեր	3,304	1,874
Փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ծախսեր	1,333	1,440
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	2,703	-
Այլ ծախսեր	7,091	5,326
Ընդամենը այլ ծախսեր	**361,258**	**346,663**

12 Շահութահարկի գծով ծախս

	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	160,954	98,831
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	1,226	-
Հետաձգված հարկ	5,697	10,933
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	**167,877**	**109,764**

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	2024թ.	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2023թ.	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	883,292	-	568,491	-
Շահութահարկ	158,993	18	102,328	18
Չնվազեցվող ծախսեր	1,047	-	1,017	-
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	5,382	1	5,758	1
Հաշմանդամ աշխատակիցների գծով արտոնություն	(937)	-	(1,208)	-
Վարկերի զիջում	2,166	-	1,869	-
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	1,226	-	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	**167,877**	**19**	**109,764**	**19**

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ՝

				2024թ.	
	2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10,795	(6,206)	4,589	4,589	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(23,825)	1,179	(22,646)	-	(22,646)
Այլ ակտիվներ	(623)	431	(192)	-	(192)
Վարկեր և փոխառություններ	(1,117)	1,498	381	381	-
Այլ պարտավորություններ	21,045	697	21,742	21,742	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	25,113	(3,296)	21,817	21,817	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	**31,388**	**(5,697)**	**25,691**	**48,529**	**(22,838)**

			2023թ.		
	2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(1,587)	1,587	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,497	(12,702)	10,795	10,795	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(14,959)	(8,866)	(23,825)	-	(23,825)
Այլ ակտիվներ	(334)	(289)	(623)	-	(623)
Վարկեր և փոխառություններ	(891)	(226)	(1,117)	-	(1,117)
Այլ պարտավորություններ	17,887	3,158	21,045	21,045	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	18,708	6,405	25,113	25,113	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	**42,321**	**(10,933)**	**31,388**	**56,953**	**(25,565)**

13 Դրամական միջոցներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	4,075	11,310
Բանկային հաշիվներ	36,092	279,320
Ընդամենը դրամական միջոցներ	**40,167**	**290,630**

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել բանկային հաշիվներ (ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), որոնց մնացորդները գերազանցել են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերը հանդիսանում են այլ բանկերից ստացված վարկերի ապահովություն (2023թ.-ին՝ առկա չեն) (տե՛ս Ծանոթագրություն 17):

Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները մոտ են զրոյական արժեքի, այդ իսկ պատճառով չեն բացահայտվում:

14 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
Գյուղատնտեսական վարկեր	4,432,306	(123,380)	4,308,926	4,801,735	(183,745)	4,617,990
Բիզնես վարկեր	1,397,659	(86,569)	1,311,090	1,949,710	(48,498)	1,901,212
Հիփոթեքային վարկեր	5,142,454	(63,265)	5,079,189	5,033,930	(35,555)	4,998,375
Սպառողական վարկեր	3,071,697	(185,758)	2,885,939	2,742,312	(171,188)	2,571,124
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	2,117,267	(58,167)	2,059,100	1,347,031	(42,360)	1,304,671
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**16,161,383**	**(517,139)**	**15,644,244**	**15,874,718**	**(481,346)**	**15,393,372**

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել այնպիսի վարկառուներ կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), որոնց մնացորդները գերազանցել են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը:

Գյուղատնտեսական, բիզնես, հիփոթեքային, սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,635,122	73,026	93,587	4,801,735
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	3,054,250	17,240	7,920	3,079,410
Մարված ակտիվներ	(3,304,841)	(62,712)	(349,206)	(3,716,759)
- փոխանցում Փուլ 1	1,931	(1,931)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(49,232)	49,643	(411)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(48,613)	(5,627)	54,240	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	13,089	8,326	(14,047)	7,368
Զուտ վերականգնում տարվա ընթացքում	-	-	260,552	260,552
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,301,706**	**77,965**	**52,635**	**4,432,306**

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բիզնես վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,905,711	43,017	982	1,949,710
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	677,039	400	1,970	679,409
Մարված ակտիվներ	(1,193,094)	(20,061)	(23,250)	(1,236,405)
- փոխանցում Փուլ 1	1,221	(1,221)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(7,135)	7,135	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(112,019)	(256)	112,275	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	23,133	667	4,044	27,844
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(22,899)	(22,899)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**1,294,856**	**29,681**	**73,122**	**1,397,659**

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Հիփոթեքային վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,961,190	68,511	4,229	5,033,930
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	744,100	-	-	744,100
Մարված ակտիվներ	(633,504)	(6,052)	(3,847)	(643,403)
- փոխանցում Փուլ 2	(8,433)	8,433	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(31,651)	-	31,651	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	17,379	19	790	18,188
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(10,361)	(10,361)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,049,081**	**70,911**	**22,462**	**5,142,454**

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Սպառողական վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,576,033	108,235	58,044	2,742,312
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,458,920	29,100	17,600	2,505,620
Մարված ակտիվներ	(2,055,112)	(77,140)	(43,127)	(2,175,379)
- փոխանցում Փուլ 1	19,753	(19,076)	(677)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(67,606)	69,145	(1,539)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(69,469)	(18,461)	87,930	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	27,774	6,245	(18,996)	15,023
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(15,879)	(15,879)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**2,890,293**	**98,048**	**83,356**	**3,071,697**

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,331,254	14,413	1,364	1,347,031
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,200,535	4,000	3,200	1,207,735
Մարված ակտիվներ	(430,500)	(10,374)	(43,042)	(483,916)
- փոխանցում Փուլ 1	2,974	(2,974)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(8,281)	8,281	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(1,921)	-	1,921	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	5,305	1,810	8,578	15,693
Զուտ վերականգնում տարվա ընթացքում	-	-	30,724	30,724
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**2,099,366**	**15,156**	**2,745**	**2,117,267**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	5,469,609	94,164	65,951	5,629,724
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,087,238	10,860	900	2,098,998
Մարված ակտիվներ	(2,984,663)	(37,225)	(200,997)	(3,222,885)
- փոխանցում Փուլ 1	10,707	(10,365)	(342)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(58,131)	59,839	(1,708)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(80,802)	(28,016)	108,818	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	191,164	(16,231)	(23,323)	151,610
Զուտ վերականգնում տարվա ընթացքում	-	-	144,288	144,288
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,635,122**	**73,026**	**93,587**	**4,801,735**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բիզնես վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,600,179	46,002	9,991	1,656,172
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	772,264	1,450	-	773,714
Մարված ակտիվներ	(497,572)	(21,453)	(7,638)	(526,663)
- փոխանցում Փուլ 1	4,883	-	(4,883)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(17,026)	17,026	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(1,857)	(239)	2,096	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	44,840	231	(30,363)	14,708
Զուտ վերականգնում տարվա ընթացքում	-	-	31,779	31,779
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**1,905,711**	**43,017**	**982**	**1,949,710**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Հիփոթեքային վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,191,175	74,163	4,610	4,269,948
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,315,841	-	-	1,315,841
Մարված ակտիվներ	(564,141)	(4,480)	(1,269)	(569,890)
- փոխանցում Փուլ 1	9,945	(9,945)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(5,774)	5,774	-	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	14,144	2,999	8,109	25,252
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(7,221)	(7,221)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,961,190**	**68,511**	**4,229**	**5,033,930**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Սպառողական վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,811,670	85,049	60,522	1,957,241
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,115,904	51,980	14,860	2,182,744
Մարված ակտիվներ	(1,358,317)	(37,366)	(40,610)	(1,436,293)
- փոխանցում Փուլ 1	9,906	(6,498)	(3,408)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(57,160)	57,160	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(49,135)	(21,906)	71,041	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	103,165	(20,184)	(83,615)	(634)
Զուտ վերականգնում տարվա ընթացքում	-	-	39,254	39,254
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**2,576,033**	**108,235**	**58,044**	**2,742,312**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	630,620	23,448	11,367	665,435
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,010,285	4,000	-	1,014,285
Մարված ակտիվներ	(360,060)	(8,651)	(17,271)	(385,982)
- փոխանցում Փուլ 1	3,136	(3,136)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(4,368)	5,239	(871)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(1,099)	(822)	1,921	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	52,740	(5,665)	(57,728)	(10,653)
Զուտ վերականգնում տարվա ընթացքում	-	-	63,946	63,946
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**1,331,254**	**14,413**	**1,364**	**1,347,031**

Գյուղատնտեսական, բիզնես, հիփոթեքային, սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	72,110	30,219	81,416	183,745
- փոխանցում Փուլ 1	779	(779)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(899)	1,135	(236)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(1,575)	(2,853)	4,428	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(44,418)	(3,049)	(311,733)	(359,200)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	28,951	5,807	3,525	38,283
Զուտ վերականգնում	-	-	260,552	260,552
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**54,948**	**30,480**	**37,952**	**123,380**

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բիզնես վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	32,940	14,854	704	48,498
- փոխանցում Փուլ 1	429	(429)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(117)	117	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(1,046)	(1,144)	2,190	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(18,378)	(2,720)	70,008	48,910
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	11,169	-	891	12,060
Զուտ դուրսգրում	-	-	(22,899)	(22,899)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**24,997**	**10,678**	**50,894**	**86,569**

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Հիփոթեքային վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	6,857	25,879	2,819	35,555
- փոխանցում Փուլ 2	(12)	12	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(26)	-	26	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	2,362	8,442	26,346	37,150
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	921	-	-	921
Զուտ դուրսգրում	-	-	(10,361)	(10,361)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**10,102**	**34,333**	**18,830**	**63,265**

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	73,269	51,026	46,893	171,188
- փոխանցում Փուլ 1	10,542	(9,997)	(545)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(2,181)	3,302	(1,121)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(4,269)	(9,607)	13,876	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(45,266)	(3,076)	8,730	(39,612)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	41,900	12,804	15,357	70,061
Զուտ դուրսգրում	-	-	(15,879)	(15,879)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**73,995**	**44,452**	**67,311**	**185,758**

	2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	34,962	6,287	1,111	42,360
- փոխանցում Փուլ 1	1,339	(1,339)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(214)	214	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(50)	-	50	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(12,514)	(139)	(30,712)	(43,365)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	26,149	1,606	693	28,448
Զուտ վերականգնում	-	-	30,724	30,724
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**49,672**	**6,629**	**1,866**	**58,167**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	92,880	40,690	51,822	185,392
- փոխանցում Փուլ 1	5,364	(5,152)	(212)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(902)	2,162	(1,260)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(4,111)	(23,903)	28,014	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(49,174)	12,671	(141,769)	(178,272)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	28,053	3,751	533	32,337
Զուտ վերականգնում	-	-	144,288	144,288
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**72,110**	**30,219**	**81,416**	**183,745**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բիզնես վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	31,797	16,599	7,376	55,772
- փոխանցում Փուլ 1	3,119	-	(3,119)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(305)	305	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(33)	(239)	272	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(14,088)	(2,240)	(35,604)	(51,932)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	12,450	429	-	12,879
Զուտ վերականգնում	-	-	31,779	31,779
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**32,940**	**14,854**	**704**	**48,498**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Հիփոթեքային վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	8,346	30,985	3,296	42,627
- փոխանցում Փուլ 1	4,129	(4,129)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(11)	11	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(7,102)	(988)	6,745	(1,345)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	1,494	-	-	1,494
Զուտ վերականգնում	-	-	(7,221)	(7,221)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**6,856**	**25,879**	**2,820**	**35,555**

	2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	53,840	40,515	51,115	145,470
- փոխանցում Փուլ 1	5,347	(2,949)	(2,398)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(1,843)	1,843	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(12,905)	(18,850)	31,755	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(17,484)	8,509	(84,967)	(93,942)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	46,314	21,958	12,134	80,406
Զուտ վերականգնում	-	-	39,254	39,254
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**73,269**	**51,026**	**46,893**	**171,188**

				2023թ.
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	18,321	10,379	9,644	38,344
- փոխանցում Փուլ 1	4,438	(4,438)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(491)	2,156	(1,665)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(844)	(9,760)	10,604	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(10,048)	6,253	(81,418)	(85,213)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	23,586	1,697	-	25,283
Զուտ վերականգնում	-	-	63,946	63,946
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**34,962**	**6,287**	**1,111**	**42,360**

Վարկերն ամբողջությամբ տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում: Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև

	2024թ.	2023թ.
Անասնապահություն	2,291,950	2,887,278
Բուսաբուծություն	1,970,885	1,676,161
Այլ գյուղատնտեսություն	169,471	238,296
Սպառողական	3,071,697	2,742,312
Բնակարանային պայմանների բարելավում	2,117,267	1,347,031
Հիփոթեքային	5,142,454	5,033,930
Առևտուր	297,049	665,454
Արդյունաբերություն	808,255	1,073,657
Այլ	292,355	210,599
	16,161,383	**15,874,718**
Պարտքային կորուստների պահուստ	(517,139)	(481,346)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**15,644,244**	**15,393,372**

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 106,124 հազար ՀՀ դրամ գումարով թվով 54 վարկերի (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 215,184 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով թվով 84 վարկերի) պահանջի իրավունքը հանդիսանում է ապահովություն պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների դիմաց (տե՛ս Ծանոթագրություն 17):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,724,856 հազար ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 2,831,110 հազար ՀՀ դրամ) համախառն գումարով հաճախորդներին տրված վարկերի ստացման պահանջի իրավունքը հանդիսանում է վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ստացված 4,045,590 հազար ՀՀ դրամ վարկերի ապահովություն (2023թ.՝ 3,472,005 հազար ՀՀ դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի գնահատված իրական արժեքը բացահայտված է Ծանոթագրություն 22-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 25-ում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է Ծանոթագրություն 21-ում:

15 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային գույք և սարքավորում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ		
						Հողեր և շենքեր	Սարքավորումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	40,691	378,785	110,390	194,071	67,346	611,113	5,894	1,408,290
Ավելացում	-	8,807	870	2,218	25,696	52,132	-	89,723
Վերաչափում	-	-	-	-	-	19,680	-	19,680
Օտարում	-	(6,755)	-	(3,798)	(1,250)	(50,364)	(5,894)	(68,061)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**40,691**	**380,837**	**111,260**	**192,491**	**91,792**	**632,561**	**-**	**1,449,632**
Ավելացում	-	4,266	-	250	74,290	-	-	78,806
Վերաչափում	-	-	-	-	-	76,178	-	76,178
Օտարում	(7,536)	-	-	-	-	-	-	(7,536)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**33,155**	**385,103**	**111,260**	**192,741**	**166,082**	**708,739**	**-**	**1,597,080**
Կուտակված մաշվածություն								
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,643	277,302	95,279	183,933	29,022	484,209	5,444	1,090,832
Տարվա ծախս	4,540	24,996	2,111	3,356	13,481	82,121	300	130,905
Օտարում	-	(6,755)	-	(3,798)	(1,250)	(50,363)	(5,744)	(67,910)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**20,183**	**295,543**	**97,390**	**183,491**	**41,253**	**515,967**	**-**	**1,153,827**
Տարվա ծախս	2,770	24,438	2,212	2,951	12,914	90,412	-	135,697
Օտարում	(4,833)	-	-	-	-	-	-	(4,833)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**18,120**	**319,981**	**99,602**	**186,442**	**54,167**	**606,379**	**-**	**1,284,691**

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային գույք և սարքավորում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ		
						Հողեր և շենքեր	Սարքավորումներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք								
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**20,508**	**85,294**	**13,870**	**9,000**	**50,539**	**116,594**	**-**	**295,805**
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**15,035**	**65,122**	**11,658**	**6,299**	**111,915**	**102,360**	**-**	**312,389**

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 509,388 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ՝ 497,669 հազար ՀՀ դրամ):

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունը ներկայացնում է այլ պարտավորություններ հոդվածում (տե՛ս Ծանոթագրություն 18):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2024թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ ձեռք բերելու մասով (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի 28,500 հազար ՀՀ դրամ պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվներ ձեռք բերելու մասով):

16 Այլ ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ՀՀ կառավարությունից ստացվելիք գումարներ սուբսիդավորվող վարկերի գծով	11,931	22,087
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	8,275	17,539
Վճարահաշվարկային համակարգերից ստացվելիք գումարներ	21,906	26,127
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	**42,112**	**65,753**

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Կանխավճարներ	15,739	35,977
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	8,640	7,001
Կանխավճարներ հարկերի գծով	101	275
Բռնագանձված ակտիվներ	106,219	13,219
Արագամաշ առարկաներ	5,098	4,920
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**135,797**	**61,392**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**177,909**	**127,145**

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

	2024թ.	2023թ.
	Փուլ 1	Փուլ 1
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	29
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(1,974)	(1,117)
Զուտ վերականգնում	1,974	1,088
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-

Ընկերության կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Անշարժ գույք	106,219	13,219
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	**106,219**	**13,219**

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:
Ընկերության քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Ընկերությունը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

17 Վարկեր և փոխառություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	620,322	1,921,524
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	423,655	1,557,287
Վարկեր և օվերդրաֆտներ ՀՀ բանկերից	1,696,160	183,947
Վարկեր վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից	4,045,590	3,472,005
Փոխառություններ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից	931,266	1,255,211
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	**7,716,993**	**8,389,974**

Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի երեք վարկատուներից ստացված վարկեր և փոխառություններ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին՝ հինգ վարկատու): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 5,075,644 հազար ՀՀ դրամ (2023թ-ին՝ 7,592,264 հազար ՀՀ դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերից ստացված վարկերն ապահովված են բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերով (տե՛ս Ծանոթագրություն 13):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ներգրավված փոխառություններն ապահովված են 106,124 հազար ՀՀ դրամ գումարով վարկերի պահանջի իրավունքի գրավով (2023թ.՝ 215,184 հազար ՀՀ դրամ) (տե՛ս Ծանոթագրություն 14):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերաֆինասավորող վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերն ապահովված են 3,724,856 հազար ՀՀ դրամ համախառն գումարով վարկերի պահանջի իրավունքով (2023թ.՝ 2,831,110 հազար ՀՀ դրամ) (տե՛ս Ծանոթագրություն 14):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ պայմանագրային պարտավորությունների այլ խախտումներ (2023թ.՝ նույնպես):

18 Այլ պարտավորություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	121,206	139,519
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	122,644	107,918
Կրեդիտորական պարտքեր	15,681	12,943
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	9,000
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**259,531**	**269,380**
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	24,503	30,086
Ստացված կանխավճարներ	15,627	15,449
Այլ	2,988	2,295
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**43,118**	**47,830**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**302,649**	**317,210**

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի, մասնաճյուղերի և որոշ սարքավորումների համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների (տե՛ս Ծանոթագրություն 11)՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տե՛ս Ծանոթագրություն 15):

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

	2024թ.	2023թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	139,519	161,113
Ավելացում	-	52,132
Վերաչափում	76,178	19,680
Տոկոսի կուտակում	15,418	11,182
Վճարումներ	(109,909)	(104,588)
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**121,206**	**139,519**

2024թ. ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 10.5-13.2% (2023թ.՝ 10.5-12.9):

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով չզեղչված պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է Ծանոթագրություն 25.3-ում:

19 Սեփական կապիտալ

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 5,000,000 հազ. դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 20,000 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 250 հազար ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության միակ բաժնետեր է հանդիսանում Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամը:

2024թ. դեկտեմբերի 4-ին Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամի և «Աժոնս Ֆինոնս» փակ բաժնետիրական ընկերության միջև կնքվել է Ընկերության բաժնետոմսերի առքուվաճառքի պայմանագիր: 2025թ. հունվարի 23-ին իրականացվել է բաժնետոմսերի վերջնական փոխանցման և «Աժոնս Ֆինոնս» ՓԲԸ-ի գրանցման գործարքները:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

20 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը ներկայացվող դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Ընկերությունն ունի շարժական գույքի ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

21 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամը»: Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած իրադարձությունների մասին տե՛ս ծանոթագրություն 28-ում:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, փոխառությունները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

	2024թ.		2023թ.	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	**Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր**	**Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր**	**Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր**
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	41,567	237,593	45,419	244,464
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	40,000	-	7,000
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(3,930)	(19,786)	(3,852)	(13,871)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	**37,637**	**257,807**	**41,567**	**237,593**
Պարտքային կորուստների պահուստ	(75)	(1,654)	(57)	(1,007)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**37,562**	**256,153**	**41,510**	**236,586**
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	20,720	-	28,979	-
Մաշվածության ծախս	(7,830)	-	(8,259)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	**12,890**	**-**	**20,720**	**-**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	23,978	-	32,968	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	1,590	-	1,794	-
Տարվա ընթացքում վճարում	(9,663)	-	(10,784)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**15,905**	**-**	**23,978**	**-**
Փոքրարժեք վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	**1,453**	**-**	**1,440**	**-**
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	3,336	20,426	3,628	19,498
Պարտքային կորուստների գծով (ծախս) ծախսի հակադարձում	(18)	(647)	33	140
Վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսային ծախս	(2,151)	-	(1,794)	-
Անվտանգության գծով ծախսեր	(1,029)	-	(1,179)	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	143,167	138,903
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	**143,167**	**138,903**

Ընկերության հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 3-ից մինչև 18 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 7.5-ից 14% (2023թ.՝ 7.5-14%, վճարման են ենթակա 5-ից 20 տարիների ընթացքում):

22 Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

22.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		
	Մակարդակ 2	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ	40,167	40,167	40,167
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,695,013	12,695,013	15,644,244
Այլ ակտիվներ	42,112	42,112	42,112
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	7,630,496	7,630,496	7,716,993
Այլ պարտավորություններ	259,531	259,531	259,531

	31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Մակարդակ 2	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ	290,630	290,630	290,630
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,720,068	12,720,068	15,393,372
Այլ ակտիվներ	65,753	65,753	65,753
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	8,318,393	8,318,393	8,389,974
Այլ պարտավորություններ	269,380	269,380	269,380

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից և տատանվում են 16% մինչև 28.8% տարեկան (2023թ. 13.5 % մինչև 29.6% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի համար առաջարկվող դրույքաչափերը:

23 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի:

24 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25.3-ում:

31 դեկտեմբերի 2024թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	40,167	-	40,167	-	-	-	40,167
Հաճախորդներին տրված վարկեր	425,711	4,880,520	5,306,231	7,667,938	2,670,075	10,338,013	15,644,244
Այլ ակտիվներ	42,112	-	42,112	-	-	-	42,112
	507,990	**4,880,520**	**5,388,510**	**7,667,938**	**2,670,075**	**10,338,013**	**15,726,523**
Պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	132,410	2,987,754	3,120,164	3,253,868	1,342,961	4,596,829	7,716,993
Այլ պարտավորություններ (բացառությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների)	15,681	122,644	138,325	-	-	-	138,325
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,584	61,289	69,873	51,333	-	51,333	121,206
	156,675	**3,171,687**	**3,328,362**	**3,305,201**	**1,342,961**	**4,648,162**	**7,976,524**
Զուտ դիրք	**351,315**	**1,708,833**	**2,060,148**	**4,362,737**	**1,327,114**	**5,689,851**	**7,749,999**
Կուտակված ճեղքվածք	**351,315**	**2,060,148**		**6,422,885**	**7,749,999**		

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	290,630	-	290,630	-	-	-	290,630
Հաճախորդներին տրված վարկեր	438,260	4,840,033	5,278,293	7,609,450	2,505,629	10,115,079	15,393,372
Այլ ակտիվներ	65,753	-	65,753	-	-	-	65,753
	794,643	**4,840,033**	**5,634,676**	**7,609,450**	**2,505,629**	**10,115,079**	**15,749,755**

	31 դեկտեմբերի 2023թ.						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	160,462	2,437,670	2,598,132	4,202,589	1,589,253	5,791,842	8,389,974
Այլ պարտավորություններ (բացառությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների)	21,943	107,918	129,861	-	-	-	129,861
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,583	55,015	63,598	75,921	-	75,921	139,519
	190,988	**2,600,603**	**2,791,591**	**4,278,510**	**1,589,253**	**5,867,763**	**8,659,354**
Զուտ դիրք	**603,655**	**2,239,430**	**2,843,085**	**3,330,940**	**916,376**	**4,247,316**	**7,090,401**
Կուտակված ճեղքվածք	**603,655**	**2,843,085**		**6,174,025**	**7,090,401**		

25 Ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումն Ընկերությունն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Ընկերության շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Ընկերության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Ընկերությունը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Ընկերության կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Ընկերության խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Ընկերության Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրեն

Տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի իրականացման և վերահսկման, ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Տնօրենը պատասխանատվություն է կրում նաև Ընկերության իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում վարկերի տրամադրման գործընթացում ռիսկերի կառավարման համար:

Վերստուգող

Ընկերության կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը Ընկերության խորհրդի կողմից հաստատված ստուգումների պլանին համապատասխան յուրաքանչյուր տարի վերստուգման է ենթարկվում Ընկերության վերստուգողի կողմից, ով ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Ընկերության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Վերստուգողի իրականացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ, այնուհետև ներկայացնում Ընկերության Խորհրդին և Բաժնետիրոջ հոգաբարձուների խորհրդին:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Ընկերության գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Ընկերության քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

25.1 Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Ընկերությանն կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Ընկերության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Ընկերությունն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Ընկերության ղեկավարությանը:

25.1.1 Պարտքային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Ընկերության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ:

Ներքին վականիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 25.1.2-ում:

Ներքին վարկանիշեր	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Դրամական միջոցներ (առանց կանխիկ միջոցների)				
Բարձր	36,092	-	-	36,092
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**36,092**	**-**	**-**	**36,092**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	**-**	**-**	**-**	**-**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**36,092**	**-**	**-**	**36,092**
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Բարձր	4,293,665	-	-	4,293,665
Ստանդարտ	8,041	38,526	-	46,567
Ոչ ստանդարտ	-	39,439	-	39,439
Չաշխատող	-	-	52,635	52,635
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**4,301,706**	**77,965**	**52,635**	**4,432,306**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(54,948)	(30,480)	(37,952)	(123,380)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**4,246,758**	**47,485**	**14,683**	**4,308,926**
Բիզնես վարկեր				
Բարձր	1,286,014	-	-	1,286,014
Ստանդարտ	8,842	2,717	-	11,559
Ոչ ստանդարտ	-	26,964	-	26,964
Չաշխատող	-	-	73,122	73,122
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**1,294,856**	**29,681**	**73,122**	**1,397,659**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(24,997)	(10,678)	(50,894)	(86,569)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**1,269,859**	**19,003**	**22,228**	**1,311,090**
Հիփոթեքային վարկեր				
Բարձր	5,049,081	-	-	5,049,081
Ստանդարտ	-	8,172	-	8,172
Ոչ ստանդարտ	-	62,739	-	62,739
Չաշխատող	-	-	22,462	22,462
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**5,049,081**	**70,911**	**22,462**	**5,142,454**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(10,102)	(34,333)	(18,830)	(63,265)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**5,038,979**	**36,578**	**3,632**	**5,079,189**

Ներքին վարկանիշեր	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Սպառողական վարկեր				
Բարձր	2,867,010	-	-	2,867,010
Ստանդարտ	23,283	38,817	-	62,100
Ոչ ստանդարտ	-	59,231	-	59,231
Չաշխատող	-	-	83,356	83,356
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**2,890,293**	**98,048**	**83,356**	**3,071,697**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(73,995)	(44,452)	(67,311)	(185,758)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**2,816,298**	**53,596**	**16,045**	**2,885,939**
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Բարձր	2,099,366	-	-	2,099,366
Ստանդարտ	-	3,277	-	3,277
Ոչ ստանդարտ	-	11,879	-	11,879
Չաշխատող	-	-	2,745	2,745
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**2,099,366**	**15,156**	**2,745**	**2,117,267**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(49,672)	(6,629)	(1,866)	(58,167)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**2,049,694**	**8,527**	**879**	**2,059,100**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Ստանդարտ	42,112	-	-	42,112
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**42,112**	**-**	**-**	**42,112**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**42,112**	**-**	**-**	**42,112**

Ներքին վարկանիշեր	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Դրամական միջոցներ (առանց կանխիկ միջոցների)				
Բարձր	279,320	-	-	279,320
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**279,320**	**-**	**-**	**279,320**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	**-**	**-**	**-**	**-**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**279,320**	**-**	**-**	**279,320**
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Բարձր	4,627,756	-	-	4,627,756
Ստանդարտ	7,366	61,381	-	68,747
Ոչ ստանդարտ	-	11,645	-	11,645
Չաշխատող	-	-	93,587	93,587
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**4,635,122**	**73,026**	**93,587**	**4,801,735**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(72,110)	(30,219)	(81,416)	(183,745)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**4,563,012**	**42,807**	**12,171**	**4,617,990**

Ներքին վարկանիշեր

	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	Փուլ 1	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ընդամենը**
Բիզնես վարկեր				
Բարձր	1,905,711	-	-	1,905,711
Ստանդարտ	-	11,933	-	11,933
Ոչ ստանդարտ	-	31,084	-	31,084
Չաշխատող	-	-	982	982
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**1,905,711**	**43,017**	**982**	**1,949,710**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(32,940)	(14,854)	(704)	(48,498)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**1,872,771**	**28,163**	**278**	**1,901,212**
Հիփոթեքային վարկեր				
Բարձր	4,961,190	-	-	4,961,190
Ստանդարտ	-	68,511	-	68,511
Չաշխատող	-	-	4,229	4,229
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**4,961,190**	**68,511**	**4,229**	**5,033,930**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(6,856)	(25,879)	(2,820)	(35,555)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**4,954,334**	**42,632**	**1,409**	**4,998,375**
Սպառողական վարկեր				
Բարձր	2,548,619	-	-	2,548,619
Ստանդարտ	27,414	83,427	-	110,841
Ոչ ստանդարտ	-	24,808	-	24,808
Չաշխատող	-	-	58,044	58,044
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**2,576,033**	**108,235**	**58,044**	**2,742,312**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(73,269)	(51,026)	(46,893)	(171,188)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**2,502,764**	**57,209**	**11,151**	**2,571,124**
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Բարձր	1,328,787	-	-	1,328,787
Ստանդարտ	2,467	14,289	-	16,756
Ոչ ստանդարտ	-	124	-	124
Չաշխատող	-	-	1,364	1,364
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**1,331,254**	**14,413**	**1,364**	**1,347,031**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(34,962)	(6,287)	(1,111)	(42,360)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**1,296,292**	**8,126**	**253**	**1,304,671**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Ստանդարտ	65,753	-	-	65,753
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	**65,753**	**-**	**-**	**65,753**
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	**65,753**	**-**	**-**	**65,753**

25.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Ընկերության՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (գ):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Երբ Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական, և թե՛ որակական տվյալները՝ հիմք ընդունելով Ընկերության նախկին փորձը:

Պարտքային ռիսկի էական աճի տեղի ունենալու հանգամանքը որոշելիս Ընկերությունը որպես չափանիշ կիրառում է ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ վարկային պորտֆելի համար:

Պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի դասերը դիտարկվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկի ենթարկվող ժամկետային ավանդների և դրամական միջոցների հետ կապված պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքը որոշելիս: Վարկանիշ չունեցող կազմակերպությունների դեպքում Ընկերությունը վարկանիշները ճշգրտում է ըստ այն երկրի վարկանիշի, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում կազմակերպությունը:

Ժամկետանց օրերը դիտարկվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող անհատներին տրված վարկերի հետ կապված պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքը որոշելիս՝ միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելի շրջանակներում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են օգտագործելով վերջին 60 ամիսների տվյալները:

Պարտքային ռիսկի էական աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո: Պարտքային ռիսկի աճի էական լինելը որոշելիս հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը:

Որպես էական աճի մասին վկայող սահմանափակիչ՝ Ընկերությունը դիտարկում է ակտիվի 30-օրյա ժամկետանցությունը՝ պայմանավորված պարտազանցման գնահատված հավանականության էական աճով: Ժամկետանց օրերը որոշվում են օրերի հաշվարկի միջոցով՝ հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել:

Եթե գոյությունի ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի էական աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստը կրկին չափվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորստի չափով: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում, ապացույցն առ այն, որ գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակլկալվող պարտքային կորուստը ճանաչելու չափանիշներն այլևս չեն բավարարվում, ներառում է փոփոխված պայմանագրային պայմանների համաձայն վճարումները ժամանակին կատարելու մասին տեղեկատվությունը:

Էական վատթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Ընկերության կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցէ մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Ընկերությունը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական

(հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված՝ ոչ ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները սահմանվում են որպես բարձր վարկանիշ ունեցող, մինչև 30 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ստանդարտ վարկանիշ ունեցող, ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ոչ ստանդարտ կամ ցածր և ավելի քան 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ չաշխատող վարկանիշ ունեցող) գործոններով, որոնք մատնանշում են պատազանցում տեղի ունենալու ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է հաճախորդներին տրված վարկեր միջին 12-ամսյա PD-ները ըստ յուրաքանչյուր վարկանիշի.

		2024թ.	2023թ
	Վարկանիշ	12-ամսյա PD –ի միջակայք, %	12-ամսյա PD –ի միջակայք, %
Գյուղատնտեսական վարկեր	Բարձր	2.49-7.94	2.66-7.97
	Ստանդարտ	44.31-78.71	44.51-81.97
	Ոչ ստանդարտ	59.17-94.25	93.46-93.76
	Չաշխատող	100	100
Բիզնես վարկեր	Բարձր	3.81-4.38	3.41-4.94
	Ստանդարտ	29.37-84.50	53.35-81.66
	Ոչ ստանդարտ	75.62-90.81	92.78-87.76
	Չաշխատող	100	100
Հիփոթեքային վարկեր	Բարձր	0.27	0.21
	Ստանդարտ	65.50	17.28-56.59
	Ոչ ստանդարտ	64.71-65.83	68.22
	Չաշխատող	100	100
Սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	Բարձր	4.17	3.81-4.49
	Ստանդարտ	45.80-77.39	46.30-80.41
	Ոչ ստանդարտ	55.36-91.65	91.30-91.85
	Չաշխատող	100	100

Խմբային գնահատում

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է խմբային հիմունքներով:

Երբ պարամետրի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են իրենց համար ռիսկի ընդհանուր բնութագրերի հիման վրա, որոնք ներառում են միայն գործիքի տեսակը:

Խմբերը ենթակա են կանոնավոր ուսումնասիրության, հավաստիանալու համար, որ առանձին խմբում ներառված ֆինանսական գործիքների պարտքային ռիսկի բնութագրերը նույնանման են:

Պարտազանցման սահմանում

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գտնվում է դեֆոլտում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառուն ամբողջությամբ կկատարի իր վարկային պարտավորությունները, եթե Ընկերությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Ընկերության նկատմամբ վարկառուի էական վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:

- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները մարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Վարկառուի կողմից պարտականությունների չկատարումը գնահատելիս՝ Ընկերությունը հաշվի է առնում՝

- որակական ցուցանիշները,
- քանակական ցուցանիշները և
- Ընկերության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ֆինանսական գործիքի գծով պարտականությունների չկատարման փաստը գնահատելիս ելակետային տվյալները և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Ընկերությունը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Ընկերությունը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ ապագային առնչվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Ընկերության՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4.6 (դ)-ում:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD)

Ընկերությունը գնահատում է կորուստը պարտազանցման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ նախորդ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Վնասը պարտազանցման ժամանակ հաշվարկվում է զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD)

Պարտազանցման դեպքում պարտքի գումար իրենից ներկայացնում է պարտքի գնահատված գումարը, որը կառաջանա, եթե վարկառուն չկատարի իր պարտականությունները: Ընկերությունը հաշվարկում է այս գումարը հաշվի առնելով պարտազանցման դեպքում պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտազանցման դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը է հանդիսանում համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

Վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գնահատման զգայունություն

Վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա: Օրինակ, ստորև ներկայացված ցուցանիշները փոփոխվեն աղյուսակում ներկայացված տոկոսով, ապա ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը կնվազի/կավելանա՝

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Փոփոխություն ցուցանիշներում, տոկոս	**Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը**	**Փոփոխություն ցուցանիշներում, տոկոս**	**Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը**
Պարտազանցման հավանականություն (PD)	+1	(93,377)	+1	(88,926)
	-1	56,048	-1	56,307
Պարտազանցման դեպքում վնաս (LGD)	+1	(8,036)	+1	(7,381)
	-1	8,036	-1	7,381

Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

25.1.3 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևալն են.

- բիզնես վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք և փոխադրամիջոցներ
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք, փոխադրամիջոցներ և ոսկերչական իրեր
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Ընկերությունը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	**31 դեկտեմբերի 2023թ.**
Անշարժ գույք	7,587,460	7,884,819
Փոխադրամիջոցներ	230,889	405,371
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	497	5,645
Այլ գրավ	6,248	11,109
Ապահովվածություն չունեցող	8,336,289	7,567,774
Ընդամենը վարկեր (համախառն)	**16,161,383**	**15,874,718**

2024 և 2023 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ապահովվածություն չունեցող վարկերը հիմնականում տրամադրված են երրորդ անձանց երաշխավորությամբ:

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի զուտ հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

25.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2024թ.		2023թ.	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլլար
Տոկոսաբեր ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18.9	13.4	17.7	12.0
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և պարտավորություններ	8.4	8.2	7.1	7.8

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազամվարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն

մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	(15,397)	+5	(10,238)
Եվրո	+5	32	+5	140

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ	13,633	24,665	1,869	40,167
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,740,831	903,413	-	15,644,244
Այլ ակտիվներ	42,112	-	-	42,112
Ընդամենը	**14,796,576**	**928,078**	**1,869**	**15,726,523**
Պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	6,481,616	1,235,377	-	7,716,993
Այլ պարտավորություններ	259,531	-	-	259,531
Ընդամենը	**6,741,147**	**1,235,377**	**-**	**7,976,524**
Զուտ դիրք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**8,055,429**	**(307,299)**	**1,869**	**7,749,999**
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**14,346,196**	**1,400,425**	**3,134**	**15,749,755**
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**7,056,961**	**1,602,393**	**-**	**8,659,354**
Զուտ դիրք 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**7,289,235**	**(201,968)**	**3,134**	**7,090,401**

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և ԵվրոնՈչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

25.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում:

Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տե՛ս Ծանոթագրություն 23-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

Սակայն Ընկերության ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական միջոցների հոսքերը, ինչպես նշված է Ընկերության կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

31 դեկտեմբերի 2024թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	140,859	3,351946	4,158,735	1,593,022	9,244,562	7,716,993
Այլ պարտավորություններ	15,681	122,644	-	-	138,325	138,325
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,584	63,737	63,967	-	136,288	121,206
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	**165,124**	**3,538,327**	**4,222,702**	**1,593,022**	**9,519,175**	**7,976,524**

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	167,489	2,873,058	5,106,800	1,829,205	9,976,552	8,389,974
Այլ պարտավորություններ	21,943	107,918	-	-	129,861	129,861
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,584	57,549	97,879	-	164,012	139,519
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	**198,016**	**3,038,525**	**5,204,679**	**1,829,205**	**10,270,425**	**8,659,354**

25.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Ընկերության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է Ընկերության Վերստուգողի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Վերստուգողի դիտարկումների արդյունքերը

քննարկվում են Ընկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

26 Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական հոսքերի համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,210,823	161,113	8,371,936
Վճարումներ	(2,261,551)	(93,406)	(2,354,957)
Ստացված գումար	2,383,438	-	2,383,438
Փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը	32,710	-	32,710
Հաշվեգրված տոկոսներ	24,554	-	24,554
Այլ	-	71,812	71,812
Հաշվեկշռային արժեք 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**8,389,974**	**139,519**	**8,529,493**
Վճարումներ	(12,991,878)	(94,491)	(13,086,369)
Ստացված գումար	12,361,125	-	12,361,125
Փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը	(37,102)	-	(37,102)
Հաշվեգրված տոկոսներ	(5,126)	-	(5,126)
Այլ	-	76,178	76,178
Հաշվեկշռային արժեք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**7,716,993**	**121,206**	**7,838,199**

*Ընկերությունը դասակարգում է վճարված տոկոսները (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունների) որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից:

27 Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել

բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 10%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթ, գլխավոր պահուստը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

	Աուդիտի չենթարկված	
	31 դեկտեմբերի 2024թ.	**31 դեկտեմբերի 2023թ.**
Հիմնական կապիտալ	8,052,144	7,339,752
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	**8,052,144**	**7,339,752**
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	13,172,394	12,834,801
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	**61.1%**	**57.2%**

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից կանխիկ ձևով արտարժույթի առքուվաճառք իրականացնող վարկային կազմակերպությունների համար սահմանվել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

28 Հաշվետու ժամակաշրջանից հետո տեղի ունեցած իրադարձություններ

2024թ. դեկտեմբերի 4-ին Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամի և «Աժոնս Ֆինոնս» փակ բաժնետիրական ընկերության միջև կնքվել է Ընկերության բաժնետոմսերի առքուվաճառքի պայմանագիր: 2025թ. հունվարի 23-ին իրականացվել է բաժնետոմսերի վերջնական փոխանցման և «Աժոնս Ֆինոնս» ՓԲԸ-ի գրանցման գործարքները:

2025թ. հունվարի 23-ի դրությամբ Ընկերության նշանակալից բաժնետեր է հանդիսանում Ընկերության տնօրեն Ալեքսանդր Տերյանը, որին անուղղակի պատկանում է ձայների իրավունք տվող բաժնետոմսերի 96%-ը: